

ТИ БИ АЙ БАНК ЕАД

**ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ,
ИЗГОТВЕН В СЪОТВЕТСТВИЕ С МЕЖДУНАРОДНИТЕ
СТАНДАРТИ ЗА ФИНАНСОВО ОТЧИТАНЕ,
ТАКА КАКТО СА ПРИЕТИ ЗА ПРИЛАГАНЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

31 ДЕКЕМВРИ 2019 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

Годишен доклад за дейността, вкл.:	i-xii
<i>Нефинансова декларация</i>	<i>viii</i>
<i>Декларация за корпоративно управление</i>	<i>xiii</i>
Доклад на независимите одитори	1
Индивидуален отчет за всеобхватния доход	10-11
Индивидуален отчет за финансовото състояние	12
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал	13
Индивидуален отчет за паричните потоци	14-15
Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет	16-103

**Годишен доклад за дейността на ръководството
на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД**

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД („Банката“) е част от групата на 4Финанс, която към 31 декември 2019 г. чрез ТИ БИ АЙ ЕФ Файненшъл Сървисиз Б.В. притежава 100% (81,600,000 броя акции) от капитала на Банката. ТИ БИ АЙ Банк ЕАД предлага широка гама от банкови услуги на местни и чуждестранни клиенти чрез 185 офиса и отдалечени работни места, обслужвани от 1,022 служители (2018 г.: 993 служители).

Банката развива дейност в България чрез централата си, както и в Румъния чрез клон, регистриран през октомври 2012 г. на базата на правото на единния европейски паспорт. Дъщерните дружества на Банката работят по предоставяне на небанкови финансови услуги чрез наличната си офисна мрежа, като основната насока е към обслужване на физически лица и малки и средни предприятия.

Банката извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник, съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник, Банката отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите, съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), Наредба 38 и Наредба 58, издадени от Комисията за финансов надзор („КФН“). Банката е създала и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски архиви, съгласно нормативната уредба и по-специално изискванията на Наредба 38, чл.28-31л и Наредба 58, чл.3. Банката е изградила правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят съответствие с нормативната уредба, приложима за дейността ѝ.

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД има двустепенна структура на управление. Всички членове на надзорния и управителния съвет отговарят на изискванията на Закона за кредитните институции и на Наредба 20 на Българска народна банка („БНБ“), като са получили изрично одобрение от последната. ТИ БИ АЙ Банк ЕАД има функциониращ одитен комитет със съобразена с изискванията на Закона за независимия финансов одит структура.

Към 31 декември 2019 г., ТИ БИ АЙ Банк ЕАД е собственик на ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А., Румъния, ТИ БИ АЙ Лизинг ИФН С.А., Румъния и 4Финанс ЕООД, България („Групата“).

Към 31 декември 2018 г., ТИ БИ АЙ Банк ЕАД е собственик на ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А., Румъния и ТИ БИ АЙ Лизинг ИФН С.А., Румъния („Групата“).

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД разполага с добре диверсифициран клиентски портфейл. Предприетата стратегия, насочена към засилено кредитиране на физически лица, обуславя чувствителното нарастване на кредитния портфейл през 2019 г. и 2018 г. Доходността остава стабилна, като в същото време новопривлеченият депозитен ресурс се характеризира с нарастваща цена. От голямо значение е запазването на стабилни нива на ликвидност, поради което независимо от разрастването на дейността и съществения ръст на кредитния портфейл, Банката запазва високи нива на ликвидност.

През 2019 г., ТИ БИ АЙ Банк ЕАД е реализирала нетен лихвен доход в размер на 147,487 хил. лева, което представлява увеличение от 21.62% спрямо 2018 г., в резултат на съществения ръст на кредитния портфейл. Печалбата на Банката за 2019 г. е в размер на 37,800 хил. лева при реализирана такава за предходната година в размер на 25,407 хил. лева.

Приходите от основна дейност (нетен лихвен доход, нетен доход от такси и комисиони, нетна печалба от промяна на валутните курсове и други приходи) аналогично на нетния лихвен доход са се увеличили с 16.79% през отчетния период спрямо предходната година.

Структурата на нетния оперативен доход е следната: нетният лихвен доход заема дял от 90.41%, нетния доход от такси и комисионни заема 13.34%, а останалите видове нетни оперативни доходи представляват загуба в размер на 3.75%.

През 2019 г. общите активи на Банката са се увеличили с 17.58% спрямо края на 2018 г. и достигат 876,035 хил. лева (2018 г.: 745,072 хил. лева). Към края на 2019 г. най-голямо нарастване се наблюдава в кредитния портфейл с 92,707 хил. лева. Нарастването на кредитния портфейл се дължи на увеличението на експозициите на дребно, които съществено надхвърлят дела на кредитите, предоставени на юридически лица.

Към 31 декември 2019 г. сумата на пасивите на Банката е 673,697 хил. лева (2018 г.: 559,274 хил. лева), като 95.15% от тях или 641,043 хил. лева (2018 г.: 537,862 хил. лева) представляват депозити, привлечени от клиенти и банки. През 2019 г. се наблюдава увеличение от 15.52% или с 82,707 хил. лева на депозитите от клиенти и увеличение над 100 % на депозити от банки с 20,474 хил. лв.

в хил. лева	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Общо активи	876,035	745,072	688,306	594,253	515,305	480,480
Собствен капитал	202,338	185,798	164,075	133,573	106,520	70,255

Наблюдава се и нарастване на собствения капитал на Банката с 8.90% в резултат на реализираната печалба през годината.

Ликвидност и рискове

Според действащата политика за измерване и управление на ликвидността, за ключов индикатор се използва коефициент на ликвидните активи (съотношението на ликвидни активи към депозитите, различни от тези, привлечени от кредитни институции). Към края на 2019 г. този показател е 28.76% (2018: 31.41 %), което демонстрира стабилност на паричния поток и е значително над минималния праг от 20%.

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Коефициент на ликвидност (%)	28.76	31.41	38.11	38.77	35.71	40.15

През 2018 г. Банката започва да изчислява и съотношението на ликвидните активи към депозитите, вкл. привлечените от кредитни институции, като в края на 2019 г. той възлиза на 30.7% спрямо 35.2% година по-рано.

Тенденции, събития или рискове, които има вероятност да окажат съществено влияние върху дейността:

Пандемията от коронавирус (COVID-19) беше потвърдена от Световната здравна организация в началото на 2020 г. и се разпространи от Китай из целия свят, причинявайки нарушения на обичайната дейност на бизнеса. На 8 март 2020 г. бяха оповестени първите положителни проби на COVID-19 в България. На 13 март 2020 г. Народното събрание на Република България обяви извънредно положение в страната заради коронавируса и бяха въведени засилени противоепидемични мерки и ограничения.

Разпространението на COVID-19 вече се оценява като събитие със значително влияние върху глобалното търсене и предлагане на стопански и финансови ресурси, като съществува значителна несигурност в икономическата активност на множество бизнеси и стопански субекти. За целите на финансовия отчет за 2019 г., ръководството го оценява като некоригиращо събитие, настъпило след датата на баланса. На този етап на разпространение на коронавируса и динамиката, с която се развива, практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на възможните ефекти на пандемията върху дейността, активите и икономическото развитие на Банката и нейните дъщерни дружества.

В съответствие с мерките, предприети от правителството на страната и насоките на управителния съвет на Българската народна банка, ръководството на Банката е започнало и вече е осъществило редица действия за ограничаване на потенциалните бъдещи негативни последици и ефекти, като основните от тях са:

- активиран е план за работа в извънредни условия;
- определени са критичните функции и обхвата на служителите по тях за осигуряване на тяхната непрекъсваемост;
- осигурена е защитена среда и дистанционен режим на работа;
- провежда се активно наблюдение и управление на входящите и изходящите потоци, като приоритетно се осъществява дистанционна ежедневно комуникация с кредитополучателите;
- извършва се извънреден мониторинг и оценка на евентуалните затруднения в хоризонт 3 до 6 месеца на всички кредитополучатели със значими експозиции;
- предприети са редица превантивни мерки за защита на персонала – Банката е закупила и предоставила на служителите си средства за лична хигиена и превенция;
- разпространени са до всички служители указания за поведение, за организиране и участие в служебни срещи, командировки, посещения на масови събития, пътувания в чужбина, ползване на отпуск;
- изгответен е план за организация на работата с клиенти.

В условията на ограничен икономически ръст, Банката ще работи за ефективно управление на риска, като усилията ще са насочени към подобряване на процесите в областта на кредитирането, разплащанията, обслужването на клиенти и поддържането на качеството на кредитния портфейл. Акцент ще се поставя върху навременните мерки за събиране на проблемни вземания. Тенденциите за бъдещото развитие на Банката като цяло са за продължаване на ръста на активите и преди всичко на кредитите и увеличаване на привлечените средства.

Основните видове рискове, свързани с дейността на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД и на банковия сектор като цяло са:

- кредитен риск – максималната експозиция към кредитен риск към 31 декември 2019 г. възлиза на 826,602 хил.lv.;
- ликвиден риск – нетната разлика в ликвидността на активите и пасивите с падеж до 1 месец към 31 декември 2019 г. възлиза на 61, 986 хил.lv.;
- валутен риск – за хеджиране на валутния риск, Банката използва валутни суапове;;
- лихвен риск – ефектът от промяна на лихвените проценти с +/-100 базисни пункта върху печалбата за 2019 г. би възлизал на +/- 2,524 хил.lv.;
- инфлационен риск;
- бизнес риск;
- операционен риск (включително репутационен риск).

Предвид икономическата обстановка, бизнес рисъкът и кредитният риск оказват влияние върху дейността на Банката. В отговор на тези предизвикателства, Банката е определила ясна стратегия за развитие и се е насочила към определен кръг клиенти и към разширяване на пазарния дял чрез географска диверсификация на активите и пасивите.

Следва да се отбележи, че по отношение на голяма част от задълженията, представляващи срочни депозити от физически и юридически лица, се предприемат съответни мерки за мотивиране на клиентите за подновяване на депозитите. Депозитите на юридическите лица са предимно в големи размери и практиката показва, че обикновено условията се преразглеждат и договарят отново непосредствено преди техния падеж.

По отношение на ценовия (лихвения) риск се прилага политика на баланс между активите и пасивите с фиксиран лихвен процент и между тези с променливи лихвени проценти. Практиката на Банката е да се определя минимален долен праг на лихвата при активите с плаващ лихвен процент.

За управление на кредитния риск Банката е разработила стриктни процедури за анализ и оценка на потенциалните кредитополучатели, включващи разработени скоринг процедури и детайлна верификация на предоставените данни. В допълнение, Банката има изградена ефективна система за следене на плащанията, както и активни мерки за събиране на вземанията. Извършва се предварителен анализ, а впоследствие ежемесечен мониторинг за наличие на концентрация на свързани лица по сектори на икономиката и други разрези, съобразно вътрешните правила на Банката.

Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност и екологията

Банката не е извършвала действия в областта на научноизследователската дейност и екологията.

Важни събития, настъпили след годишното счетоводно приключване

С изключение на упоменатите в пояснителна бележка 32 от индивидуалния финансов отчет към 31 декември 2019 г., не са настъпили други важни събития след 31 декември 2019 г., които биха се отразили на дейността на Банката или да изискват корекции във финансовите отчети.

Бъдещи планове на Банката

Управителният съвет на Банката очаква постепенно икономическата среда в България да се стабилизира и да премине към постепенен икономически растеж. Макроикономическата и финансова стабилност ще допринесат за разрастващ се пазар на финансовите услуги при жизнеспособна, ефективна и конкурентоспособна банкова система. Очакваме и ускоряване на процеса на интеграция на българската икономическа и финансова система в европейското пространство. Това ще допринесе както за внедряване на нови, така и за разширяване на съществуващите банкови продукти и услуги. Банката ще продължи да поддържа адекватен финансов, управленски и технически капацитет, като основа за осъществяване на ефективна и просперираща банкова дейност.

Банката ще продължи своето развитие в основните сегменти на банковия пазар. Основният акцент ще бъде върху кредитирането на физически лица. Банката ще продължи да създава продукти, предлагащи конкурентни условия по депозитите и разплащателните сметки на своите клиенти, като ще развива проектно и търговско финансиране, както и нови иновативни продукти. Бъдещото развитие на Банката се изразява в създаването на още по-широва клиентска база и стабилна дистрибуторска мрежа за финансови услуги, включително онлайн и онлайн канали на дистрибуция. Основен акцент на развитие ще бъдат търговските сделки, извършени по електронен път. ТИ БИ АЙ Банк ЕАД ще продължи да поддържа високи стандарти на корпоративно управление, активно ще работи за развитие на банковата сигурност, прилагайки гъвкава и ефективна организационна структура с ясно разделение на отговорности и задължения. Банката ще продължи да създава възможности за вътрешна конкуренция между звената, контрол и стимулиране на активността при постоянно усъвършенстване на квалификацията на служителите. Банката ще следва амбициозна политика по набиране, обучение и обновяване на човешките ресурси.

Банката работи с висококвалифициран персонал, споделящ следните основни ценности:

- мотивация и професионална амбиция;
- открита и свободна комуникация;
- поемане на лична отговорност;
- ангажираност със стандартите и целите на организацията.

Основните цели и задачи пред ТИ БИ АЙ Банк ЕАД са свързани с:

- осигуряване на максимална сигурност на клиентите и вложителите на Банката;
- поддържане на много добро качество на активите при стабилна ликвидност и доходност;
- поддържане на достатъчна капиталова адекватност, отговаряща на рисковия профил на Банката, и правилно управление на валутния, лихвения и другите рискове, присъщи за банковата дейност;
- ефективен контрол върху разходите;
- добра възвръщаемост на акционерния капитал.

Информация по чл. 187д от ТЗ за притежавани, придобивани или прехвърляни собствени акции

Не са придобивани или прехвърляни собствени акции през годината.

Участието на членовете на надзорния и управителния съвет в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети, е както следва:

- **Ариел Хасон – председател на надзорния съвет**
  - 1) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
  - 2) юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25% от гласовете в общото събрание или върху които има контрол:
    - Трейлпойнт Лтд., Израел – 100%
  - 3) юридически лица, в чиито управителни или контролни органи участва:
    - ТИ БИ АЙ ЕФ Файненшъл Сървисиз Б.В., Холандия – член на съвета на директорите и изпълнителен директор;
    - Кардан Н.В., Холандия – член на съвета на директорите и изпълнителен директор;
    - член без изпълнителни правомощия в органите на управление на дъщерни предприятия, изцяло контролирани от Кардан Н.В., Холандия.
- **Кийрън Донъли – член на надзорния съвет**
  - 1) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
  - 2) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25% от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;
  - 3) юридически лица, в чиито управителни или контролни органи участва:
    - Сцион Спирит КО., Ирландия – председател на съвета на директорите.
- **Готие ван Вединген – член на надзорния съвет**
  - 1) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
  - 2) юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25% от гласовете в общото събрание или върху които има контрол:
    - Неро Рейнбол Н.В. – 45 %
    - Еки'О СПРЛ – 100%
  - 3) юридически лица, в чиито управителни или контролни органи участва:
    - Неро Рейнбол Н.В. – главен изпълнителен директор;
    - Еки'О СПРЛ – директор;
    - Стихтинг Неро Джойнт Проджект – секретар и касиер.

- **Валентин Гъльбов – член и председател на управителния съвет и изпълнителен директор**
  - 1) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
  - 2) юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25% от гласовете в общото събрание или върху които има контрол:
    - ТИ БИ АЙ Лизинг ЕАД – 100%
  - 3) няма юридически лица, в чиито управителни или контролни органи участва.
- **Александър Димитров – член на управителния съвет и изпълнителен директор**
  - 1) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
  - 2) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25% от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;
  - 3) няма юридически лица, в чиито управителни или контролни органи участва.
- **Николай Спасов – член на управителния съвет и изпълнителен директор**
  - 1) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
  - 2) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25% от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;
  - 3) няма юридически лица, в чиито управителни или контролни органи участва.
- **Флорентина Вирджиния Мирча – член на управителния съвет и изпълнителен директор**
  - 1) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
  - 2) юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25% от гласовете в общото събрание или върху които има контрол:
    - Авиация Съпорт С.Р.А., Румъния – 50%;
    - Бизнес Съпорт С.Р.А., Румъния – 86.36%.
  - 3) юридически лица, в чиито управителни или контролни органи участва:
    - ТИ БИ АЙ Лизинг ИФН С.А., Румъния – член на съвета на директорите и изпълнителен директор;
    - ТИ БИ АЙ Флийт Мениджмънт С.А., Румъния – член на съвета на директорите и изпълнителен директор.
- **Гергана Стайкова – член на управителния съвет (от 23 януари 2018 г.)**
  - 1) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
  - 2) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25% от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;
  - 3) юридически лица, в чиито управителни или контролни органи участва:
    - ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А., Румъния – член и председател на съвета на директорите
- **Нора Петкова – член на управителния съвет и изпълнителен директор (до 23 януари 2018 г.)**
  - 1) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
  - 2) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25% от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;
  - 3) няма юридически лица, в чиито управителни или контролни органи участва.

Договори по чл. 240б от ТЗ, сключени през 2019 г.

Членовете на съветите и свързаните с тях лица нямат подписани договори за дейности извън редовната или за условия, значително различаващи се от пазарните условия.

Общият нетен доход, получен от членовете на управителния съвет и членовете на надзорния съвет за 2019 г., възлиза на 1,566 хил. лева.

Информация за придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции и облигации

Членовете на управителния съвет нямат право да придобиват акции и облигации на Банката. Поради тази причина, членовете на управителния съвет на Банката не са придобили, не притежават и нямат прехвърлени акции или облигации през 2019 г.

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за състоянието на Банката към края на годината и нейните финансови резултати. Ръководството е изготвило приложения тук финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО“) така, както са приети за прилагане в Европейския съюз.

Ръководството потвърждава постоянното и последователното прилагане на адекватна счетоводна политика и придържането към действащите изисквания на МСФО. Финансовите отчети са изгответи на принципа на предположение за действащо предприятие.

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД ще продължи в бъдеще да бъде Банката, която предоставя качествени банкови услуги, пазарно ориентирани продукти и ще се стреми да остане най-добрият банков партньор за своите клиенти.

Годишният доклад за дейността е одобрен за издаване от управителния съвет на Банката на 28 април 2020 г. и е подписан от него име от:

Валентин Гъльбов
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Александър Димитров
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

**Нефинансова декларация по чл. 15, т.2 от Закона за счетоводството
ТИ БИ АЙ Банк ЕАД**

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД („Банката“), е акционерно дружество в България, чиято дейност включва корпоративно и потребителско кредитиране, публично привличане на влогове и други възстановими средства, посредничество по инвестиционна дейност, платежни услуги, търгуване за собствена сметка или за сметка на клиенти с чуждестранна валута и благородни метали, гаранционни сделки, и всички други подобни дейности, определени с наредба на Българската народна банка („БНБ“).

Банката разполага с клон, действащ в Румъния и регистриран по местното законодателство, чиято дейност се припокрива с тази в България, с изключение на посредничеството по инвестиционна дейност. Освен това, Банката има и две дъщерни дружества в Румъния – ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А., което се занимава с предоставяне на потребителски кредити, и ТИ БИ АЙ Лизинг ИФН С.А., което се занимава с лизингова дейност, и едно дъщерно дружество в България – 4Финанс ЕООД, което се занимава с предоставяне на потребителски кредити (заедно „Групата“).

Целта на Банката е да се развива най-вече на пазара на потребителското кредитиране в България и Румъния, като работи с онлайн и онлайн продукти, концентрирайки се най-вече върху паричните и стоковите заеми, както и предлагането на кредитни карти. За постигането на тази цел, Банката използва стратегия, която залага на технологичното развитие и на изграждането на млади, талантливи и диверсифицирани екипи.

Антикорупционни политики и дейности

Банката провежда дейността си в съответствие с изискванията на законите за борба с подкупите и корупцията. Политиката на Банката е да осъществява дейността си по честен и етичен начин. От всички служители се очаква да прилагат най-високи стандарти на бизнес и лична етика при изпълнение на възложените им задължения.

Основните принципи в тази област са определени в Кодекса за етично поведение на администраторите и служителите на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД („Кодекса“). Кодексът е достъпен на вътрешната страница на Банката и се отнася за всички лица, наети по трудов договор, както и за всички останали лица, които извършват различни дейности за Банката на каквото и да било основание.

Отдел Нормативна база и съответствие („НБС“) отговаря за контрола на възможните рискове от неправомерно поведение, подкуп и корупция. Ръководителите на отделите в Банката са отговорни за прилагането на правилата и осъществяването на контрол върху дейността на служителите, като в случай на установени несъответствия информират отдел НБС и ръководството на Банката.

С цел ранното откриване и предотвратяване на неправомерно поведение, отдел НБС настърчава служителите на Банката да докладват добросъвестно всяко съмнение на прекия си ръководител и следи за спазването на вътрешните правила и процедури при установяване и проучване на неразрешени или необичайни дейности. Като част от редовните обучения на отдел НБС се разглеждат и теми, свързани с установяване и докладване на случаи на неправомерно поведение.

Служителите на Банката имат възможност да изпращат сигнали за конкретни нарушения на Кодекса чрез различни канали за комуникация – чрез телефон, по електронна поща (на адрес compliance@tbibank.bg), или с писмо на хартия, изпратено до отдел НБС.

Трети външни лица имат възможност да подават сигнали за нарушения чрез интернет страницата на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД (www.tbibank.bg) или чрез жалби, подадени в централата или офисите на Банката. Сигналите се изпращат при съмнения за наруширане на етичното и професионално поведение, увреждане на интересите на клиентите или наруширане на изискванията за защита на банковата информация и данни.

При постъпване на сигнал, юрисконсултът на отдел НБС проучва случая по отношение на правната му обоснованост и подготвя становище относно нивото на правния риск от описаните в сигнала обстоятелства и тяхното въздействие върху Банката. При установяване въз основа на правното становище на данни за наличие на обосновано съмнение за неприемливи дейности или поведение, се предприемат действия за продължаване на проучването по случая чрез събиране на допълнителна информация и обяснения със съдействието на съответния ръководен служител и ръководителите на отдели Вътрешен одит и Вътрешна сигурност. В проучването могат да се включат и служители от други отдели на Банката.

Отдел НБС уведомява управителния съвет, съответно надзорния съвет за случаите на сериозни нарушения на Кодекса за етично поведение на администраторите и служителите и предлага предприемане на последващи действия, които могат да са:

- определяне и прилагане на конкретни мерки от съответния ръководен служител;
- определяне и прилагане на мерки според вътрешните правила и процедури на Банката;
- уведомяване на външни институции като правоохранителни органи, съд, прокуратура и др.

Копия от всички доклади по проверени случаи на неправомерно поведение, вкл. информация за мерките за подобряване на системата за вътрешен контрол и предприетите мерки се съхраняват от отдел НБС.

Политики и дейности по отношение на служителите и спазването на човешките права

Банката прилага и спазва разпоредбите на трудовото законодателство и разпоредбите за безопасност и здраве при работа. Банката се интересува от световните практики в областта, които съобразява и прилага при управление и разрешаване на въпроси, засягащи служителите. Политиките и процедурите в областта на управлението и развитието на персонала дават необходимата яснота и насоки както за мениджърите, така и за служителите на Банката.

В Банката и свързаните структури работят приблизително 1,435 служители, като съотношението мъже-жени е около 25-75%.

В посочения брой служители са взети предвид и около 110 служители, които към момента на подаване на декларацията са в отпуск за отглеждане на дете.

Банката прилага равностойно заплащане на труда при различните полове за работа с еднаква стойност. Хората, които работят в Банката, са най-същественият и актив и средствата, вложени в тях, са най-добрата инвестиция. Това е така, защото стратегията на Банката е свързана винаги с промяна, а тази промяна се осъществява единствено от хората и е функция на тяхната компетентност.

Налице са промени в областта на управлението на човешките ресурси, наложени от необходимостта от управление на знанията, което създава конкурентно предимство за по-бързо и по-компетентно вземане на решения. Използваме интернет-базирани системи за бърза комуникация между хората и структурите, за разпространение и обмяна на знания и споделяне на иновации, които променят обществото и икономиката и се стремим да сме сред първите.

Вследствие на това, управлението на човешките ресурси придобива все по-стратегически измерения, ориентирайки се преди всичко към повишаване на потенциала на човешкия ресурс в организацията, подготовката за осъществяване на непрекъснати промени и най-рационалното му използване за постигане на целите й.

В дейностите по управление и развитие на персонала, Банката се стреми да осигурява прозрачност и равнопоставеност за служителите да се възползват от различни възможности за развитие на знанията, уменията, както и кариерно израстване.

Ежегодно се изготвя план за обучения на служителите през следващата календарна година. Планът се обсъжда със съответните ръководители на отдели и се одобрява от висшето ръководство.

Подготвените обучения се консултират с ръководителите, провеждат се, като в последствие се изследва ефективността им и се разработват последващи действия за подобряване на обучителните процеси. Средният брой часове обучение на година на служител е не по-малко от 8 учебни часа.

В областта на подбора, разкритите нови работни места и функционални роли се обявяват вътрешно и всеки служител, който има желание и отговаря на посочените изисквания има право и възможност да кандидатства. Процесът на кандидатстване и последващите стъпки са разписани във вътрешните правила и процедури на Банката. Освен това, с препоръки за конкретни професионалисти, отговарящи на изискванията на организацията, служителите съдействат за формиране на високоефективен и с доказан професионализъм екип.

Новоназначените служители преминават през въвеждащо професионално обучение, което е съобразено с нормативните изисквания за съответните позиции, както и други обучения, свързани с качественото изпълнение на поставените задачи. В резултат на подробен анализ на нуждите от обучение и развитие, служителите имат възможност да участват в инцидентни или регулярни обучения, както за подобряване на професионалните им компетенции, така и за развитие на т.нар. специфични умения – свързани с работа с клиенти, управление на проекти, управление на екипи и др.

В дейностите по управление и развитие на човешките ресурси, организацията си партнира с външни институции – университети, компании за подбор, обучителни и консултантски екипи.

Ние активно се включваме в дейности като изложения на работодатели, където представяме възможностите за работа и развитие в ТИ БИ АЙ Банк ЕАД и подпомагаме професионалната ориентация на младите хора.

Ние активно подкрепяме, вече няколко години, и инициативата на Джуниър Ачийвмънт България „Мениджър за един ден“ и даваме възможност на амбициозни младежи да се включат в реални работни процеси и проекти и да направят първите си стъпки в посока избор на професия.

За нас е важно служителите ни да се чувстват добре и да работят с удоволствие. Банката организира екипни мероприятия и различни инициативи, които подпомагат развитието на екипите и чувството за принадлежност.

За нас човекът е важен. Служителите ни се управляват с уважение и грижа. Ние сме осигурили допълнително медицинско обслужване и медицинска профилактика за нашите хора и преференциални условия за спортуване.

По отношение на заплащането на труда, в Банката е въведена повременно-премиалната система на заплащане на труда. За длъжностите в администрацията и централния офис, системата на заплащане е повременна – определя се според продължителността на работното време, което може да е 4, 6 или 8 часов работен ден. При тази система не се измерва количеството работа, а само времето, през което служителят е предоставил труда си. За всички длъжности, свързани с продажбите и събирането на вземания системата е повременно-премиална. Възнаграждението е разделено на две части – едната част е гарантиран минимум за отработеното време, а другата част (премиалната) се определя за количествени и качествени показатели.

За да осигури необходимите здравословни и безопасни условия на труд, Банката е ангажирала външна служба по трудова медицина за структурите си в България и Румъния, която осигурява необходимото обезпечаване с препоръки, обучения и разработка на документи, свързани със създаването и поддържането на лични досиета за здравното състояние на работещите; изготвянето на ежегоден анализ на здравословното състояние на работещите въз основа на резултати от предварителни и периодични медицински прегледи и изследвания, показатели за временна и трайна нетрудоспособност и връзката им с условията на труд, данни за професионална заболеваемост и трудов травматизъм; определяне на необходимите медицински специалисти, клинични и инструментални изследвания, необходими за провеждане на задължителни предварителни медицински прегледи и при провеждането на периодични

профилактични медицински прегледи на работещите и периодичността на задължителните медицински прегледи на работещите, съобразно степента на потенциалния здравен рисков; изготвяне на заключения за пригодност на лицата при постъпване на работа въз основа на карта за предварителен медицински преглед, както и за годността на работещия да изпълнява определена дейност въз основа на информация от проведени профилактични медицински прегледи; разработване на правила, норми и инструкции за осигуряване на здраве и безопасност при работа.

В Банката ние изградихме и поддържаме няколко канала за вътрешна комуникация. По този начин служителите ни винаги са информирани за важни текущи проекти, могат да зададат въпроси и да получат отговори.

Въведена е платформа за споделяне на идеи от страна служителите ни за оптимизиране на работните процеси – чрез нея, те имат възможност да отправят своите аргументирани предложения, като се включват с препоръки и идеи, включително и да ги разпишат детайлно. Комисия разглежда всички предложени идеи и се взимат решения за последващи стъпки, като самите служители при пълна прозрачност получават обратна връзка и имат възможност за активно участие в самия процес по реализирането им.

Политики и дейности по отношение на опазването на околната среда

За ТИ БИ АЙ Банк ЕАД, устойчивото развитие е много по-голяма ценност от краткосрочната доходност и други търговски ползи. Вярваме, че дългът ни към природата, от която сме част, е ключов елемент от грижата ни за благополучието на всички заинтересовани страни и на цялото ни общество. Затова се стремим да намалим негативното въздействие на нашата дейност върху околната среда и да използваме всяка възможност да допринесем за опазването на природата.

Като всяка компания, ТИ БИ АЙ Банк ЕАД също оставя своя отпечатък върху околната среда. Това се изразява най-вече чрез консумацията на енергийни и водни ресурси, използването на хартия и други материали, свързани с ежедневната работа на Банката. Състоянието на офисите ни, ефективността на използваното оборудване и транспортни средства също оказват влияние.

През последните две години положихме усилия за модернизиране на офисите и централата ни. Въвелохме използването на високоефективни климатични системи и системи за управление на сградите, обновихме топлоизолацията и осветлението. В резултат на всички новости намалихме общото потребление на енергия.

Освен намалението при общата консумирана енергия в голяма част от вътрешните процеси използваме електронен обмен на документи, което също така е и част от нашето стратегическо разбиране за дигитализиране на бизнес и операционните процеси. Днес предлагаме на своите клиенти високо ниво на обслужване и иновативни банкови услуги, използвайки значително по-малко ресурси. При повечето работни процеси не се използва хартия, а в случаите когато е невъзможен безхартиен обмен на информация, той е ограничен до минимум. Всички тези оптимизации са намалили значително използването на хартия в Банката.

След оптимизирането на процесите в Банката, искаме да предадем тази посока на мислене и работа и на нашите клиенти и партньори. Насърчаваме ги да използват иновативни технически решения и да намаляват потреблението на хартия и други ресурси, използвани в тяхната дейност.

За нас е важно да бъдем близо до нашите клиенти и партньори. Това налага честото използване на автомобили. От самото начало на Банката до днес са използвани автомобили с нисък разход на гориво. Като поредна стъпка за намаляване на отпечатъка върху околната среда, през 2018 г. ТИ БИ АЙ Банк ЕАД започна процес на подмяна на голяма част от автомобилният си парк с по-икономични и покриващи и най-високите европейски стандарти за изгорели газове автомобили, който процес продължи и през 2019 г.

Нашата група ТИ БИ АЙ ЕФ Файненшъл Сървисиз Б.В., част от финансовия холдинг 4Финанс, може да се похвали със значителни постижения в областта на опазването на околната среда и ние сме твърдо решени да пренесем и да обогатим добрите практики на пазарите, на които оперираме. В тази връзка, ние се ангажираме да си поставяме съответстващи цели и задачи, непрекъснато да следим, оценяваме и подобряваме екологичното си представяне и да спазваме стриктно всички изисквания на местното, националното и международното законодателство в съответната област.

Като социално отговорна институция, ние сме решени да използваме влиянието си, за да работим за опазването на планетата, която ще завещаем на нашите деца. За целта, ние не само ще се придържаме към политика на екологична отговорност в ежедневната си работа, но и постепенно ще я разпростираме към своите клиенти, партньори, доставчици и цялото ни общество, за да спомагаме за налагането на природосъобразни бизнес практики и постигането на устойчив икономически растеж.

Политики и дейности по отношение на социалните въпроси

Клиентите на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД са в основата на всички дейности на Банката и основен приоритет на управлението е да направи живота им по-прост, по-бърз и по-добър. Тъй като клиентите стават все по-дигитално ориентирани в ежедневието си, очакванията им по отношение на банкирането също се развиват и целта на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД е да използва все по-широк кръг от технологии, за да удовлетворява нуждите им.

В отношенията си със своите клиенти, Банката се е посветила на представянето на отговорни социални съобщения и поведенчески модели, използвайки всичките си налични канали за комуникация.

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД полага и усилия във връзка с редица инициативи за подкрепа и развитие на финансовата образованост на населението по принцип и на българските студенти в частност, с цел предоставянето им на по-добри стратегии за вземане на информирани и ефективни финансови решения.

През 2019 г., за трета поредна година, Банката активно подкрепи „Българската Коледа“ – инициатива под патронажа на Президента на Република България, чиято основна цел беше да набере средства за лечението на български деца, както и за покупка на специализирано оборудване за най-големите педиатрични клиники в страната. В течение на годината Банката също така неколократно направи дарения към „Проф. Дечо Дечев“ – специализирано училище и детска градина за деца с увреден слух.

Основна цел на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД е и изграждането и развиването на талантливи и диверсифицирани екипи, които да допринасят за постигането на положителни бизнес резултати. Основно вярване в културата на Банката е, че талантът не се обуславя от държава, раса, секунална ориентация, способности, вярвания, поколения и опитности. Работната среда в Банката се основава на взаимно уважение и приемане, чрез които хората да могат максимално да се развиват. Приемането и диверсифицирането позволяват на Банката да засили и връзките си със своите клиенти, партньори, и общността, в която оперира.

**ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
НА ТИ БИ АЙ БАНК ЕАД
31.12.2019 г.**

1. Корпоративен профил и структура

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД е еднолично акционерно дружество, учредено в съответствие със законодателството на Република България, което извършва дейност в България и чужбина, съгласно лиценз получен от Българската народна банка.

2. Капиталова структура

Към 31 декември 2019 г. записаният капитал на Банката е в размер на 81,600 хил. лева, като броят на безналичните акции е 81,600,000 (осемдесет и един милиона и шестотин хиляди), всяка с номинал от 1 лев. Банката има право да издава само обикновени безналични акции, всяка от които дава на притежателя си право на един глас в общото събрание на акционерите. Към 31 декември 2019 г. едноличен собственик на капитала на Банката е ТИ БИ АЙ ЕФ Файненшъл Сървисиз Б.В., Холандия. Крайната компания-майка на Банката е Тирона Лимитед, Кипър.

3. Права и задължения на акционерите

Акционерът притежава всички права и задължения установени от закона, други нормативни актове и устава на Банката.

4. Организационна структура на Банката

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД е с двустепенна система на управление. Всички членове на надзорния и на управителния съвет на Банката отговарят на изискванията на Закона за кредитните институции, както и на разпоредбите на Наредба 20 на Българската народна банка.

Структурата на Банката се състои от:

- Общо събрание на акционерите („ОС“);
- Надзорен съвет („НС“);
- Управителен съвет („УС“);
- Други структурни единици, определени от общото събрание, надзорния съвет или управителния съвет на Банката.

Едноличният акционер е висшият ръководен орган на Банката, който взема решения по основополагащи въпроси, касаещи съществуването и дейността на Банката.

Годишно общо събрание се провежда най-късно до 6 (шест) месеца след приключване на финансовата година, освен ако е определено друго от закона. Управителният съвет на Банката свиква извънредно общо събрание, ако:

- капиталът на Банката спадне под законно изискуемият минимум;
- това е изискано от едноличния акционер; или
- това е изискано от друго лице, упълномощено от закона.

Едноличният акционер има право да:

- изменя и допълва устава на Банката;
- увеличава и намалява капитала;
- взема решение относно сливане, разделяне, преобразуване и закриване на Банката;
- избира и отстранява членове на надзорния съвет и установява размера на тяхното възнаграждение;
- назначава и освобождава одиторите на Банката и определя възнаграждението им;

- одобрява финансия отчет на Банката и взима решение за разпределение на печалбата;
- освобождава от отговорност членовете на надзорния и управителния съвет;
- взема решение при предявяване на иск срещу член на управителния или надзорния съвет, или акционер на Банката;
- взема решение за издаването на облигации;
- назначава ликвидаторите при прекратяване на Банката, освен в случай на несъстоятелност;
- взема решение относно други въпроси от правомощията на общото събрание съгласно закона.

Надзорният съвет упражнява контрол върху дейността на Банката и управителния съвет. Надзорният съвет определя висока корпоративна култура и бизнес етика с прилагането на етични норми и корпоративни ценности за бизнес поведение. Надзорният съвет избира и освобождава членовете на управителния съвет, в съответствие с принципите за непрекъсваемост на работата му.

Основните функции на надзорния съвет са:

- да изпълнява надзорни функции и представлява Банката в отношенията с управителния съвет;
- да определя основните цели на дейността на Банката и стратегията за тяхното постигане;
- да потвърждава решенията на управителния съвет, които са от компетенцията на надзорния съвет, в съответствие с устава на Банката, правилата за дейността на надзорния съвет и закона.

Надзорният съвет се състои от поне 3 (трима), но не повече от 7 (седем) члена. Членовете на надзорния съвет се избират и освобождават от общото събрание на акционерите. Членовете на надзорният съвет се избират за срок от 5 (пет) години. В състава на надзорния съвет на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД се включват лица с подходяща квалификация и професионален опит, съответстващи на осъществяваните от Банката дейности и основните рискове, пред които тя е или може да бъде изложена.

Членовете на надзорния съвет носят солидарна и лична отговорност съгласно закона за всяка щета, причинена виновно при нарушаване на изискванията на закона или на устава на Банката, или при неизпълнение на задълженията си. Членовете на надзорния съвет са длъжни да работят обективно, критично и независимо, като избягват конфликти на интереси, а когато това не е възможно, да ги оповестяват своевременно.

Членовете на надзорния съвет избират председател на надзорния съвет помежду си, който организира работата на надзорния съвет. Членовете на надзорния съвет могат да изберат и заместник-председатели на надзорния съвет, заместващи председателя в случай, че той отсъства.

Управителният съвет ръководи ежедневната дейност на Банката съгласно стратегията и основните принципи на дейността, установени от надзорния съвет, и контролира ежедневната дейност на служителите на Банката.

1. Управителният съвет на Банката е упълномощен да взема решения по всякакви въпроси, свързани с оперативната дейност на Банката и да извършва самостоятелно сделки в рамките на правомощията си съгласно закона, устава на Банката и Правилника за дейността на управителния съвет, одобрен от надзорния съвет.
2. Управителният съвет установява политики в областта на риска и изгражда система за управление на риска и вътрешен контрол.
3. Управителният съвет дава насоки, одобрява и контролира изпълнението на бизнес плана на дружеството, сделки от съществен характер, както и други дейности, установени в стратегията на Банката.
4. Управителният съвет се отчита пред надзорния съвет и общото събрание. Управителният съвет представя на надзорния съвет поне веднъж на всеки 3 (три) месеца доклад за бизнес дейността и състоянието на Банката, както и незабавно информира последния за съществено влошаване на икономическото състояние на Банката и други важни обстоятелства, относно икономическата дейност на Банката.

Членовете на управителния съвет се избират от надзорния съвет за срок на служба от 5 (пет) години. Управителният съвет се състои от поне 3 (три) члена, но не повече от 7 (седем) члена. Най-малко 2 (двама) от членовете на управителния съвет следва да са изпълнителни директори (изпълнителни членове), като Банката се представлява от двама изпълнителни директори само заедно.

Членовете на управителния съвет, с одобрение на надзорния съвет, избират помежду си изпълнителните директори, председател на управителния съвет и/или заместник-председател на управителния съвет, който замества председателя, когато той отсъства. За изпълнителни директори могат да се избират само лица, които са получили съответното предварително одобрение от Българската народна банка да управляват и представляват Банката по реда, предвиден в действащото законодателство. Членовете на управителния съвет са утвърдени професионалисти с доказани лидерски качества, представляващи предпоставка за постигане на целите на Банката.

Членовете на управителния съвет са длъжни да избягват действия, които ще или могат да породят конфликт между техните интереси и тези на Банката. В случай че такъв конфликт се породи, те следва да го разкрият и да не участват при обсъждането и при вземането на решение.

Комитети и комисии:

- В качеството си на институция от обществен интерес, съобразно Закона за независимия финансов одит, в Банката функционира одитен комитет, който е отговорен за наблюдаване на финансовото отчитане и независимия финансов одит, както и на ефективността на функцията по вътрешен одит и системите за контрол и управление на рисковете в Банката. Комитетът препоръчва избора на регистрираните одитори, които да извършват независим финансов одит на Банката и наблюдава тяхната независимост в съответствие с изискванията на закона и Етичния кодекс на професионалните счетоводители. Към датата на изготвяне на финансовия отчет, съместните одитори имат одобрени от одитния комитет ангажимент за договорени процедури според изискванията на Наредба 10 на БНБ за Вътрешен контрол на банките. Целта на одитния комитет е да подпомага и съветва общото събрание в своя надзор върху дейността на Банката. Основни функции на одитния комитет са: следене на процесите по финансово отчитане на Банката, следене на ефективността на вътрешните системи за надзор, както и системите за управление на риска, независим финансов одит на Банката.
- **Комитетът по обезценки** е органът, които взима решения за класифицирането и провизирането на рисковите експозиции на Банката.
- **Комитетът по отпускане на кредити** е органът, който е овластен да одобрява възникването на рискови експозиции към корпоративни клиенти. Кредитни експозиции, базирани на предварително зададени ограничения, подлежат на последващо одобрение от страна на управителния съвет и/или трябва да бъдат потвърдени от надзорния съвет.
- **Комитетът за управление на активите и пасивите** отговаря за цялостната работа с балансовия отчет на Банката и наблюдава лихвените нива и ликвидността, в съответствие със своите компетенции и организационна структура, посочени във вътрешните правила на институцията.
- Специална служба отговаря за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и за риска, свързан със спазването на изискванията.
- Специализираната служба за безопасни условия на труд отговаря за изпълнение на нормативните изисквания в тази област.
- **Комитетът за банкиране на дребно** отговаря за координиране на дейностите по обслужване на физическите лица, които са клиенти на Банката, в частност за развиване на продуктовата гама, иницииране на кампании и калибриране на апетита за риск.
- **Комитетът по търговете** е оторизиран да взема решения по отношение на избора на доставчици и подновяването на договори с такива на базата на проведени търгове.

5. Одит и вътрешен контрол

Банката изгражда и усъвършенства надеждна и всеобхватна рамка за вътрешен контрол, която включва контролни функции с необходимите правомощия и достъп за независимо изпълнение на задълженията от структурните и спомагателните звена, които наблюдават и контролират. Процесите, процедурите и изискванията по управление на риска са структурирани съобразно „трите линии на защита“. Контролните функции са независими от оперативните бизнес звена, които наблюдават и контролират, както и са организационно независими една от друга, тъй като изпълняват различни функции.

Външните одитори се избират от общото събрание на акционерите. Външните одитори извършват независим финансов одит с цел изразяване на независимо одиторско мнение относно достоверното представяне във всички аспекти на същественост във финансовите отчети на финансовото състояние, отчетения финансов резултат, паричните потоци и собствения капитал на Банката. Външните одитори са независими от Банката одиторски предприятия.

6. Информационни системи

Банката е зависима от сложни информационни системи и евентуален срив, неефективност или разстройване на тези системи може да има значителен неблагоприятен ефект върху Банката.

Информационните системи по принцип са изложени на многобройни проблеми, като заразяване с компютърни вируси, хакерски атаки, софтуерни и хардуерни неизправности. Всяка липса, прекъсване или нарушение в сигурността на тези системи може да доведе до проблеми или прекъсвания в отношенията с клиентите, управлението на риска, счетоводната система и системите по обслужване на депозитите и кредитите. Ако информационните системи на Банката престанат да функционират нормално, дори за кратък период от време, Банката може за определен период да бъде неспособна да обслужва своите клиенти и да ги загуби. Също така, временно спиране на функционирането на информационните системи може да има за резултат извънредни разходи за възстановяване и потвърждаване на информацията. Освен това, всеки неуспех на Банката да осъвремени и развие съществуващите информационни системи, толкова ефективно, колкото конкурентите на Банката, може да има за резултат изоставане от нейните конкуренти. Въпреки, че ръководството на Банката вярва, че има адекватна програма за сигурност и програма за работа при извънредни ситуации, включително напълно оборудван дублиращ информационен център, няма сигурност, че те ще са достатъчни да предотвратят подобни проблеми или да гарантират, че операциите на Банката няма да бъдат съществено затруднени.

Всеки от тези или други проблеми, свързани с информационните системи на Банката, могат да имат значителен негативен ефект върху дейността на Банката, резултатите от нейните операции и финансовото и състояние.

7. Политика за възнагражденията

Принципите за формиране на възнаграждение в Банката са структурирани така, че да допринасят за разумното корпоративно управление и управлението на риска. ТИ БИ АЙ Банк ЕАД прилага Политика за възнагражденията в изпълнение на Закона за кредитните институции и Наредба 4 на БНБ за изискванията към възнагражденията в банките, която е съобразена с бизнес стратегията, целите, ценностите и дългосрочните интереси на Банката, като наследчава надеждното и ефективното управление на риска, и не стимулира поемането на риск, надвишаващ приемливото за Банката ниво.

Основната цел на политиката е привличането и задържането на висококвалифицирани кадри, мотивирането им за постигането на високи резултати при умерено ниво на риск и в съответствие с дългосрочните интереси на Банката и нейните акционери. Тя се базира на принципите за прозрачност, недопускане на конфликт на интереси и равностойно третиране на всички служители, документираност, обективност, надеждно управление на рисковете.

Политиката установява основните принципи при формиране на възнагражденията – постоянни и променливи, като целта на Банката е да се придържа към оптимално съотношение между постоянно и променливо възнаграждение при достатъчно висок дял на постоянно и в зависимост от категориите персонал, така че да се осигури по-голяма гъвкавост спрямо променливото, включително възможност за неизплащането му. При определяне на възнагражденията се отчитат не само финансовите резултати, но и етичните норми и корпоративните ценности, залегнали в Етичния кодекс на Банката, както и надеждното и ефективно управление на риска.

8. Разкриване на информация

Прозрачността и навременното разкриване на информация е ключов принцип в корпоративното управление. Банката поддържа система за разкриване на информация съобразно действащите нормативни изисквания, която е насочена към осигуряване на навременна, вярна и разбираема информация за съществените събития, дава възможност за обективни и информирани решения, както и гарантира равнопоставеност на адресатите на информацията и не толерира злоупотреби с вътрешна информация. При оповестяването на информация, Банката се ръководи от принципите за точност, достъпност, равнопоставеност, навременност, цялостност и регулярност.

В интернет страницата на Банката се публикува информация за:

- данни за дейността и историята на Банката;
- акционерната структура;
- управителните органи и устройството на Банката;
- финансови отчети за последните минимум три финансова години;
- предстоящи събития и инициативи;
- друга важна информация, свързана с дейността на Банката.

9. Заинтересовани лица

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД прилага политика на информираност към заинтересованите лица с отношение към нейната дейност. Те включват лица, които не са акционери, но имат интерес от икономическото развитие на дружеството, като кредитори, клиенти, служители, обществеността и други.

10. Информация за спазването по целесъобразност на кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя на КФН по чл. 100н, ал.8 от ЗППЦК

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД не е публично дружество и няма нормативно задължение да прилага разпоредбите на Националния кодекс за корпоративно управление („НККУ“), одобрен от заместник-председателя на Българска фондова борса - София, но политиката за корпоративно управление на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД се основава на професионално и прозрачно управление съобразно международно признатите стандарти, добрите банкови практики и по целесъобразност с принципите заложени в НККУ. Тъй като Банката е еднолично акционерно дружество, изискванията относно защитата на правата на акционерите, публикуването и оповестяването на информация, касаеща акционери, не са валидни.

Политиката за корпоративно управление на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД („Политиката“) е общий документ, съдържащ утвърдени стандарти за добро и отговорно управление и определящ правилата, критериите и механизмите за изпълнение на функцията по корпоративното управление на Банката.

Принципите са утвърдени чрез следните вътрешни документи на Банката:

- устав на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД;
- политиката за корпоративно управление;
- организационна структура;
- кодекс за етично поведение на администраторите и служителите на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД;
- политика за възнагражденията.

Целта на Политиката е да се регламентира корпоративното управление като една от основните бизнес функции и да очертае основните принципи и изисквания за поддържане и усъвършенстване на организацията и методите на управление в ТИ БИ АЙ Банк ЕАД. Политиката има още за цел да структурира основните компоненти, функции и отговорности, изграждащи системата на корпоративното управление в Банката. Нейното прилагане спомага за осъществяването на целите и плановете, които са в интерес на Банката като цяло, клиентите, акционерите, кредиторите, заинтересованите лица в страната и чужбина, както и да улесни ефикасния контрол върху ефективното използване на ресурсите.

Политиката определя общите принципи и механизми на корпоративното управление на Банката, като:

- стандартизация и хармонизация на процеса по корпоративно управление;
- установяване на ключови бизнес цели, които се осъществяват в обхвата на бизнес линията „Планиране и отчитане“.

Управителният съвет на Банката определя в рамките на поставените цели главните показатели за изпълнението им като растеж, възвръщаемост на капитала, ниво на заделени провизии, пазарен дял и др., които осигуряват основа за изготвяне на конкретни бизнес планове, а за органите на управлението – възможност за контролирането на тези планове, в съответствие с Политиката.

11. Вътрешен контрол

Вътрешният контрол включва следните компоненти:

- контролна среда – описание на контролната среда може да бъде намерено в секция „Одит и вътрешен контрол“ на Декларацията за корпоративно управление;
- процес на оценка на рисковете на предприятието – описание на контролната оценка на рисковете на Банката може да бъде намерено в секция „Одит и вътрешен контрол“ на Декларацията за корпоративно управление, както и в секция „Ликвидност и рискове“ на Годишния доклад за дейността на ръководството;
- информационна система, включително свързаните с нея бизнес процеси, съществени за финансовата отчетност и комуникация – описание на информационната система на Банката може да бъде намерено в секция „Информационни системи“ на Декларацията за корпоративно управление;
- контролни дейности – описание на контролните дейности на Банката може да бъде намерено в секция „Одит и вътрешен контрол“ на Декларацията за корпоративно управление, както и в секция „Ликвидност и рискове“ на Годишния доклад за дейността на ръководството;

текущо наблюдение на контролите – описание на текущото наблюдение и контрол на Банката може да бъде намерено в секция „Одит и вътрешен контрол“ на Декларацията за корпоративно управление както и в секция „Ликвидност и рискове“ на Годишния доклад за дейността на ръководството.

Валентин Гъльцов
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Александър Димитров
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

28 април 2020 г.

28 април 2020 г.

Одиторско дружество с рег. № 108
„Ърнст и Янг Одит“ ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе“ № 47А, ет. 4
София, п. к. 1124

Одиторско дружество с рег. № 015
„АФА“ ООД
ул. Оборище №38
София, п.к. 1504
България

Доклад на независимите одитори

До едноличния акционер
На „Ти Би Ай Банк“ ЕАД

Доклад относно одита на индивидуалния финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения индивидуален финансов отчет на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД („Банката“), включващ индивидуален отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 година, индивидуален отчет за всеобхватния доход, индивидуален отчет за промените в собствения капитал и индивидуален отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет, съдържащи и обобщено оповествяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Банката към 31 декември 2019 година и за нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (MOS). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Член на Ърнст и Янг Глобал

Ърнст и Янг Одит ООД
седалище и адрес на управление в гр. София
Полиграфия офис център
бул. Цариградско шосе 47А, етаж 4
ЕИК: 130972874, ДДС №: BG130972874
BGN IBAN: BG48 UNCR 7000 1520 6686 91
SWIFT/BIC: UNCRBGSF в Уникредит Булбанк АД

Обръщане на внимание

Обръщаме внимание на Пояснително приложение № 32 Събития след отчетната дата към индивидуалния финансов отчет, което оповестява съществено некоригиращо събитие, свързано с разпространението на пандемията от коронавирус (COVID-19). Нарушаването на обичайната икономическа дейност в България в резултат на COVID-19 може да повлияе неблагоприятно върху операциите на Банката, в частност върху нейната кредитна дейност и върху качеството на нейния кредитен портфейл. Поради непредсказуемата динамика на развитие COVID-19, практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на потенциалните ефекти на пандемията върху бъдещата дейност на Банката. Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описание на това как този въпрос беше адресиран при провеждането от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет“, в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения индивидуален финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при провеждането от нас одит

Обезценка на кредити на клиенти според изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“

Оповестяванията на Банката по отношение на обезценка на кредити на клиенти са включени в Пояснителна бележка 14 „Кредити на клиенти“, Пояснителна бележка 15 „Провизии за загуби от обезценка“ и Пояснителна бележка 2А „Кредитен риск“ към индивидуалния финансов отчет.

Кредитите на клиенти представляват съществена част (67%) от общите активи на Банката към 31 декември 2019 година като тяхната брутна стойност възлиза на 658,011 хиляди лева, а натрупаната обезценка е в размер на 71,645 хиляди лева. Банката прилага модел за обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (OKZ) в съответствие с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“.

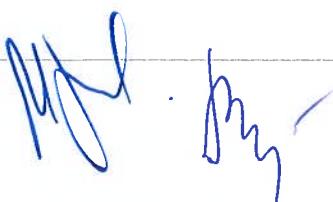
В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:

- Получаване на разбиране и оценяване на политиката за обезценка на кредити на клиенти на Банката, прилаганите от нея модели за изчисление на OKZ на кредитните портфейли на корпоративни клиенти и на физически лица на колективна и индивидуална база, както и на ключовите предположения и преценки, които са използвани в тях, спрямо изискванията на МСФО 9.

Прилагането на такъв модел за обезценка е довело до повищено ниво на сложност в изчисленията и по-значителна степен на преценки от страна на ръководството при определяне на ОКЗ, както е оповестено в Пояснително приложение 2А „Кредитен риск“. Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на ОКЗ са свързани с разработване на количествени и качествени показатели за проследяване на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните експозиции кредити на клиенти по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск; Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка); за определянето на „вероятността за влошаване“ (PD), „загубата при неизпълнение“ (LGD) и „експозиция при неизпълнение“ (EAD), а също така и за включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ. По-високата степен на приближение и оценъчна несигурност са присъщи на оценката на ОКЗ за кредити на клиенти от Фаза 1, Фаза 2 и Фаза 3, която се определя на колективна база в зависимост от това доколко Банката разполага с подкрепяща историческа информация за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на оценките за PD и LGD в модела за обезценка. В допълнение, определянето на загуби от обезценка на кредити на клиенти на индивидуална база е също свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството, най-вече, относно времевото разпределение и сумите на очакваните бъдещи парични потоци, включително от реализиране на обезпечения.

- Получаване на разбиране и извършване на обхождане на установените процеси и контроли на Банката, свързани с мониторинг и обезценка на кредити на корпоративни клиенти и на клиенти физически лица според изискванията на МСФО 9.
- Оценяване на вътрешните контроли на ниво организация по отношение на прилагането и използването на моделите за обезценка, включително документацията на моделите, както и честотата на актуализиране и обоснованост на прилаганите параметри и макро показатели.
- Оценяване на дизайна и тестване на оперативната ефективност на ключови контроли в процеса по мониторинг и обезценка на кредити на корпоративни клиенти и на клиенти физически лица на Банката във връзка с изискванията на МСФО 9. Ние включихме нашите специалисти по Информационни технологии (ИТ) в извършването на тестове и оценяването на общите ИТ контроли на информационната система на Банката, използвана в процеса по мониторинг на кредити на клиенти, за целите на прилагането на МСФО 9.
- Извършване на аналитични процедури на база на детайлни данни, за да оценим взаимовръзките на тенденциите в отчетените разходи за загуби от обезценка спрямо тенденциите в развитието на кредитните портфейли на Банката.
- Оценяване, на база извадка от кредитни експозиции, дали те са правилно разпределени по фази на обезценка спрямо прилаганите от Банката показатели за проследяване на значителното увеличение на кредитния риск според изискванията на МСФО 9 към 31 декември 2019 година.
- Специфичен анализ на използваните от Банката предположения при определянето на сумата на очакваните бъдещи парични потоци, в това число от реализация на обезпечения за рисково-базирана извадка от кредити на корпоративни клиенти, които са били предмет на индивидуална обезценка от страна на Банката, като се фокусирахме върху онези, чиято обезценка би имала потенциално най-значителен ефект върху индивидуалния финансов отчет.

Поради съществеността на кредитите на клиенти като елемент на индивидуалния финансов отчет на Банката, както и сложността, значителните преценки и високата степен на присъща несигурност в приблизителните оценки на ОКЗ, заложени в модела за обезценка, който се прилага според изискванията на МСФО 9, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- Извършване на одиторски процедури за последващи събития, насочени към развитието на кредитите на корпоративни клиенти от посочената извадка в предходния параграф след отчетната дата, за да оценим последователността на предположенията, използвани от Банката за очакваните бъдещи парични потоци.
- Оценяване и тестване на приложението на модела за изчисление на колективна обезценка на кредити на клиенти физически лица, използван от Банката към 31 декември 2019 година. Ние се фокусирахме върху оценяването за разумността на изчисленията на параметрите за PD и LGD чрез преглед на подкрепяща информация за ключовите предположения и входящи данни. Ние, също така, анализирахме изчисленията на параметрите, използвани от Банката, с оглед включването на корекция в модела за обезценка относно бъдещото развитие на макро-икономическите фактори и тяхната взаимовръзка с кредитите на клиенти на Банката. В допълнение, ние тествахме математическата точност на формулите използвани в модела за колективна обезценка.
- Преглед на извършения от Банката симулационен тест-анализ на база данни от минали периоди (back-testing) на използваните предположения за LGD за портфейла от кредити на физически лица с оглед оценка за разумността на изчислената приблизителна оценка на ОКЗ, определена на колективна база.
- Оценка на адекватността и уместността на оповестяванията на Банката, свързани с обезценка на кредити на клиенти според изискванията на МСФО 9.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изгответи от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този индивидуален финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

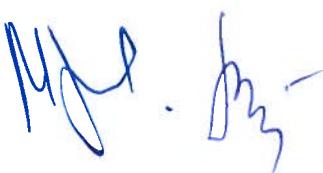

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използванието счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови приложими въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишли ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломиряните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регуляторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него“, по отношение на доклада за дейността, в т.ч. декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълняхме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломиряните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изгoten индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
- б) Докладът за дейността е изгoten в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изгoten индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- г) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изгoten индивидуалният финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Допълнително докладване във връзка с Наредба №38/2007 г. и №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

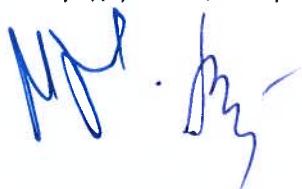
Извявление във връзка с чл. 33 от Наредба №38/2007 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията за дейността на инвестиционните посредници и чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката в хода и контекста на нашия одит на нейния индивидуален финансов отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 28-31 от Наредба №38 и на чл. 3-10 от Наредба №58 на КФН по отношение на дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Бърнст и Янг Одит“ ООД и „АФА“ ООД са назначени за задължителни одитори на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 година на Ти Би Ай Банк ЕАД („Банката“) от общото събрание на единоличния акционер, проведено на 9 октомври 2019 година, за период от една година.
- Одитът на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 година на Банката представлява четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Бърнст и Янг Одит“ ООД и трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „АФА“ ООД.

Building a better
working world

- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД: Одиторско дружество „АФА“ ООД:

Милка Начева-Иванова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

Валя Йорданова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

29 април 2020 година
гр. София, България

31 декември 2019 г.

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

TBI Bank

**Индивидуален отчет за всеобхватния доход
за годината, завършваща на 31 декември**

	Бележки	2019 г.	2018 г.
Приходи от лихви по ЕЛП метод	4	154,701	127,084
Разходи за лихви по ЕЛП метод	4	(7,214)	(5,815)
Нетен лихвен доход		147,487	121,269
Приходи от такси и комисионни	5	27,410	23,841
Разходи за такси и комисионни	5	(5,652)	(4,000)
Нетен доход от такси и комисионни		21,758	19,841
Нетни загуби от търговски операции	6	(1,403)	(1,622)
Други оперативни (разходи)/приходи, нетно	7	(4,718)	190
Нетен оперативен доход преди обезценки		163,124	139,678
Загуби от обезценка на финансови активи	15	(26,174)	(39,579)
Загуби от обезценка на други активи	17	(598)	(2)
Нетен оперативен доход		136,352	100,097
Разходи за персонал	8	(36,580)	(31,216)
Разходи за амортизация	18,19	(3,963)	(1,897)
Административни и други разходи	9	(53,509)	(38,866)
Общо административни разходи		(94,052)	(71,979)
Печалба преди данъци		42,300	28,118
Разходи за данъци	10	(4,500)	(2,711)
Печалба за годината		37,800	25,407

(Продължава на следващата страница)

Пояснителни бележки от 1 до 32 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет.

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 29 април 2020 г.

Индивидуален отчет за всеобхватния доход (продължение)
за годината, завършваща на 31 декември

	Бележки	2019 г.	2018 г.
Печалба за годината		37,800	25,407
Други компоненти на всеобхватния доход:			
Компоненти, които може да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата			
Курсови разлики от преизчисление на отчетите на чуждестранна дейност	264	11	
Нетна печалба/(загуба) от финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	830	(983)	
Текущ данък свързан с нереализирани печалби по финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(74)	103	
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Нетна загуба от финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(6,858)	(200)	
Текущ данък свързан с нереализирани печалби по финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	268	20	
Друг всеобхватен доход за годината	28	(5,570)	(1,049)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		32,230	24,358

Valentin Delytbov
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Alexandar Dimitrov
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Iordan Stoyanov
(съставител)

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване съгласно решение на управителния съвет на 28.04.2020 г.
Пояснителни бележки от 1 до 32 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 29 април 2020 г.

31 декември 2019 г.

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

TBI Bank

Индивидуален отчет за финансовото състояние
към 31 декември

	Бележки	2019 г.	2018 г.
АКТИВИ			
Парични средства в брой и по сметки в централни банки	11	97,657	120,560
Предоставени средства на други банки	12	11,158	15,493
Деривативи	26	745	306
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	13	111,625	66,377
Предоставени заеми на клиенти	14,15,16	586,366	493,659
Други активи	21	18,375	9,781
Текущи данъчни активи	10	223	2,032
Придобити активи от обезпечения	17	6,929	8,532
Инвестиции в дъщерни дружества	20	16,401	11,148
Нематериални активи	18	9,444	5,794
Имоти, оборудване	19	14,937	9,201
Инвестиционни имоти	19	1,707	1,822
Отсрочени данъчни активи	10	468	367
Общо активи		876,035	745,072
ПАСИВИ			
Деривативи	26	1,321	136
Привлечени средства от банки	22	25,507	5,033
Привлечени средства от клиенти	23	615,536	532,829
Други привлечени средства	24	3,749	112
Други пасиви	25	27,584	21,164
Общо пасиви		673,697	559,274
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал	28	81,600	81,600
Законови резерви	28	8,350	8,350
Преоценъчен резерв	28	(6,549)	(715)
Резерв от преизчисление на отчети на чуждестранни дейности	28	362	98
Неразпределена печалба		118,575	96,465
Общо собствен капитал		202,338	185,798
Общо пасиви и собствен капитал		876,035	745,072

Валентин Тъльбов
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Александър Димитров
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Йордан Стрянов
(съставител)

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване съгласно решение на управителния съвет на 28.04.2020 г.
Пояснителни бележки от 1 до 32 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет.

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 29 април 2020 г.

31 декември 2019 г.

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

TBI Bank

Индивидуален отчет за промените в собствения капитал
за годината, завършваща на 31 декември

	Основен капитал (Бележка 28)	Законови резерви (Бележка 28)	Преоценъчен резерв (Бележка 28)	Резерв от преизчисление на отчети на чуждестранни дейности (Бележка 28)	Натрупана печалба	Общо
Към 1 януари 2018 г.	81,600	8,350	232	87	73,806	164,075
Ефект от прилагане на МСФО 9 за първи път	-	-	113	-	(2,748)	(2,635)
Към 1 януари 2018 г., преизчислен	81,600	8,350	345	87	71,058	161,440
Печалба за годината	-	-	-	-	25,407	25,407
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	(1,060)	11	-	(1,049)
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	(1,060)	11	25,407	24,358
Към 31 декември 2018 г.	81,600	8,350	(715)	98	96,465	185,798
Към 1 януари 2019 г.	81,600	8,350	(715)	98	96,465	185,798
Ефект от прилагане на МСФО 16 за първи път	-	-	-	-	(43)	(43)
Към 1 януари 2019 г., преизчислен	81,600	8,350	(715)	98	96,422	185,755
Печалба за годината	-	-	-	-	37,800	37,800
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	(5,834)	264	-	(5,570)
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	(5,834)	264	37,800	32,230
Изплатени дивиденти	-	-	-	-	(15,647)	(15,647)
Към 31 декември 2019 г.	81,600	8,350	(6,549)	362	118,575	202,338

Валентин Гъльбов
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Александър Димитров
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Йордан Стоянов
(съставител)

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване съгласно решение на управителния съвет на 28.04.2020 г.
Пояснителни бележки от 1 до 32 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет.

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 29 април 2020 г.

31 декември 2019 г.

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

TBI Bank

**Индивидуален отчет за паричните потоци
за годината, завършваща на 31 декември**

	Бележки	2019 г.	2018 г.
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината		37,800	25,407
<i>Корекции:</i>			
Начислен разход за данъци	10	4,500	2,711
Обезценка на финансови активи	15	26,174	39,579
Обезценка на придобити имоти от обезпечения	17	598	-
Амортизация на имоти, оборудване и нематериални активи	18,19	2,026	1,897
Амортизация на активи с право на ползване	19	1,937	-
Нетна загуба от отписване на други активи	7	1,263	-
Други провизии	7	893	-
Начисления по краткосрочни доходи на наети лица	25	3,959	2,331
Нереализирани загуби от валутна преоценка	5	466	11
Парични потоци от оперативната дейност преди промени в оперативните активи и пасиви		79,616	71,936
<i>Промяна на оперативните активи и пасиви, нетно:</i>			
Увеличение на задължителните резерви при централни банки	11	(6,464)	(6,600)
Намаление на предоставени средства на други банки с оригинален матуритет над три месеца	12	118	371
Увеличение на предоставени заеми на клиенти	14	(118,795)	(104,000)
Увеличение на финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	13	(51,168)	(40,970)
Намаление на придобити активи от обезпечение	17	1,005	5,405
Намаление/(увеличение) на деривативите	26	746	(384)
Увеличение на другите активи	21	(8,149)	(6,417)
Увеличение на привлечените средства от банки	22	20,474	5,033
Увеличение на привлечените средства от клиенти	23	82,707	26,005
Увеличение на другите пасиви	25	(305)	2,609
Платени данъци	10	(2,598)	(3,168)
Нетни парични потоци, използвани в оперативна дейност		(2,813)	(50,180)

(Продължава на следващата страница)

Пояснителни бележки от 1 до 32 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет.

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 29 април 2020 г.

31 декември 2019 г.

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

TBI Bank

Индивидуален отчет за паричните потоци (продължение)
за годината, завършваща на 31 декември

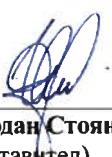
	Бележки	2019 г.	2018 г.
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Парични плащания по придобиване на дъщерни дружества	20	(5,253)	-
Покупка на нематериални активи	18	(4,702)	(3,575)
Покупка на имоти и оборудване	19	(3,111)	(1,076)
Нетни парични потоци, използвани в инвестиционна дейност		(13,066)	(4,651)
Парични потоци от финансова дейност			
Извършени плащания по други привлечени средства	24, 29	(102)	(390)
Извършени плащания по договори за лизинг	24, 29	(1,957)	-
Платени дивиденти		(15,647)	-
Нетни парични потоци, използвани във финансова дейност		(17,706)	(390)
Нетно намаление на паричните средства и паричните еквиваленти			
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	29	76,472	131,693
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	29	42,888	76,472

Парични потоци свързани с лихви и дивиденти

Платени лихви	(5,949)	(3,099)
Получени лихви	149,639	125,631
Платени дивиденти	(15,647)	-

Валентин Гъльбов
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Александър Димитров
(изпълнителен директор и
член на управителния съвет)

Йордан Стоянов
(съставител)

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване съгласно решение на управителния съвет на 28.04.2020 г.
Пояснителни бележки от 1 до 32 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет.

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 29 април 2020 г.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет

1 Обща информация и счетоводна политика

ТИ БИ АЙ Банк ЕАД („Банката“) е основана на 11 ноември 2002 г. като акционерно дружество с двустепенна система на управление под името Банка Запад-Изток АД и акционери Актив АХолдинг Б.В., Фактор банка д.д и ЛБ Максима Д.О.О. След получаване на лиценз от Българската народна банка за извършване на банкови услуги на 13 август 2003 г., Банката е регистрирана в Софийски градски съд като акционерно дружество на 28 август 2003 г. с ЕИК 131134023 и започва дейността си на 1 октомври 2003 г. През 2006 г. Нова Люблянска Банка д.д. последователно придобива 97.01% от акционерния капитал на Банката: на 14 април 2006 г. – 72.51%, а впоследствие на 28 декември 2008 г. – още 24.50% от капитала. Името на Банката се променя първоначално на НЛБ Банка Запад-Изток АД, а впоследствие на НЛБ Банка София АД. До средата на 2011 г. Банката, още под името НЛБ Банка София АД, се контролира от Нова Люблянска Банка д.д., която притежава 97.01% от акциите. Останалите 2.99% от акциите се притежават от Фактор Банка д.д.

В края на месец юли 2011 г., ТИ БИ АЙ ЕФ Файненшъл Сървисиз Б. В. със седалище в Холандия придобива 100% (38,399,001 броя акции) от капитала на Банката. Следва промяна в правната форма на Банката – от акционерно дружество в еднолично акционерно дружество. През месец октомври 2011 г. капиталът на Банката е увеличен с 8,001 хил. лева, а в края на месец ноември 2011 г. наименованието на Банката се променя на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД. Към 31 декември 2016 г. капиталът на Банката възлиза вече на 81,600 хил. лева, а броят обикновени безналични акции е 81,600,000, всяка с номинал 1 лев.

Централният офис на Банката е със седалище, считано от месец септември 2012 г., гр. София, ул. Димитър Хаджикоцев 52-54. Дейността на Банката се осъществява чрез централата в София и 193 офиса и отдалечени работни места. В края на 2012 г., Банката получава разрешение от Българската народна банка за разкриване на клон в Румъния и стартира съответни действия по съгласуване, техническо и ресурсно осигуряване на дейностите, свързани с предстоящото стартиране на работата на клона. През 2013 г., клонът стартира своята дейност следвайки насоченост на бизнеса към финансиране както на физически, така и на юридически лица.

Крайната компания-майка на Групата е Тирона Лимитед, Кипър. Крайната компания-майка търси възможности за инвестиции в сферата на финансовите услуги, в частност банкиране, ипотечно и потребителско финансиране, управление на активи, и инвестиционни консултантски услуги в Централна и Източна Европа, и в някои бивши съветски републики. Друго свързано лице на Банката е 4Финанс със седалище в Латвия, чиито облигации се котират на фондовите борси Frankfurt Stock Exchange, Irish Stock Exchange.

Към 31 декември 2019 г., Банката притежава контролиращо участие в ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А. с място на стопанска дейност и държава на учредяване Румъния, и ТИ БИ АЙ Лизинг ИФН С.А. с място на стопанска дейност и държава на учредяване Румъния и 4Финанс ЕООД с място на стопанска дейност и държава на учредяване България.

В индивидуалния финансов отчет, Банката е възприела политика на отчитане на всички инвестиции в дъщерни предприятия по цена на придобиване. Дивидентите се признават като приход, когато за Банката възникнат права за тяхното получаване.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)**

Настоящият финансов отчет не е консолидиран финансов отчет в съответствие с чл. 37, параграф 2 от Закона за счетоводството и Международен стандарт финансова отчетност 10 *Консолидирани финансови отчети* („МСФО 10“). Банката изготвя отделно консолидиран финансов отчет съгласно МСФО 10 и българското законодателство. Консолидираният финансов отчет на Банката е достъпен на www.tbibank.bg. С цел придобиване на пълна информация за финансата позиция, резултатите от дейността и промените във финансата позиция на Групата като цяло, настоящият финансов отчет следва да бъде четен от потребителите заедно с консолидирания финансов отчет към и за годината приключваща на 31 декември 2019 г. в момента, в който този отчет бъде достъпен.

Банката се управлява от управителен съвет под контрола на надзорен съвет. Към 31 декември 2019 г. управителният съвет се състои от петима членове с мандат до пет години, избирани от надзорния съвет. Четирима от членовете на управителния съвет са и изпълнителни директори, като Банката се представлява заедно от всеки двама от изпълнителните директори. Надзорният съвет се състои от поне трима, но не повече от седем членове с мандат до пет години. Лицата, натоварени с общо управление са представени от одитния комитет (Ариел Хасон, Иниша Хане и Едгарс Дупатс) и надзорния съвет (Ариел Хасон, Кийрън Донъли и Готие Ван Вединген) на Банката.

Настоящият индивидуален финансов отчет, както и консолидираният финансов отчет, са одобрени от управителния съвет на Банката с решение от 29 март 2020 г.

Следващата пояснителна бележка представя основните счетоводни политики, в съответствие с които е изгoten финансият отчет до степента, до която не са били вече изложени в други предходни бележки. Тези политики са приложени по отношение на всички представени години, освен ако не е изрично посочено друго.

a База за изготвяне на финансовия отчет**Изявление за съответствие**

Настоящият финансов отчет е изгoten в съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО“) и разяснения, издадени от Комитета за разяснения („КРМСФО“), приети от Европейския съюз („ЕС“). Отчетната рамка „МСФО“, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база „МСС, приети от ЕС“, регламентирана със Закона за счетоводството и дефинирани в т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

Финансият отчет е изгoten при спазване принципа на историческата цена, с изключение на следните случаи:

- финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата и загубата;
- кредити, задължително отчитани по справедлива стойност през печалбата и загубата;
- финансови активи и пасиви държани за продажба (деривативи);

Банката представя отчета за финансовото си състояние приоритетно по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на отчета за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на отчета за финансовото състояние (нетекущи) е представен в пояснителните бележки към финансовия отчет.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)

- 1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)**
- 6 Промени в счетоводните политики и оповестявания, приложими за отчетни периоди приключващи на 31 декември 2019 г.**

Съпоставимост на данните

Счетоводните политики на Банката са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на измененията, описани в следващите параграфи.

С цел по-коректно представяне, ръководството на Банката е преценило за необходимо и е променило представянето на някои обекти на отчета за всеобхватния доход и отчета за финансово състояние, като промяната касае суми в сравнителните данни, както следва:

- рекласификация на компоненти, които може да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата, в размер на (180) хил. лева, нетно от данъци, към компоненти които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата;
- рекласификация за по-добро представяне на инвестиционни имоти.

МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 е публикуван през януари 2016 г. и заменя МСС 17 Лизинг, КРМСФО 4 Определение дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР-15 Оперативен лизинг – Стимули и ПКР-27 Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг. МСФО 16 установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг, и изисква лизингополучателите да отчитат всички лизингови договори по един и същ балансов модел, подобен на счетоводното отчитане на финансия лизинг съгласно МСС 17.

Банката е приела МСФО 16 по модифицирания ретроспективен метод на прилагане с първоначална дата 1 януари 2019 г. Съгласно този метод, стандартът се прилага ретроспективно като кумулативният ефект от първоначалното му прилагане се признава на датата на първоначалното прилагане. Банката е избрала да използва преходната практически целесъобразна мярка и не преоцениява дали даден договор е или съдържа лизинг на 1 януари 2019 г. Вместо това тя е приложила стандарта единствено към договори, които преди са били идентифицирани като лизинги при прилагането на МСС 17 и КРМСФО 4 на датата на първоначалното прилагане. Банката е избрала модифицирания ретроспективен метод на прилагане с първоначална дата 1 януари 2019 г.

Ефектът от приемането на МСФО 16 към 1 януари 2019 г. (увеличение/(намаление)) е както следва:

	ХИЛ. ЛВ.
Активи	
Активи с право на ползване	5,585
Общо активи	5,585
Пасиви	
Лизингови задължения	5,628
Общо пасиви	5,628

Общо корекция в собствения капитал:

Неразпределена печалба

(43)

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)

- 1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)**

- 6 Промени в счетоводните политики и оповестявания, приложими за отчетни периоди, приключващи на 31 декември 2019 г. (продължение)**

МСФО 16 Лизинг (продължение)*Лизинги, които преди са били класифицирани като финансови лизинги*

Банката не променя първоначалните балансови стойности на признатите активи и пасиви на датата на първоначалното прилагане по отношение на лизинги, които преди са били класифицирани като финансови (т.е. активите с право на ползване и задълженията по лизинги са равни на активите и пасивите по лизинги, признати съгласно МСС 17). Изискванията на МСФО 16 са приложени към тези лизинги, считано от 1 януари 2019 г.

Лизинги, които преди това са били отчитани счетоводно като оперативни лизинги

Банката признава активи с право на ползване и задължения по лизинги за тези лизинги, които преди са били класифицирани като оперативни, с изключение на краткосрочните лизинги и лизингите на активи с ниска стойност. Към датата на първоначалното прилагане, Банката прилага модифициран ретроспективен метод, като кумулативният ефект от първоначалното му прилагане се признава на датата на първоначалното прилагане в неразпределена печалба. Активите с право на ползване за повечето лизинги са признати на база балансовата стойност, сякаш стандартът винаги е бил прилаган, освен използването на диференциалния лихвен процент на датата на първоначалното прилагане. Задълженията по лизингите са признати на база настоящата стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирана при използване на диференциалния лихвен процент на датата на първоначалното прилагане.

Банката също така е приложила следните практически целесъобразни мерки:

- използвала е една норма на дисконтиране към портфейл от лизинги със сходни характеристики;
- разчитала е на своята оценка за това дали лизингите са обременяващи, непосредствено преди датата на първоначалното прилагане;
- приложила е освобождаването за краткосрочните лизинги към лизингите със срок, който приключва в рамките на 12 месеца от датата на първоначалното прилагане на стандарта;
- изключила е първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване на датата на първоначалното прилагане;
- използвала е наличната информация при определянето на лизинговия срок, когато договорът съдържа опции за удължаване или прекратяване на лизинга.

Въз основа на посоченото по-горе към 1 януари 2019 г.:

- активи с право на ползване в размер на 5,585 хил. лева са признати и представени в съответната категория дълготрайни активи;
- признати са допълнителни задължения по лизинги в размер на 5,628 хил. лева (включени в други привлечени средства);
- нетният ефект от тези корекции е коригиран в неразпределената печалба 43 хил. лева.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****6 Промени в счетоводните политики и оповестявания, приложими за отчетни периоди приключващи на 31 декември 2019 г.****KPMGFO 23 Несигурност при третиране на данъци върху дохода**

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда счетоводното отчитане на данъците върху дохода, когато данъчното третиране е свързано с несигурност, която засяга прилагането на МСС 12. Разяснението предоставя насоки относно несигурни данъчни третирания поотделно или заедно, проверки от данъчните органи, приложимия метод за отразяване на несигурността и счетоводното отчитане на промени във фактите и обстоятелствата. Възприемането на измененията не е оказalo влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (Изменения): Характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране

Измененията, които са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане, предлагат промяна в МСФО 9 за конкретни финансови активи, които в противен случай биха имали договорни парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихва, но не отговарят на условието за допустимост единствено в резултат от наличието на характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране. По-конкретно, за финансови активи, с характеристики на предсрочно погасяване, които биха могли да доведат до отрицателно компенсиране, измененията изискват финансият актив да се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, в зависимост от оценката на бизнес модела, по който той се държи. Възприемането на измененията не е оказalo влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Банката.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия (Изменения): Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват, че МСФО 9 Финансови инструменти е приложим по отношение на дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия, които по своята същност представляват част от нетната инвестиция в асоциираните или съвместните предприятия, но по отношение на които не се прилага метода на собствения капитал. Предприятието прилага МСФО 9 към тези дългосрочни участия преди да приложи МСС 28. При прилагането на МСФО 9, предприятието не взема под внимание корекции в балансовата стойност на дългосрочните участия, които възникват в резултат от прилагането на МСС 28. Възприемането на измененията не е оказalo влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Банката.

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменения): Изменения, съкращения и уреждане на плана

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията изискват от предприятията да използват актуализирани акционерски предположения за определяне на разходите за текущ стаж и нетната лихва за оставащия период от годишния отчетен период след извършването на промяна в плана, съкращение или уреждане. Също така, измененията разясняват начина, по който счетоводното отчитане на промяната в плана, съкращението или уреждането влияят върху изискванията за таван на актива. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Възприемането на измененията не е оказalo влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Банката.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****6 Промени в счетоводните политики и оповестявания, приложими за отчетни периоди приключващи на 31 декември 2019 г. (продължение)****Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017**

В цикъла 2015-2017 г. от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения – разяснение относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- МСС 12 Данъци върху дохода – разяснение относно последствията от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- МСС 23 Разходи по заеми – разяснение относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

Възприемането на измененията не е оказalo влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Банката.

в Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Банката към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Банката възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

МСФО 17: Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. МСФО 17 Застрахователни договори установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на издадени застрахователни договори. Също така, той изисква прилагането на сходни принципи и по отношение на презастрахователните договори и инвестиционните договори с допълнителен, негарантиран доход. Целта на стандарта е да изисква дружествата да предоставят информацията, свързана със застрахователни договори по начин, който достоверно отразява тези договори. Тази информация осигурява базата за потребителите на финансови отчети да оценят ефекта, който договорите в рамките на обхвата на МСФО 17, оказват върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на дружеството. Стандартът все още не е приет от ЕС. Той не е приложен за Банката.

МСФО 3 Бизнес комбинации (Изменения): Дефиниция за бизнес

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват минималните изисквания за бизнес и ограничават дефиницията за бизнес. Измененията също така премахват преценката, дали пазарните участници са в състояние да променят липсващи елементи, предоставят насоки, подпомагащи дружествата в преценката, дали придобитият процес е съществен и въвеждат незадължителен тест за концентрация на справедлива стойност. Банката ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****в Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано*****Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните приблизителни оценки и грешки: Дефиниция за същественост***

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Банката ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Концептуална рамка за финансово отчитане

БМСС публикува изменената концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2018 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. Концептуалната рамка представя концепциите за финансовото отчитане, разработване на стандарти, насоки относно изготвянето на последователни счетоводни политики и насоки към разбирането и интерпретирането на стандартите. Основните промени, въведени в ревизираната концептуална рамка за финансово отчитане са свързани с концепцията за оценка, включително факторите, които следва да се вземат предвид при избора на база за оценка и концепцията за представяне и оповестяване, включително и кои доходи и разходи се класифицират в друг всеобхватен доход. Концептуалната рамка също така предоставя актуализирани определения за актив и пасив и критерии за тяхното признаване във финансовите отчети. Концептуална рамка за финансово отчитане все още не е приета от ЕС. Банката ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Реформа на референтните показатели на лихвените проценти – МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7 (Изменения)

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. и трябва да се прилагат ретроспективно. Позволява се и по-ранното им прилагане. През септември 2019 г., Съветът по международните счетоводни стандарти („CMCC“) публикува изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7, с което приключи фаза 1 от работата си в отговор на ефектите върху финансовото отчитане от реформата на междубанковите лихвени проценти. Фаза 2 ще се фокусира върху проблеми, които могат да възникнат, когато лихвените показатели бъдат заменени с безрискови лихвени проценти. Публикуваните изменения адресират проблеми, възникващи докато трае замяната на съществуващите лихвени показатели с алтернативни лихвени показатели. Адресират се ефектите върху специфични случаи на отчитане на хеджиране по МСФО 9 Финансови инструменти и МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, в които се налага ориентиран към бъдещето анализ. Измененията предвиждат временни облекчения, приложими към изискванията при хеджиране, в случаите в които спазването на тези изисквания е пряко повлияно от реформата на референтните показатели. Промените позволяват отчитането на хеджирането да продължи в периода на несигурност до замяната на съществуващите референтни лихвени показатели с алтернативни безрискови лихвени показатели. Направени са изменения и в МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване, съгласно които се изисква представянето на допълнителна информация за несигурността при хеджиране в резултат на реформата. Банката ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****г Валутни операции****(a) Функционална валута и валута на представяне**

Позициите, включени във финансовия отчет на Банката, са калкулирани и представени в български лева, което е функционалната валута и валутата на представяне на Банката.

Левът е фиксиран към еврото по обменен курс 1.95583 лева за 1 евро от 1 януари 1999 г., в условията на Закона за БНБ от 1997 г.

(б) Операции и наличности

Сделките в чуждестранна валута се преизчисляват във функционалната валута като се използват валутните курсове, валидни на датите на операциите. Положителните и отрицателните разлики от валутни курсове, възникващи в резултат на сътърмант на такива операции, както и от преизчисляването на монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути по валутните курсове, валидни в края на годината, се признават в печалбата или загубата.

Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута, се превръщат във функционална валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (покупка).

Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута са преизчислени към 31 декември 2019 г. по централния курс на БНБ, валиден за този ден – 1.95583 лева за 1 евро, 1.74099 лева за 1 щатски долар и 0.408913 за 1 нова румънска лея (31 декември 2018 г.: 1.95583 лева за 1 евро, 1.70815 лева за 1 щатски долар и 0.419391 за 1 нова румънска лея).

Активите и пасивите на чуждестранната дейност на Банката, извършвана чрез клона й в Румъния се преизчисляват в български лева по заключителния курс на БНБ, валиден за нова румънска лея към 31 декември 2019 г. Приходите и разходите на чуждестранната дейност се преизчисляват по среден курс за отчетния период, който за 2019 г. е 0.41218 (2018 г.: 0.420239) за 1 нова румънска лея. Ефектът от преизчисляването от функционалната валута на клона към функционалната валута на Банката се признава в другия всеобхватен доход.

д Приходи от лихви и разходи за лихви

Признаването на приходите и разходите от/за лихви се извършва в отчета за всеобхватния доход за всички лихвоносни инструменти, оценявани по амортизирана стойност, на база на начисление при прилагането на метода на ефективния лихвен процент.

Методът на ефективния лихвен процент („ЕЛП“) е метод за изчисляване на амортизирана стойност на финансова актив или финансова пасив и разпределението на приходите от лихви или на разходите за лихви в рамките на съответния период от време. Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления през очаквания живот на финансова инструмент или, когато е уместно, през по-кратък период, спрямо нетната балансова стойност на финансова актив или финансова пасив.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****д Приходи от лихви и разходи за лихви (продължение)**

При изчисляването на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци вземайки предвид всички договорни условия на финансия инструмент (например, опции за авансово плащане), но не взема под внимание бъдещите загуби по кредити. Изчислението включва всички такси, платени или получени между страните по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по операцията и всички други премии или дисконтови проценти.

Таксите върху неусвоената част от кредити се разсрочват (заедно със свързаните директни разходи) и се признават като корекция на ефективния лихвен процент по съответните кредити.

В случай, че събирамостта на даден кредит е несигурна и има събитие на загуба, той се обезценява до възстановимата му стойност, изчислява се нетна амортизирана стойност на актива и приходът от лихви се признава върху нея, като се използва лихвения процент, който е първоначалният ефективен лихвен процент на финансия актив.

Когато кредитите са идентифицирани като обезценени, лихвените доходи по тях се признават по метода на ефективната лихва върху нетната балансова стойност на инструмента, т.е. след приспадане на коректива за загуби.

Лихвеният доход, респективно разход по ценни книжа и други дисконтови инструменти, включва освен договорената лихва и амортизация на сконкото или премията по тях.

е Приходи от и разходи за такси и комисионни

Таксите и комисионните се признават на база на принципа на начисляване при предоставянето на услугата. Приходите от такси и комисионни се състоят главно от агентски комисионни, такси за парични преводи в лева и чуждестранна валута и касови операции, и се признават на принципа на текущото начисление или на датата на превода, когато е уместно.

Банката е идентифицирала следните 3 задължения за изпълнение съгласно МСФО 15:

- Услуги във връзка с извършване на транзакции – приходите се признават в определен момент във времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, поради краткия времеви период на извършване на услугата. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Банката и представляват фиксирана сума на транзакция, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Банката прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на транзакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата.
- Издаване на гаранции и акредитиви – приходите се признават в определен момент във времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Прехвърлянето на изгодите към клиента е равномерно за срока на договора и затова, Банката прилага линеен метод за измерване на напредъка по договора, водещ до линейна амортизация на таксите за договорения период. Таксите за тези услуги са фиксиирани суми, изчислени в зависимост от стойността на гаранцията или акредитива.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****е Приходи и разходи от такси и комисионни (продължение)**

- **Поддържане на депозити** – приходите се признават в определен момент във времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Банката и представляват фиксирана сума на месечна база, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Банката прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на транзакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата.
- **Извършване на дейност като посредник, за която Банката получава агентски комисионни** – приходите се признават в определен момент във времето при предоставяне на посредническата услуга, тъй като Банката оперира в качеството си на посредник. На база на тези обстоятелства, Банката признава приходи равни на стойността на комисионното възнаграждение за изпълнение на посредническата услуга. Комисионното възнаграждение представлява нетната сума, която Банката задържа след изплащане на частта, дължима на третата страна, на която Банката посредничи за изпълнение на услугите от същата тази трета страна.

ж Финансови активи**Първоначално признаване и оценяване**

При първоначалното им признаване, финансовите активи се класифицират като такива, които впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност в другия всеобхватен доход („ДВД“) и като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от бизнес модела на Банката за тяхното управление и характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в ДВД, финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват само плащания по главницата и лихвата („СПГЛ“) по неиздължената сума на главницата. Тази оценка се нарича „СПГЛ тест“ и се извършва на нивото на съответния инструмент.

Бизнес моделът на Банката за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който тя управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Банката се е ангажирала да купи или продаде актива.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****ж Финансови активи (продължение)**

Банката първоначално оценява финансения актив по справедлива стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, и за които Банката е приложила практически целесъобразна мярка, се оценяват по цената на сделката, определена съгласно МСФО 15. Повече подробности по отношение на счетоводната политика по МСФО 15 са представени в раздел е) Приходи от и разходи за такси и комисионни.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

- финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти);
- финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти);
- финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби при тяхното отписване (капиталови инструменти);
- финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория е най-съществена за Банката. Банката оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- финансият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- условията на договора на финансения актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на инструмента, коригирана с погашенията по главницата и лихвата и с натрупаната амортизация на разликата между първоначалната стойност и стойността на падеж с използването на метода на ефективния лихвен процент и намалена с коректив за загуби. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Банката включват предоставени средства на други банки, предоставени заеми на клиенти, финансов лизинг и заеми към свързани лица.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****ж Финансови активи (продължение)*****Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (дългови инструменти)***

Банката оценява дълговите си инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако са удовлетворени и двете условия, посочени по-долу:

- Активите се управляват в бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорните парични потоци така и продажбата на финансовите активи; и
- Съгласно договорните условия на инструмента, на определени дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, приходите от лихви, валутната преоценка и загубите от обезценка или тяхното възстановяване се признават в печалбата или загубата и се изчисляват по същия начин, както тези за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност. Останалите промени в справедливата стойност се признават в друг всеобхватен доход. При отписване кумулативната промяна в справедливата стойност, приздана в друг всеобхватен доход, се отнася в печалбата или загубата.

Дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход на Банката включват инвестиции в дългови инструменти, регистрирани/търгувани на регулирани пазари.

Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначалното им признаване, Банката може да избере да класифицира неотменно като капиталови инструменти, определени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, когато те отговарят на изискванията за собствен капитал съгласно МСС 32 Финансови инструменти: представяне и когато не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуален инструмент.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се "рециклират" в печалбата или загубата. Дивидентите се признават като други приходи в отчета за доходите, когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато Банката извлече ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансения актив, в който случай печалбите се отчитат в друг всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, не са обект за обезценка.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Деривативите също се класифицират като държани за търгуване, освен ако не са определени като ефективни хеджингови инструменти. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****ж Финансови активи (продължение)**

Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, както е описано по-горе, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се отнасят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за доходите.

Тази категория включва деривативи и регистрирани за търговия на фондови борси капиталови инструменти, които Банката не е избрала неотменимо да класифицира като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Дивидентите по такива капиталови инструменти също се признават като други приходи в отчета за доходите, когато бъде установено правото за получаване на плащане.

Категорията включва и предоставени заеми на клиенти, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата (виж Пояснителна бележка 14).

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва (т.е. се премахва от отчета за финансовото състояние на Банката), главно когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Банката е поела задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Банката е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Банката нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазила контрола върху него.

Когато Банката е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпила в споразумение за прехвърляне, тя прави оценка на това дали и до каква степен е запазила рисковете и ползите от собствеността. Когато тя нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Банката признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Банката е запазила.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Банката да изплати.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****3 Обезценка на финансови активи**

Банката признава провизия за очаквани кредитни загуби (OK3) за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. OK3 се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Банката очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на предоставеното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

OK3 се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, OK3 се признават за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни OK3). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, провизията за загуба се определя по отношение на кредитните загуби, очаквани през целия оставащ срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (OK3 за целия срок на инструмента).

За предоставените средства на други банки и дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, Банката прилага обезценка на база на кредитен рейтинг на контрагента.

Към всяка отчетна дата, Банката определя дали дълговият инструмент се преценява като такъв с нисък кредитен риск, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка, Банката преразглежда кредитния рейтинг на дълговия инструмент. В допълнение, Банката преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 30 дни.

Дълговите инструменти на Банката по справедлива стойност в друг всеобхватен доход включват единствено котирани облигации. Политиката на Банката е да оценява OK3 за тези инструменти на 12-месечна база. Когато, обаче, е налице значително повышение на кредитния риск след възникването, провизията се базира на OK3 за целия срок на инструмента. Банката използва рейтингите както за определяне на това дали кредитният риск на дълговият инструмент е значително повишен, така и за приблизителна оценка на OK3.

Банката счита даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие в продължение на 90 дни. В определени случаи обаче, тя може да разглежда даден финансов актив като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Банката да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, които са ѝ предоставени. Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора. Банката отписва рисковите експозиции от своя баланс в зависимост от вида вземане, броя на дните на закъснение в плащанията и покритие на експозицията с обезпечение.

Кредитните експозиции в сегмент Корпоративно банкиране се отписват от баланса на Банката с решение на Комитета по обезценки, въз основа на конкретно мотивирано предложение на отдел „Събираме МСП и управление на активи“.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****3 Обезценка на финансови активи (продължение)**

Кредитните експозиции в сегмент Банкиране на дребно следва да бъдат отписвани от баланса на Банката на ниво кредит, автоматично, след като достигнат над 1,080 дни просрочие, за експозициите отпуснати в България, 720 дни просрочие, за експозициите отпуснати в Румъния и 360 дни, за експозициите отпуснати от чуждестранни дружества, част от групата 4Finance, и бъдат 100% обезценени.

Приходите от продажба на кредити и приходите от отписани кредити се отчитат в намаление на разходите за обезценка на кредитен рисков.

При определени обстоятелства предоговарянето или модифицирането на договорните парични потоци на финансов актив може да доведе до отписване на съществуващия финансов актив. Съответно датата на модифициране се счита за датата на първоначално признаване на финансия актив, когато по отношение на модифицирания финансов актив се прилагат изискванията за обезценка.

Ако договорните парични потоци по финансов актив бъдат предоговорени или по друг начин модифицирани, но финансовият актив не е отписан, не може автоматично да се смята, че този финансов актив е с по-нисък кредитен рисков. Банката преценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния рисков след първоначалното признаване въз основа на разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. Това включва, както информация за отминали и бъдещи периоди, така и оценка на кредитния рисков за очаквания срок на финансия актив, в т.ч. информация относно обстоятелствата, довели до модифицирането. Към доказателствата, че критериите за признаване на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента вече не са изпълнени, може да спадат актуални и своевременни данни за изпълнението на задължението за плащане по модифицираните договорни условия.

и Финансови пасиви**Класификация, първоначално признаване и оценяване**

Финансовите пасиви, които не са деривативи, не са финансови пасиви произтичащи от договори за прехвърляне на финансови активи, не са пасиви по финансово гаранции или не са определени при придобиването им за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, се класифицират и отчитат по амортизирана стойност.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Банката включват търговски и други задължения, заеми и привлечени средства, включително и банкови овърдрафти и деривативи.

Последващо оценяване

Оценяването на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация както е описано по-долу:

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****и Финансови пасиви (продължение)****Последващо оценяване (продължение)*****Финансови пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата***

Финансовите пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансово пасиви, държани за търговия, и финансово пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Тази категория включва деривативи, притежавани от Банката, които не са определени като хеджингови инструменти в хеджингово взаимоотношение, както то е дефинирано в МСФО 9.

Печалбите или загубите по пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за доходите.

Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Банката не е определила никакви финансово пасиви като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви по амортизируема стойност (заеми, привлечени средства и текущи търговски задължения

Тази категория е от най-съществено значение за Банката. След първоначалното им признаване, Банката оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ЕЛП. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация на база ЕЛП.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквите и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ЕЛП. Амортизацията чрез ЕЛП се включва като финансов разход в отчета за доходите.

Тази категория се отнася главно за лихвоносни заеми и привлечени средства. Допълнителна информация е предоставена в Пояснителни бележки 23 и 24.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финанс пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при съвършено различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за доходите.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****й Прихващане на финансови активи и пасиви**

Финансовите активи и пасиви се прихващат и в баланса на Банката се отчита тяхната нетна стойност, само в случай че е налице правно основание за такова прихващане, както и когато съществува намерение те да бъдат уредени при настъпване на падежа им на нетна основа, или реализирането на активите и погасяването на пасивите да бъде извършено едновременно.

к Инвестиции в дъщерни предприятия

Инвестициите в дъщерни предприятия включват капиталови участия в предприятия, върху които Банката упражнява контрол. Съгласно изискванията на МСФО 10 *Консолидирани финансови отчети*, Банката упражнява контрол, когато изпълнява едновременно следните критерии:

- притежава правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- изложена е на или има права върху променливите приходи от своето участие в предприятието, в което е инвестирано;
- има възможността да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да въздейства върху възвращаемостта.

На базата на описаните по-горе критерии през 2019 г., Банката е определила, че упражнява контрол върху всички предприятия, в които притежава пряко или косвено повече от 50% от правата за гласуване.

В индивидуалните си финансови отчети, Банката е приела политика на представяне на инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия по цена на придобиване.

л Имоти и оборудване

Имотите, оборудването и другите дълготрайни материални активи се отчитат по историческа цена, намалена с натрупаната амортизация и обезценка. Историческата цена включва разходи, които са пряко свързани с придобиването на активите.

Последващите разходи се включват в балансовата стойност на материален актив или се признават като отделен актив, само когато е вероятно същият да донесе бъдещи икономически ползи за Банката и е възможно цената му да бъде надеждно определена. Всички останали разходи за текущ ремонт и поддръжка се признават в отчета за всеобхватния доход към момента на тяхното възникване.

Амортизацията се изчислява по линейния метод за периода на полезния живот на всеки актив. Остатъчната стойност на актива и неговия полезен живот се преразглеждат и коригират, когато е уместно, към всяка дата на съставяне на баланса.

Годишните амортизационни норми са, както следва:

Сгради	4%
Оборудване (компютри и периферия)	25%
Подобрения на наети активи	15%
Други материални активи	15%

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****л Имоти и оборудване (продължение)**

Активите, които са предмет на амортизация, се преглеждат за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата индикират, че балансовата стойност може да не е възстановима. Балансовата стойност на актива се намалява до неговата възстановима стойност, ако балансовата стойност на актива е по-висока от неговата очаквана възстановима стойност. Възстановимата стойност е по-висока от справедливата стойност на актива, намалена с разходите по продажбата и неговата стойност в употреба.

Печалбите и загубите от продажба на имущество и оборудване се определят като съпоставят постъпленията от тази продажба с балансовата стойност на съответните активи. Същите се включват в печалбата или загубата.

Амортизационната норма, възприета по отношение на подобренията на насти активи е по-малката от срока на полезния живот и изтичането на договора за наем.

м Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са недвижими имоти – сгради, държани предимно за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на стойността на капитала, или за двете, и които не се използват в оперативната дейност на Банката.

Инвестиционните имоти се признават като актив, само когато е вероятно бъдещите икономически ползи, свързани с имота да бъдат получени от Банката и когато цената на придобиване може да бъде надеждно определена. Те се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва покупната цена и преките разходи по сделката.

За последващо отчитане, Банката използва модела на цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и обезценка.

Текущите разходи, свързани с поддръжката и обслужването на актива не се включват в отчетната стойност, а се отчитат като разход за периода.

Подобренията, направени след датата на първоначално признаване се включват в стойността на инвестиционния имот, доколкото отговарят на критериите за признаване на актив. Годишната амортизационна норма е 4%.

Банката определя и оповествява годишно справедливата стойност на инвестиционните имоти, в съответствие с МСФО 13 *Оценяване по справедлива стойност* и отразява пазарните условия към датата на отчета. Актуализацията на справедливата стойност на инвестиционните имоти се извършва със съдействието на лицензиранi независими оценители, притежаващи необходимата професионална квалификация и опит.

Доходите от инвестиционни имоти са представени в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба) като част от Други оперативни приходи. Сумата включва приходи от отدادени под наем инвестиционни имоти, които се начисляват в периода за който се отнасят, в съответствие с подписания договор за наем.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****и Нематериални активи**

Нематериалните активи включват основно софтуер и са представени по историческа цена, намалена с натрупаната амортизация и обезценка. Амортизацията се изчислява по линейния метод за периода на полезната живот на всеки актив. Остатъчната стойност на актива и неговия полезен живот се преразглеждат и коригират, когато е уместно, към всяка дата на съставяне на финансовия отчет.

Годишната амортизационна норма е, както следва:

Софтуер	25%
Други	25%

o Придобити активи от обезпечения

Банката класифицира придобитите срещу кредити имоти като придобити активи от обезпечения. Тяхната преоценка се базира на оценка от независим оценител. Придобитите срещу дълг активи се продават толкова бързо, колкото е целесъобразно, като приходите от продажбата се отчитат в други приходи нетно от балансовата стойност на продадения актив. Придобитите срещу дълг активи се класифицират на отделен ред в отчета за финансовото състояние. Първоначално, те се оценяват по цена на придобиване. Цената на придобиване включва и други разходи, пряко свързани с придобиването на актива. Последващо, придобитите активи се оценяват по по-ниската от стойността на придобиване и нетната реализуема стойност. Нетната реализуема стойност е очакваната продажна цена при нормална бизнес активност, намалена с разходите по продажба. Оценката на нетната реализуема стойност се основава на най-обективните доказателства, които са на разположение в момента на изготвянето на оценката. Нова оценка на нетната реализуема стойност се прави за всеки следващ отчетен период. Когато обстоятелства, довели да намаляване на стойността на актива под стойността на придобиване не съществуват вече или когато има ясно доказателство за увеличение на нетната реализуема стойност поради промяна в икономическата ситуация, сумата на намалението се коригира.

п Парични средства и парични еквиваленти

За целите на съставяне на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват парични средства в брой и суми по сметки, поддържани при централни банки, парични средства по ностро сметки при други банки, както и предоставени ресурси на банки с оригинален срок на падежа им до три месеца. Паричните средства и парични еквиваленти не включват обременени с тежести активи.

р Данъци върху дохода (печатлбата)

Текущите данъци върху дохода (печатлбата) се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане и румънското данъчно законодателство по отношение на данъците върху дохода на клона. Номиналната данъчна ставка за 2019 г., приложима в България е 10 % (2018 г.: 10 %), а тази приложима в Румъния е 16 % (2018 г.: 16 %). Текущият данък за отчетния период се изчислява на база облагаемата печалба за годината въз основа на данъчните ставки, валидни към датата на баланса. Разходите за данъци, различни от данък върху печалбата, се включват в другите оперативни разходи.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****p Данъци върху дохода (продължение)**

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към датата на баланса, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към датата на баланса.

Банката компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода (печалбата), наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчнозадължено предприятие.

c Провизии

Провизиите се признават, когато Банката има настоящо право или конструктивно задължение в резултат от минали събития и е по-вероятно, че изходящ поток от ресурси за уреждане на задължението ще бъде необходим, а също така е възможно сумата на това задължение да бъде надеждно определена.

t Основен акционерен капитал

Основният акционерен капитал на Банката се отчита по номинална стойност на акциите. Присъщите разходи, директно свързани с емитирането на нови акции или опции, или за придобиването на бизнес, се посочват в собствения капитал като намаление на постъпленията, нетно от данък.

y Лизинг***Счетоводна политика в сила от 1 януари 2019 г.*****Банката като лизингополучател**

На датата на влизане на договора в сила, Банката преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг. А именно, дали договорът прехвърля правото да се контролира използването на идентифицирания актив за определен период от време.

Банката прилага единен подход за признаване и оценяване на всички лизинги, с изключение на краткосрочните лизинги (т.е. лизинги със срок на лизинговия договор до 12 месеца) и лизингите на активи с ниска стойност. Банката признава задължения по лизинги за плащане на лизинговите вноски и активи с право на ползване, представляващи правото на ползване на активите.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****у Лизинг (продължение)*****Активи с право на ползване***

Банката признава активи с право на ползване от началната дата на лизинга (т.е. датата, на която основният актив е на разположение за употреба). Активите с право на ползване се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка, и коригирана с всяка преоценка на лизинговите задължения. Цената на придобиване на активите с право на ползване включва сумата на признатите задължения по лизинга, понесените първоначални преходи и лизинговите плащания, извършени на или преди началната дата на лизинга, приблизителна оценка на разходите, които ще бъдат понесени от лизингополучателя при демонтажа и преместването на актива, възстановяване на площадката, върху която се намира той или възстановяване на актива до състоянието, което се изисква съгласно условията на лизинга, намалени с каквото и да било получени стимули по лизинга. Активите с право на ползване се амортизират на линейна база за по-краткия от срока на лизинга и очакваните полезни животи на активите, както следва:

Машини и съоръжения	4 г.
Превозни средства и друго оборудване	4 г.

Ако в края на срока на лизинга собствеността върху лизинговия актив се прехвърля към Банката, или цената на придобиване отразява упражняването на опция за закупуване, амортизацията се изчислява като се използва очакваният срок на полезната живот на актива.

Активите с право на ползване са предмет и на обезценка. Счетоводната политика за обезценка е оповестена в раздел (ш) Обезценка на нефинансови активи.

Задължения по лизинги

От началната дата на лизинга Банката признава задължения по лизинги, оценени по сегашната стойност на лизинговите плащания, които ще бъдат извършени за срока на лизинга. Лизинговите плащания включват фиксирани вноски (включително фиксирани плащания по същество), намалени с каквото и да било подлежащи на получаване стимули по лизинга, променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, както и суми, които се очаква да бъдат платени по гаранции за остатъчна стойност. Лизинговите плащания включват също цената на упражняване на опция за закупуване, за която в разумна степен е сигурно, че ще бъде упражнена от Банката, както и плащания на неустойки за прекратяване на лизинга, ако срокът на лизинга отразява упражняването от страна на Банката на опция за прекратяване.

Променливи лизингови плащания, които не зависят от индекс или лихвен процент, се признават като разходи (освен ако не бъдат извършени за производството на материални запаси) през периода, в който възникне събитието или условието, което задейства плащането.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****у Лизинг (продължение)**

При изчислението на сегашната стойност на лизинговите плащания, Банката използва вътрешно присъщ лихвен процент по заеми на началната дата на лизинга, тъй като заложеният в лизинга лихвен процент не може да бъде надеждно определен. След началната дата, размерът на лизинговите задължения се увеличава с лихвата и се намалява с извършените лизингови плащания. В допълнение, балансовата стойност на лизинговите задължения се преоценява, ако е налице модификация, промяна в срока на лизинга, промяна в лизинговите плащания (например, промени в бъдещите плащания в резултат на промяна в индекса или лихвения процент, използван за определяне на тези лизингови плащания) или промяна в оценката на опцията за закупуване.

Краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност

Банката прилага освобождаването от признаване на краткосрочни лизинги по отношение на краткосрочните си лизинги на машини и съоръжения (например, лизинги, чийто лизингов срок е 12 месеца или по-малко от началната дата и които не съдържат опция за закупуване). Банката прилага и освобождаването от признаване на лизинги на активи с ниска стойност за лизингите на офис оборудване, което се счита за такова с ниска стойност. Лизинговите плащания по краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност се изписват като разход на линейна база за срока на лизинга.

Счетоводна политика преди 1 януари 2019 г.**Банката като лизингодател**

Определянето на това дали дадено споразумение е (или съдържа) лизинг се базира на същността на споразумението в началото на лизинга. Споразумението е (или съдържа) лизинг, ако изпълнението му зависи от употребата на конкретен актив (или активи) и споразумението дава правото за употреба на актива (или активите). Може да се направи преоценка на изпълнението на споразумението само при изпълнение на някое от следните условия:

1. налице е промяна в споразумението, различно от подновяването или удължаването му;
2. налице е подновяване или удължаване на споразумението, различно от клаузата за автоматично подновяване или удължаване, първоначално включена в споразумението;
3. налице е промяна в определянето на това дали изпълнението на споразумението зависи от определен актив;
4. налице е съществена промяна в актива.

След като е определено дали едно споразумение е (или съдържа) лизинг, осчетоводяването на лизинга ще започне (или ще приключи) от:

- датата на промяна в обстоятелствата според сценарии (1), (3) и (4) упоменати по-горе;
- датата на подновяване или удължаване според сценарий (2).

Оперативен лизинг

Лизинги, при които Банката не прехвърля съществена част от всички рискове и ползи от собствеността на актива, се класифицират като оперативни. Първоначалните директни разходи, възникнали за Банката при преговарянето на оперативния лизинг, се добавят към отчетната стойност на лизинговия актив и признават като разход през срока на лизинга на същия принцип като приход от наем. Условните наеми се признават като приход в периода, в който са възникнали.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****у Лизинг (продължение)*****Финансов лизинг***

Договорите за лизинг се класифицират като финансови, в случаите когато Банката е прехвърлила всички съществени рискове и ползи, свързани със собствеността на лизинговия актив, към лизингополучателя. Вземанията по договори за финансов лизинг се отчитат в позиция Предоставени заеми на клиенти в отчета за финансовото състояние. При обезценка на договори за финансов лизинг, Банката следва счетоводната политика за обезценка на финансови активи по отношение на тези вземания.

Банката като лизингополучател

Плащанията във връзка с оперативни лизинги се отчитат като разход в отчета за всеобхватния доход (печалбата и загубата) на равни части за периода на лизинга.

ф Договори за финансови гаранции

Договорите за финансови гаранции са споразумения, които изискват издателят да направи определено плащане към титуляра за покриване на реализирана загуба, поради невъзможност на определен дължник да извърши в срок дължими плащания в съответствие с договорните условия по дългов инструмент. Такива финансови гаранции се издават на банки, финансови институции и други организации от името на клиент като обезпечение по кредити, овърдрафти и други банкови заеми.

Финансовите гаранции първоначално се признават във финансовия отчет по справедлива стойност на датата на издаване на гаранцията. След първоначалното признаване, задълженията на Банката, свързани с такива гаранции, се оценяват по по-високата стойност от: (а) първоначалната оценка, намалена с изчислената амортизация за целите на отчитането на прихода от комисионни, получен на линейна база за периода на живота на гаранцията, в отчета за всеобхватния доход и (б) най-добрата оценка на нужните разходи за уреждане на което и да е финансово задължение, възникнало към датата на баланса. Тези оценки се определят на база на опит при подобни операции и история на минали загуби, подкрепени и с преценката на ръководството.

Впоследствие, задълженията на Банката по финансови гаранции се отчитат по по-високата от първоначално признатата стойност, намалена със съответната амортизация и провизията, която би следвало да се начисли, за да може Банката да покрие задълженията си по договора, възникващи към датата на отчета. Очакваните кредитни загуби, отнасящи се до издадени финансови гаранции, се отразяват в отчета за всеобхватния доход в перото Загуби от обезценка на финансови активи. Вероятността да възникне задължение за плащане от страна на Банката по такива договори, се оценява на базата на исторически опит с подобни инструменти като се изчислява конверсионен фактор.

x Доход на настите лица

Съгласно местното законодателство, Банката е задължена да прави фиксирани вноски в държавен осигурителен фонд от името на служителите. Всички тези плащания/задължения се признават за разход за периода, за който се отнасят.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****x Доход на настите лица (продължение)**

Краткосрочните доходи на персонала включват заплати, възнаграждения, междинни и годишни бонуси, вноски за социално осигуряване и годишни компенсируеми отпуски на служителите, които се очаква да бъдат изцяло уредени в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. Когато Банката получи услугата, те се признават като разход за персонала в печалбата или загубата или се капитализират в стойността на актив. Краткосрочните доходи на персонала се оценяват по недисконтираната сума на очакваните за уреждане разходи. Допълнителна информация е представена в Пояснителна бележка 8.

Обезщетенията при пенсиониране на Банката се изчисляват в съответствие с Кодекса на труда. По силата на приложимите разпоредби, Банката има задължение да изплати на служителите си при пенсиониране две или шест брутни месечни заплати в зависимост от прослужения стаж. Ако служител е работил за Банката в продължение на 10 години, получава шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години – две. Планът за доходи на персонала при пенсиониране е финансиран частично, само по отношение на задълженията, които се очаква да възникнат в следващата финансова година. Банката определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране чрез акционерски метод на прогнозните кредитни единици.

След направените изчисления, общият размер на провизията за пенсиониране в Банката е представен в Пояснителна бележка 25.

ц Дивиденти

Дивидентите се признават като задължение в момента на вземане на решение за тяхното разпределение от едноличния собственик на капитала.

ч Доверени активи на отговорно пазене

Банката съхранява активи от името на клиентите си в качеството си на инвестиционен посредник. Такива активи не се представят в отчета за финансовото състояние, защото те не представляват ресурс, контролиран от Банката.

ш Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Банката преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи, за да определи дали има индикации за обезценка. При наличие на индикатори за обезценка, Банката извърши тест за обезценка, като определя възстановимата стойност на съответния актив.

За да се извърши теста за обезценка, активите които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират в най-малката възможна група активи, които генерираят парични постъпления от продължаваща употреба, и които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****ш Обезценка на нефинансови активи (продължение)**

Възстановимата стойност на нефинансов актив е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разходите по неговата продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци, дисконтирани до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска, специфичен за актива.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив превишила неговата възстановима стойност.

Загубите от обезценка се признават в печалбата или загубата в отчета за всеобхватния доход, по позиция Загуби от обезценка на други активи. Загубата от обезценка на други нефинансови активи се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива да не надвиши балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако обезценката не е била признавана.

щ Обща информация

Банката извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник, съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа. Като инвестиционен посредник, Банката отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти и Наредба 38, издадена от Комисията за финансов надзор. Банката е създала и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно нормативната уредба и по-специално изискванията на Наредба 38, чл.28-31 и Наредба 58, чл. 1-10. Банката е изградила правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

2 Управление на финансовия рисков

Осъществявайки дейността си, Банката е изложена на множество финансови рискове: пазарен риск (включващ валутен риск, лихвен риск и ценови рискове), кредитен риск, ликвиден риск и операционен риск. Програмата на Банката за цялостно управление на риска е създадена върху непредвидимостта на финансовите пазари и има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат на Банката.

Политиките на Банката за управление на риска позволяват и подпомагат идентифициране и анализиране на тези рискове, определяне на подходящи рискови лимити и контроли, както и мониторинг на придържането към рисковите лимити чрез надеждна и актуална информационна система. Банката периодично преглежда своите политики и системи по управление на риска с цел своевременно отразяване на промените в пазарите, продуктите и очертаване на добrite практики.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия риск (продължение)**

През месец септември 2017 г. са приети Методология за изготвяне на вътрешен анализ на адекватността на капитала (ВААК), стрес-тест за изложеността на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД към риск и Методология за изготвяне на вътрешен анализ на адекватността на ликвидността на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД, а през м. ноември 2018 г. Банката актуализира Правила за класификация и обезценка на финансови активи, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за финансово отчитане 9 („МСФО 9“) и План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсваемост на дейността на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД.

Политиката на ръководството на Банката по отношение на контрола на риска се основава на спазването на принципите на йерархичност и централизация и включва:

- политика за управление на рисковете, правила и методи за измерване на различните рискове, основани, както на статистически модели и добри международни банкови практики, така и на историческия опит на Банката;
- оценка на рисковете от специализирано звено в Банката, съгласно приетите правила, предлагана за одобрение и решение от управителния съвет.

Надзорният съвет взима решения относно мерките, които трябва да се приемат от Банката, относно дългосрочната политика и стратегия по управлението на рисковете.

Процесът на управление на риска включва следните етапи:

- идентифициране на риска – определяне на неговия характер и описание;
- измерване и оценка на риска – методи за измерване на рисковете и осигуряване на надеждни изходящи данни за това измерване;

Звената за управление на риска отговарят за неговото намаляване чрез методи, базирани на дефиниране на приемливи нива на риск, с цел ограничаване на потенциални и вероятни загуби, аутсорсинг, мониторинг и други добри практики, както и:

- координират работата на отделите, свързана с анализа, оценката, надзора, управлението и контрола на риска;
- разработват и внедряват вътрешна рейтинг система, приложима за клиентите на Банката;
- разработват и внедряват подходи за изпълнение на изискванията на Базел III и съответните вътрешни правила.

Към момента, Банката оценява рисковете като прилага стандартизираните методи за оценка.

a Кредитен риск

Банката е изложена на кредитен риск, поради възможността на срещната страна по сделката да не бъде в състояние да изплати в срок и/или в пълен размер дължимите суми. Същевременно, съществени промени в икономиката или в състоянието на даден сегмент от индустрията, представляващ съществена част от портфейла на Банката, може да доведат до загуби, различни от тези, за които са заделени провизии за обезценка за ОКЗ, идентифицирани от ръководството на Банката към датата на баланса. Ръководството внимателно управлява експозицията на Банката спрямо поемания кредитен риск.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансовия риск (продължение)****a Кредитен риск (продължение)**

Банката структурира нивата на поемания от нея кредитен риск, при определени лимити за приемливи рискове, свързани с размера на експозицията към определен кредитополучател или група кредитополучатели, както и по географски региони и отрасли на икономиката. Подобни рискове се контролират периодично и подлежат на преразглеждане веднъж годишно или по-често.

Предоставени заеми на други банки и клиенти

При оценяване на кредитния риск по заеми, предоставени на други банки и клиенти, Банката разглежда следните компоненти:

- получени международни рейтинги от признати рейтингови агенции;
- оценка на финансовото състояние на отделния дължник;
- способността на дължника да осигури достатъчно средства за редовно погасяване на бъдещите си задължения към Банката;
- начин на обслужване на минали задължения на дължника към Банката и/или към други институции;
- вид и размер на обезпечаването на балансовите и условните задължения на клиента.

Банката управлява кредитния риск по кредити и аванси, предоставени на клиенти или банки посредством широк набор от политики и процедури за осигуряване на адекватното покритие на всички аспекти на този риск. Финансовият риск се оценява посредством подробен анализ на финансовите отчети на кредитополучателя/гаранта, базирайки се на система от показатели за кредитоспособност.

Пазарният риск се изследва на база на икономически характеристики/перспективи на съответния пазар и конкурентоспособността на разглеждания кредитополучател.

Рисковите експозиции се оценяват и класифицират съобразно ниво на кредитен риск, период на просрочие по дължими суми, анализ на финансовото състояние на дължника и основните източници на ресурси за покриване на неговите задължения. Оценката на финансовото състояние включва количествени и качествени анализи, взимайки предвид всички обстоятелства, които биха затруднили изплащането на задължението по клаузите на договора за кредит. Рисковите експозиции по кредити, предоставени на физически лица, се оценяват и класифицират изцяло на базата на просрочие по дължими суми.

През 2019 г., рисковите експозиции на Банката се класифицират в три групи въз основа на критерии за нивата на кредитен риск определени в МСФО 9, както следва:

- експозиции във Фаза 1;
- експозиции във Фаза 2;
- експозиции във Фаза 3;

Класификация на експозициите във Фаза 1

Следните критерии са изпълнени едновременно за експозиции, които попадат в класификацията във Фаза 1:

- експозиции с просрочие до 30 дни;
- експозиции без доказателства за финансови затруднения; и
- експозиции, които не са определени като преструктурирани;

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия рисик (продължение)****a Кредитен рисик (продължение)**

Рисковите експозиции във Фаза 1 са експозиции, които се обслужват редовно, а информацията за финансовото състояние на кредитополучателя не дава основание да се предполага, че кредитополучателят няма да изплати изцяло задълженията си.

Класификация на експозициите във Фаза 2

Следните критерии са изпълнени едновременно за експозиции, които попадат в класификацията във Фаза 2:

- експозиции с просрочие от 31-90 дни;
- експозиции без доказателства за финансови затруднения; и
- експозициите, които се определят като преструктурирани, в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1278 на Комисията от 9 юли 2015 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи във връзка с инструкциите, образците и определенията, а именно преструктурирана експозиция, при която е изпълнено някое от следните условия:
  - удължаването на срока не е довело до класифициране на експозицията като необслужвана;
  - експозицията не се е считала за необслужвана експозиция към датата на въвеждане на мерките за преструктуриране.

Балансови експозиции, възникнали от изпълнението на задбалансови ангажименти (гаранции) се класифицират като експозиции от поне Фаза 2.

Класификация на експозициите във Фаза 3

Рискови експозиции, при които са налице значителни слабости в тяхното обслужване или съществува сериозно влошаване на финансовото състояние на кредитополучателя, което може да постави под съмнение пълното изплащане на задължението.

Всеки от следните критерии трябва да бъде спазен за експозиции, които попадат в класификацията във Фаза 3:

- експозиции, които отговарят на критериите за експозиции във Фаза 3, съответстващи на съществуващите начални механизми за обезценка по МСФО 9, за които се счита, че водят до загуба за Банката;
- всички експозиции в неизпълнение, съгласно дефиницията на банката за неизпълнение от 90 и повече дни просрочие след падежа;
- дължникът е просрочил с повече от 90 дни дадено съществено кредитно задължение към Банката. Съществено кредитно задължение е определено от Банката като такова, което отговаря на един от следните критерии:
  - за експозиции към физически лица – 5 лв. или техния еквивалент в друга валута;
  - за експозиции към юридически лица – 100 лв. или техния еквивалент в друга валута;
- основният сценарий показва, че е малко вероятно дължникът да изплати изцяло кредитните си задължения към Банката, без да се прибегва от институцията до действия като реализиране на обезпечение;

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансовия риск (продължение)****a Кредитен риск (продължение)**

Всички преструктурирани експозиции, изпълняващи долупосочените условия, във всички случаи трябва да се класифицират като необслужвани:

- имат неподходящ план за погасяване (както първоначален, така и последващ), който включва, наред с други фактори, повтарящо се неспазване на графика за погасяване, промени в графика за погасяване или график на погасяване, разчитащ на очаквания, които не се подкрепят от макроикономически прогнози или реалистични допускания за способността или желанието на дължника да плати;
- включване на договорни условия, които отлагат срока на редовните вноски за погасяване на транзакцията по такъв начин, че да прикрият оценката за подходяща класификация, като предоставят гратисен период за погасяване на главницата от 2 или повече години;
- включване на отписвания, които надвишават натрупаните загуби от кредитен риск за необслужвани експозиции с подобен рисков профил;
- допълнителни мерки за преструктуриране са приложени към обслужвана преструктурирана експозиция в изпитателен срок, която е била прекласифицирана извън категорията на необслужвани или изпадне в просрочие от повече от 30 дни след падежа;
- Банката е подала иск за обявяване на дължника в несъстоятелност, дължникът е обявен в несъстоятелност или е в процедура по ликвидация и съществува риск от оставане на неудовлетворени кредитори, без вероятност за реорганизация.

Определение за „преструктурирани експозиции“:

Преструктурираните експозиции представляват дългови договори, по отношение на които са приложени мерки за преструктуриране. Мерките за преструктуриране се състоят от отстъпки към дължник, който изпитва или в скоро време ще изпита затруднения в изпълнението на поетите финансови ангажименти. Отстъпките, предоставени от Банката, дават възможност на дължника, изпитващ финансови затруднения, да спазва финансовите си ангажименти, които в противен случай не би могъл да спази.

Банката е определила, че финансовите затруднения включват следните случаи:

- контрагентът има просрочени експозиция към банката към момента на промяната;
- контрагентът в момента не е в просрочие, но няма да изпълни задълженията в обозримо бъдеще без изменението и няма да бъде в състояние да изплати в пълен размер задължението си към банката;
- контрагентът не може да получи средства от източници, различни от съществуващите банки при ефективен лихвен процент, равен на текущия пазарен лихвен процент за подобни заеми за непроблемен контрагент.

Банката използва следните критерии за излизане от преструктурирането:

- преструктурираната експозиция се счита за обслужвана, включително, когато тя е била прекласифицирана от категорията на необслужвани експозиции след анализ на финансовото състояние на дължника, който показва, че тя вече не отговаря на условията, за да бъде считана за необслужвана;
- изминал е минимален изпитателен срок от две години от датата, на която преструктурираната експозиция е счетена за необслужвана;
- извършени са редовни плащания на значителна обща сума от главницата или лихвите през поне половината от изпитателния срок;
- нито една от експозициите към дължника не е с повече от 30 дни просрочие в края на изпитателния срок.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**1 Обща информация и счетоводна политика (продължение)****2 Управление на финансения рисков (продължение)****a Кредитен рисков (продължение)**

В случай на необслужвани експозиции с мерки за преструктуриране, тези експозиции се считат, че са престанали да бъдат необслужвани, когато са изпълнени всички долупосочени условия:

- експозициите не се считат за обезценени или в неизпълнение;
- изминалата е една година от прилагането на мерките за преструктуриране;
- след мерките по преструктуриране няма просрочена сума или опасение относно пълното изплащане на експозицията, съгласно условията след преструктуриране. Липсата на опасения се определя след анализ на финансовото състояние на дължника от Банката. Притетсненията могат да се разглеждат като вече несъществуващи, когато дължникът е платил, чрез своите редовни плащания, в съответствие с условията след преструктуриране, общата сума, равна на сумата, която преди това е била просрочена (когато има просрочени суми) или която е отписана (когато не е имало просрочени суми), съгласно мерките за преструктуриране, или дължникът е доказал по друг начин способността си да спазва условията след преструктуриране.
- преструктурираните експозиции могат да бъдат прекласифицирани от необслужвани експозиции (Фаза 3) в обслужвани (Фаза 2) след анализ на финансовото състояние на кредитополучателя, който е показал, че вече не отговаря на условията, за да се считат за необслужвани.

Тези специфични условия за излизане от фазата се прилагат в допълнение към критериите, прилагани от Банката за обезценени експозиции и такива в неизпълнение, съгласно приложимата счетоводна рамка и съответно член 178 от Регламент 575/2013. За потребителски кредити, условията за излизане от фазата са съгласно приложимата счетоводна рамка и съответно член 178 от Регламент 575/2013.

Политики за ограничаване на риска и контрол на рисковите лимити

Банката управлява лимити и контролира концентрацията на кредитен рисков по отношение на контрагенти, групи и отрасли, при всеки конкретен случай на идентифициране на рисков.

Банката е определила нива на одобрение на кредитите, заедно със съответните одобряващи звена, с цел управление на кредитния рисков. В зависимост от сумата на заявления кредит, кредитите се представят за одобрение на съответното ниво. Банката извършва оценка на финансовия, пазарния и бизнес риска, както и адекватното структуриране на сделките. Кредитният рисков се измерва с помощта на подробен анализ на финансовите отчети на кредитополучателя/гаранта въз основа на система от индикатори за кредитоспособност.

Експозицията към всеки кредитополучател, включително банки и посредници, се ограничава допълнително от подлимити, покриващи балансови експозиции и условни пасиви и неотменяеми ангажименти; лимити по ежедневни рискове във връзка с търговски позиции като форуърдни договори. Реалните експозиции към съответните лимити се наблюдават текущо. Експозицията към кредитен рисков се управлява посредством постоянен анализ на възможността на кредитополучатели и потенциални кредитополучатели да покрият задълженията си и, където е уместно, посредством промяна на кредитните лимити.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия риск (продължение)****a Кредитен риск (продължение)*****Обезпечения***

Банката използва набор от политики и практики за ограничаване на кредитния риск. Изискване на Банката към кредитополучателите е осигуряването на ликвидни обезпечения преди отпускане на одобрените кредити за всички кредити, различни от кредити за потребление на физически лица.

Основните типове обезпечения по предоставените заеми на клиенти са, както следва:

- парични средства в лева и чуждестранна валута;
- ипотеки върху недвижимо имущество;
- залози върху бизнес активи като вземания, инвентар, машини и съоръжения;
- залози върху финансови инструменти; и
- издадени в полза на Банката гаранции.

С цел минимизиране на кредитните загуби, Банката може да изисква допълнителни обезпечения от контрагентите при наличие на индикатори за обезценка на съответните индивидуални вземания по предоставените заеми. Обезпеченията, държани като залог по финансови активи, различни от кредити и аванси, се определят от характера на финансия инструмент.

Банката счита за високоликвидни следните типове обезпечения: парични средства в лева и чуждестранна валута; гаранции от държави, правителства, банки или институции с присъден висок рейтинг от призната рейтингова агенция; първа по ред ипотека върху застрахован срещу погиване в полза на Банката актив; недвижим имот в жилищна, търговска, промишлена, административна или хотелска сграда; първа по ред ипотека върху урегулиран поземлен имот; първа по ред ипотека върху земеделска земя. Стойността на високоликвидните обезпечения се определя съгласно вътрешната политика на Банката, като се взимат под внимание оценки и анализи, изговени от независими оценители и/или вътрешни експерти на Банката. Стойностите се преглеждат регулярно с цел да се осигури адекватност на съветната оценка. Предоставените средства на други банки са необезпечени.

За целите на минимизиране на кредитния риск, Банката приема и други обезпечения, а именно първа по ред ипотека върху недвижим имот в процес на изграждане, залог на транспортни средства, машини и съоръжения и вземания.

Паричните средства се приемат като обезпечение, ако за заложени в полза на Банката по сметка, открита при Банката, както следва:

1. Залогът върху парични средства във валутата на кредита е 100% приет (включително валутна двойка EUR/BGN);
2. Залогът върху парични средства във валута, различна от тази на кредита, се приема 95%. Парични депозити и приравнени на тях парични инструменти, държани от институция - трета страна ще могат да бъдат третирани, както е предвидено в член 232 (1) от Регламент 575/2013, когато са изпълнени всички долупосочени условия:
  - приемат се само като изключение с изричното одобрение на Комитета по обезценки;
  - вземането на кредитополучателя срещу институцията - трета страна е публично заложено или преотстъпено на Банката и този залог или преотстъпване са правно валидни и изпълними във всички относими юрисдикции и са безусловни и неотменими;
  - институциятата - трета страна е уведомена за залога или преотстъпването; в резултат на уведомлението институцията-трета страна е в състояние да извърши плащанията единствено към Банката или към други лица само с предварителното съгласие на Банката.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансния рисков (продължение)****a Кредитен рисков (продължение)**

3. Държавни ценни книжа се приемат като обезпечение за целите на обезценка при изрично одобрение от Комитета по обезценки.
4. Недвижимото имущество ще бъде квалифицирано като приемливо обезпечение, само ако са изпълнени всички изисквания, предвидени по-долу, т.е. трябва да бъдат изпълнени следните изисквания за правна сигурност:
  - ипотеката или съответните тежести подлежат на изпълнение във всички юрисдикции, които са релевантни към момента на сключване на договора за кредит и ще бъдат своевременно и надлежно вписани;
  - изпълнени са всички законови изисквания за учредяване на залога;
  - споразумението за защитата и правният процес, който е залегнал в неговата основа, дават възможност на институцията да реализира стойността на защитата, в рамките на разумен период от време.

В съответствие с чл. 208 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012, се спазват следните изисквания по отношение на наблюдението на стойностите и оценката на имотите:

- Банката наблюдава стойността на недвижимата собственост периодично – за търговски недвижими имоти най-малко веднъж годишно, а за жилищна недвижима собственост – веднъж на всеки три години. Банката извършва по-често наблюдение, когато настъпват значителни промени в пазарните условия;
- Оценката на имотите се преразглежда, когато информацията, с която разполага Банката, показва, че стойността им е спаднала значително спрямо общите пазарни цени, като прегледът се извършва от оценителя, който притежава необходимата квалификация, умения и опит за извършване на оценка и който е независим от процеса по вземане на решения за отпускане на кредит. Банката може да използва статистически методи за наблюдение на стойността на имуществото и за установяване на имущество, което изисква преразглеждане на оценката.

Следващата таблица показва брутния размер на предоставените заеми на клиенти по вид на обезпеченията:

Към 31 декември**Представени заеми на клиенти**

	2019 г.		2018 г.	
	Брутна сума на кредитите	Обезпечение	Брутна сума на кредитите	Обезпечение
Кредити, обезпечени с ипотека	97,240	94,916	92,307	89,011
Кредити с парични обезпечения	972	972	916	912
Кредити с други обезпечения	15,191	14,868	5,077	4,687
Необезпечени кредити	544,608	-	460,174	-
Общо предоставени заеми на клиенти	658,011	110,756	558,474	94,610

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия рисък (продължение)****a Кредитен рисък (продължение)**

В следващата таблица е представена степента на покритие на кредитния рисък чрез обезпечение, предствено като процент от балансовата стойност на кредитите по тип на обезпечението към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. Стойността на обезпеченията е взета до размера на експозициите, за които се отнасят, като по този начин е изключен ефектът от обезценост надвишаваща експозицията. Експозициите, обезпечени с ипотека имат покритие за кредитен рисък от 98 %, а тези обезпечени с парични средства – 100 %, което показва степента на изложеност на Банката срещу рисък от кредитни загуби.

	2019 г.	2018 г.
Кредити, обезпечени с ипотека	98%	96%
Кредити с парични обезпечения	100%	100%
Кредити с други обезпечения	98%	92%

Условни пасиви и неотменими ангажименти

Гаранциите и акредитивите, които представляват неотменим ангажимент от страна на Банката да извърши необходимото плащане, в случай че клиентът не изпълни своето задължение към трета страна, пораждат същия тип рисък, както кредитите. Документарните и търговските акредитиви, които са писмени ангажименти на Банката от името на клиент, упълномощил трета страна да издава нареджания към Банката до договорена сума при определени условия, се обезпечават с парични депозити или други заложени обезпечения в полза на Банката, и съответно Банката отчита минимални нива на рисък.

Ангажиментите за предоставяне на кредити представляват неизползваната част от разрешения размер на кредити, гаранции или акредитиви. Банката контролира срока на падеж на кредитните ангажименти, тъй като в повечето случаи дългосрочните ангажименти носят по-голям кредитен рисък в сравнение с краткосрочните.

Кредитният конверсионен коефициент („CCF“), се определя по реда на чл. 166 (10) и приложение I на Регламент 575/2013. Банката няма предявени гаранции в рамките на пет предходни години и за това към 31 декември 2019 г. не счита съществен рисък за предявяване на гаранции.

Максимално излагане на кредитен рисък преди приспадане на обезпечения

Следващата таблица представя най-неблагоприятния сценарий на експозиция към кредитен рисък на Банката към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., без да се вземат предвид обезпеченията. За балансовите активи, експозициите се базират на нетните балансови стойности, отразени към датата на баланса.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисков (продължение)****a Кредитен рисков (продължение)**

Към 31 декември	Максимална експозиция	
	2019 г.	2018 г.
Парични средства по сметки в централни банки	86,611	110,602
Предоставени средства на други банки	11,158	15,493
Деривативи	745	306
Предоставени заеми на клиенти:		
Корпоративни клиенти	138,247	113,954
Физически лица	448,119	379,705
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	111,625	66,377
Други вземания	15,474	6,741
Общо максимална експозиция	826,602	707,067

Сегментиране и модели за изчисляване на очаквани кредитни загуби

Всички кредитни рискови експозиции се оценяват и класифицират на базата на периода на просрочване на дължимите суми (главница и лихва) на ниво клиент. Целият процес на сегментиране за целите на обезценка може да бъде разделен на няколко стъпки, както следва:

Стъпка 1 Идентификация на групата

За изчисляване на очаквани кредитни загуби се извършва сегментация на портфейла на Банката на сегменти със сходни характеристики на продукта. За групи финансови активи със сходни характеристики се предоставя историческа информация за неизпълнение и PD / LGD / EAD (вероятност за неизпълнение / загуба при неизпълнение / експозиция при неизпълнение), като се изчисляват за всяка комбинация от групи финансови активи и фаза на обезценка.

Стъпка 2 Определяне на фаза и преход

Критерии за определяне на фаза:

- име на фазата;
- име на сегмента (продукт);
- дни просрочие

Стъпка 3 Идентификация на модел и метод

- за групата експозиции със сходни характеристики се прилага колективен модел;
- за индивидуални експозиции, които не попадат в група експозиции със сходни характеристики, се прилагат индивидуални модели за оценка;

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансовия риск (продължение)****a Кредитен риск (продължение)****Стъпка 4 Процес на изчисление PD / LGD / EAD**

Фаза 1 и Фаза 2 PD / LGD / EAD (12-месечна очаквана загуба и очаквана загуба за целия срок на инструмента, респективно)

За Фаза 1 се прави прогнозна оценка на очакваната загуба за 12 месеца на база на:

- 12-месечни индикатори за стойността на PD;
  - закъснели плащания (период от 12 месеца) чрез анализ на переход от един период в друг според дните просрочие по продукти;
  - изчисляване на просрочени плащания чрез миграционна матрица;
- Изчисляване на LGD на база на:
  - паричните потоци от събиране на вземания чрез „винтидж“ анализ на историческите парични потоци от събиране на вземания;
  - данни за обезпеченията чрез анализ на възстановяването на парични потоци чрез реализация на обезпечения;
  - анализ на историческите нива на събирамост.

За Фаза 2 се извършва приблизителна оценка на очакваната загуба за целия срок на инструмента на база на:

- Индикатори за продължителността на срока на инструмента:
  - закъснели плащания чрез анализ на переход от един период в друг според дните просрочие по продукти;
  - изчисляване на просрочени плащания чрез миграционна матрица
- Изчисляване на LGD на база на:
  - паричните потоци от събиране на вземания чрез „винтидж“ анализ на историческите парични потоци от събиране на вземания;
  - данни за обезпеченията чрез анализ на възстановяването на парични потоци чрез реализация на обезпечения исторически анализ на нивата на събирамост.

Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия срок на инструмента

Фаза 3 изисква оценка на очакваната загуба за целия срок на инструмента за заеми с обективни доказателства за обезценка, както следва:

- Парични потоци от събиране на вземанията:
  - използват се договорни парични потоци
  - парични потоци от реални плащания
  - очаквани парични потоци
- Изчислен ефективен лихвен процент
- Изчисляване на LGD на база на:
  - паричните потоци от събиране на вземания чрез „винтидж“ анализ на историческите парични потоци от събиране на вземания;
  - данни за обез обеспеченията чрез анализ на възстановяването на парични потоци чрез реализация на обез обеспечения исторически анализ на нивата на събирамост;

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисък (продължение)****a Кредитен рисък (продължение)****Стъпка 5 Изчисление на очакваната кредитна загуба**

МСФО 9 дефинира модела на очакваната загуба, въз основа на който се определят провизии за загуби, които се очаква да възникнат в резултат на бъдещи вероятни събития. Банката прилага следната формула за изчисление на обезценката:

$$\text{ECL} \text{ (очаквана кредитна загуба)} = \text{EAD} * \text{PD} * \text{LGD}$$

Факторите или индикаторите, които Банката трябва взема предвид при определяне дали е необходимо признаването на 12-месечна очаквана кредитна загуба или очаквана кредитна загуба за целия срок на инструмента, са следните:

1. Съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в стопанските, финансовите или икономическите условия, които се очаква да доведат до значителна промяна в способността на заемополучателя да изпълнява своите задължения по дълга.
2. Действителна или очаквана значителна промяна в оперативните резултати на кредитополучателя, несъстоятелност, увеличаване на несъбирамите вземания, действително или очаквано намаление на приходите, увеличаване на оперативните рискове, дефицит на оборотен капитал, влошаващо се качество на активите, повищени показатели на финансения ливъридж, влошаване на ликвидността, промени в управлението или организационната структура (в т.ч. закриване на дял от бизнеса), водещи до значителна промяна в способността на кредитополучателя да изпълнява своите задължения по дълга.
3. Значително повиshawане на кредитния рисък по други финансови инструменти на същия кредитополучател.
4. Действителна или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регуляторната, икономическата или технологичната среда на кредитополучателя, водеща до значителна промяна в способността на кредитополучателя да изпълнява своите задължения по дълга, като например спад в търсенето на продуктите, продавани от кредитополучателя, поради промяна в технологията.
5. Значителни промени в стойността на обезпечението по задължението или в качеството на предоставените от трети страни гаранции или кредитни подобрения, които се очаква да намалят икономическия стимул на кредитополучателя да извършива планираните по договора плащания или по друг начин да въздействат върху вероятността от настъпване на неизпълнение.
6. Значителна промяна в качеството на гарантията, предоставена от акционер (или от родителите на физическо лице), ако акционерите (или родителите) имат стимул и финансовата възможност да предотвратят настъпване на неизпълнение чрез вливане на капитал или парични средства.
7. Значителни промени, като например намаляване на финансовото подпомагане от предприятие-майка или друго свързано предприятие, или действителна или очаквана значителна промяна в качеството на кредитно подобреие, които се очаква да намалят икономическия стимул на кредитополучателя да извършива планираните по договора плащания.
8. Очаквани промени в кредитната документация (т.е. промени в договорните условия), включително очаквано нарушение на договора, което може да доведе до дерогации или изменения, отсрочки при изплащането на лихва, увеличения на лихвения процент, изискващи допълнителни обезпечения или гаранции, или други промени на договорната рамка на инструмента.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисък (продължение)****a Кредитен рисък (продължение)**

9. Значителни промени в очакваните резултати и поведение на кредитополучателя, включително промени в платежния статут на кредитополучателите в групата.
10. Информация за просрочие, включително презумпции за просрочие с повече от 30 дни.
11. Мерки за преструктуриране спрямо кредитополучател или група от взаимосъврзани кредитополучатели.

При индивидуалната оценка във връзка с действията на Банката при промените в кредитния рисък, Банката взема предвид резултата от оценката на всеки един от кредитите на юридически лица на регулярна основа чрез индивидуална оценка, основаваща се на текущото и историческото финансово представяне, поведението на клиента по други финансови инструменти в Банката, размера на кредита и времето от отпускане на заема и анализ на обезщетенията. За микрокредити на юридически лица, които се оценяват колективно, Банката прилага колективна оценка на портфейлна основа. Допълнително оповествяване относно сегментиране за целите на обезценката се съдържа в Пояснителна бележка 3 Счетоводни приблизителни оценки и преценки от съществено значение при прилагането на счетоводната политика.

Изискванията на МСФО 9 за обезценка на лизингови вземания: МСФО 9 изиска да се вземат предвид само тези парични потоци, които се използват за измерване на вземането, а не да се правят провизии срещу бъдещи парични потоци, които все още не са признати в отчета за финансовото състояние.

За колективно обезценявани портфейли се прилагат следните изчислителни процедури:

Изчисляване на вероятността за неизпълнение (PD)

Изчислението на вероятността от неизпълнение се базира на месечни миграционни матрици по брой експозиции. Изчислението се извършва на два етапа:

- 1) Изчисление на миграционна матрица за период от 12 месеца;
- 2) Изчисление на миграционни матрици за период от 2 до 5 години за очаквана загуба за целия срок на инструмента (5 години е максималният договорен срок на експозиционите обезценявани на портфейлна основа). За да се изчисли вероятност от неизпълнение за N брой години, съответния брой миграционни матрици се умножават.

Размерът на загубата при неизпълнение (LGD) се изчислява по следния начин:

$$\text{LGD} = 1 - \text{Процент на възстановяване} * \text{Дисконтов фактор}$$

Възстановената сума по конкретен продукт се дисконтира чрез средния годишен ефективен процент за продукта.

Изчисление на загуба при неизпълнение по лизингов портфейл

За изчислението на параметъра загуба при неизпълнение, критерият за неизпълнение за лизингови договори е изпращането до клиента на уведомление за анулиране на договора за лизинг, съгласно заложените в него клаузи.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансния рисков (продължение)****a Кредитен рисков (продължение)**

Процентът на възстановяване се изчислява за исторически период до седем години, като от изчислението се изключват договорите, анулирани през последните 3 месеца, за които периода по последващо предлагане на лизинговия актив на други клиенти не е приключил.

Експозиции, надвишаващи 500,000 евро се обезценяват индивидуално и не се включват в изчислението на загубата при неизпълнение.

За всеки анулиран договор, за възстановени суми се считат:

- суми възстановени от клиента след неизпълнение до отчетния месец;
- за придобити активи, сумата се счита за възстановена от датата на последващ договор за лизинг, като в тази сума не се включва евентуална печалба.;

Всички възстановени суми се дисконтират до месеца на неизпълнение чрез оригиналния ефективен лихвен процент, който включва договорна лихва и такси за конкретния продукт.

Загубата при неизпълнение се изчислява като разликата на 100% минус процента на възстановяване.

Изчисляване на очаквания размер на експозицията при неизпълнение (EAD)

При изчисляването на очаквания размер на експозицията при неизпълнение се прилага коефициент на изчислената експозиция при неизпълнение в исторически план към размера на експозицията в началото на съответния период.

Кредитен конверсионен коефициент за задбалансови позиции

Обезценка се изчислява също така и за задбалансови експозиции, признати по чл. 9.2.1 и чл. Б2.5 от Регламент 2016/2067. За да се оцени възможно най-точно експозицията при задбалансовите позиции, като например финансови гаранции и кредитни ангажименти, които представляват потенциална допълнителна кредитна загуба, се използва подходящ кредитен конверсионен коефициент. Кредитният конверсионен коефициент (CCF), се определя по реда на чл. 166 (10) и приложение I на Регламент 575/2013.

Предоставените заеми на клиенти са обобщени, както следва:

Към 31 декември 2019 г.

	Предоставени заеми на клиенти			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Непросрочени и необезценени индивидуално	413,109	6,839	2,737	422,685
Просрочени, но необезценени индивидуално	89,868	37,090	95,126	222,084
Индивидуално обезценени	3,677	324	9,241	13,242
Брутна стойност	506,654	44,253	107,104	658,011
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(13,443)	(7,048)	(51,154)	(71,645)
Балансова стойност	493,211	37,205	55,950	586,366

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансовия риск (продължение)****a Кредитен риск (продължение)****Към 31 декември 2018 г.**

Непрочечени и необезценени индивидуално
 Прочечени, но необезценени индивидуално
 Индивидуално обезценени
Брутна стойност
 Намалена с: провизии за загуби от обезценка

Представени заеми на клиенти

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Непрочечени и необезценени индивидуално	342,474	5,084	2,439	349,997
Прочечени, но необезценени индивидуално	80,026	36,474	77,271	193,771
Индивидуално обезценени	3,077	847	10,782	14,706
Брутна стойност	425,577	42,405	90,492	558,474
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(14,176)	(7,873)	(42,766)	(64,815)
Балансова стойност	411,401	34,532	47,726	493,659

Общата сума на провизиите за загуби от обезценка по кредити и аванси е 71,645 хил. лева (2018 г.: 64,814 хил. лева). Начислените провизии по индивидуално оценени финансови активи са в размер на 4,384 хил. лева (2018 г.: 3,641 хил. лева), а начислените провизии на база колективна обезценка са в размер на 67,261 хил. лева (2018 г.: 61,173 хил. лева). Допълнителна информация за провизиите за загуба от обезценка по предоставените заеми на клиенти е представена в Пояснителна бележка 15.

През 2019 г., предоставените заеми на клиенти, отпуснати от Банката, преди обезценка, са нарастили с 17.82 % спрямо предходната година. С цел ефективно управление на кредитния риск, Банката продължава активно да се занимава с предоговаряне, преструктуриране и закриване на съществуващи рискови експозиции.

Представени заеми на клиенти, които са непрочечени и необезценени индивидуално

Представените заеми на клиенти, които са непрочечени и необезценени индивидуално, са представени в следващата таблица според съответния тип на клиента:

Към 31 декември 2019 г.**Корпоративни клиенти**   **Физически лица**   **Общо**

Фаза 1	85,534	327,575	413,109
Фаза 2	5,408	1,431	6,839
Фаза 3	2,479	258	2,737
Брутна стойност	93,421	329,264	422,685
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(603)	(8,957)	(9,560)
Балансова стойност	92,818	320,307	413,125
Общо	93,421	329,264	422,685
От които			
Кредити със стандартен риск	91,049	328,725	419,774
Кредити с по-висок риск	2,372	539	2,911

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансния рисков (продължение)****a Кредитен рисков (продължение)**

Кредити с по-висок рисков са такива, които са били шест месеца необслужвани и към датата на отчета са непросрочени и необезценени.

Към 31 декември 2018 г.	Корпоративни клиенти	Физически лица	Общо
Фаза 1	62,604	279,870	342,474
Фаза 2	3,220	1,864	5,084
Фаза 3	1,994	445	2,439
Брутна стойност	67,818	282,179	349,997
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(549)	(9,351)	(9,900)
Балансова стойност	67,269	272,828	340,097
Общо	67,818	282,179	349,997
От които			
Кредити със стандартен рисков	65,902	281,024	346,926
Кредити с по-висок рисков	1,916	1,155	3,071

Портфейлът от предоставени кредити на физически лица, който формира 77.90 % (2018 г.: 80.62 %) от всички непросрочени и необезценени индивидуално вземания, е силно диверсифициран, както по брой, така и по сума. Същият е съставен от много на брой малки експозиции, без наличие на географски и секторни концентрации, характерен със своята краткосрочност и доказано на базата на историческия опит високо кредитно качество. По отношение на предоставените кредити на корпоративни клиенти, това са основно малки и средни предприятия с приемливо кредитно качество и в рамките на рисковия апетит на Банката. Кредитният портфейл представлява кредити, обезпечени основно с ипотеки.

Предоставени заеми на клиенти, които са просрочени и необезценени индивидуално

Предоставените заеми на клиенти, които са просрочени и необезценени индивидуално са разделени за представяне на качеството на кредитния рисков, основано на исторически анализ на неизпълнението на задълженията на клиентите. Групата с по-висок кредитен рисков включва необслужвани експозиции с просрочие повече от 90 дни към датата на отчета. Всички останали експозиции са включени в групата със стандартно качество на кредитен рисков.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансовия риск (продължение)****a Кредитен риск (продължение)**

Към 31 декември 2019 г.	Корпоративни клиенти	Физически лица	Общо
Фаза 1	9,451	80,417	89,868
Просрочени до 30 дни	9,451	80,417	89,868
Фаза 2	10,025	27,065	37,090
Просрочени до 30 дни	1,258	3,197	4,455
Просрочени от 31 до 60 дни	7,983	16,717	24,700
Просрочени от 61 до 90 дни	784	7,151	7,935
Фаза 3	19,949	75,177	95,126
Просрочени до 90 дни	658	990	1,648
Просрочени над 90 дни	19,291	74,187	93,478
Брутна стойност	39,425	182,659	222,084
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(2,854)	(54,847)	(57,701)
Балансова стойност	36,571	127,812	164,383

Към 31 декември 2018 г.	Корпоративни клиенти	Физически лица	Общо
Фаза 1	13,616	66,410	80,026
Просрочени до 30 дни	13,616	66,410	80,026
Фаза 2	7,289	29,185	36,474
Просрочени до 30 дни	1,819	2,505	4,324
Просрочени от 31 до 60 дни	3,821	18,979	22,800
Просрочени от 61 до 90 дни	1,649	7,701	9,350
Фаза 3	16,218	61,053	77,271
Просрочени до 90 дни	5,511	1,103	6,614
Просрочени над 90 дни	10,707	59,950	70,657
Брутна стойност	37,123	156,648	193,771
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(1,503)	(49,771)	(51,274)
Балансова стойност	35,620	106,877	142,497

Според вътрешните си правила и политики, Банката оценява индивидуално корпоративните кредити в своя портфейл и изчислява провизия за обезценка при наличие на обективни доказателства за обезценка. Потребителските кредити и кредитите на дребно се разглеждат за наличие на индикатори за обезценка на портфейлна основа, като кредитното качество се определя на базата на анализ на дни просрочие и съответен обем на просрочието.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансния рисков (продължение)****a Кредитен рисков (продължение)***Предоставени заеми на клиенти, които са индивидуално обезценени*

Към 31 декември 2019 г.	Корпоративни клиенти	Физически лица	Общо
Фаза 1	3,677	-	3,677
Фаза 2	324	-	324
Фаза 3	9,241	-	9,241
Брутна стойност	13,242	-	13,242
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(4,384)	-	(4,384)
Балансова стойност	8,858	-	8,858

Към 31 декември 2018 г.	Корпоративни клиенти	Физически лица	Общо
Фаза 1	3,077	-	3,077
Фаза 2	847	-	847
Фаза 3	10,782	-	10,782
Брутна стойност	14,706	-	14,706
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(3,641)	-	(3,641)
Балансова стойност	11,065	-	11,065

За индивидуално оценяваните позиции, кредитите се третират като обезценени (фаза 3) в момента, в който са налице обективни доказателства за възникната загуба от обезценка.

Следващите таблици показват движението между fazite на предоставени кредити на корпоративни клиенти:

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Брутна стойност на кредитните експозиции към 01.01.2019 г., съгласно МСФО 9	79,297	11,355	28,994	119,646
Нови кредити – възникнали или закупени	72,600	4,514	3,972	81,086
Погасени кредити	(31,914)	(1,979)	(3,738)	(37,631)
Трансфери до фаза 1	1,255	(1,198)	(58)	(1)
Трансфери до фаза 2	(9,245)	9,386	(141)	-
Трансфери до фаза 3	(2,394)	(3,319)	5,713	-
Обезценка по кредити с непроменена фаза	(9,333)	(2,772)	713	(11,392)
Събиране на вземания от Фаза 3	-	-	(3,429)	(3,429)
Отписани кредити	-	-	-	-
Курсови разлики	(1,603)	(230)	(358)	(2,191)
Брутна стойност на кредитните експозиции към 31.12.2019 г.	98,663	15,757	31,668	146,088

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансовия риск (продължение)****a Кредитен риск (продължение)**

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Провизии за загуби от обезценка към 01.01.2019 г.	794	425	4,475	5,695
Нови кредити – възникнали или закупени	630	353	908	1,891
Погасени кредити	(433)	(119)	(465)	(1,016)
Трансфери до Фаза 1	55	(24)	(31)	-
Трансфери до Фаза 2	(50)	63	(13)	-
Трансфери до Фаза 3	(61)	(196)	257	-
Обезценка по кредити с непроменена фаза	87	770	831	1,687
Събиране на вземания от Фаза 3	-	-	(257)	(257)
Отписани кредити	-	-	-	-
Курсови разлики	(289)	(691)	822	(158)
Провизии за загуби от обезценка към 31.12.2019 г.	734	581	6,527	7,842

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Брутна стойност на кредитните експозиции към 01.01.2018 г., съгласно МСФО 9	60,925	11,682	41,721	114,328
Нови активи – възникнали или закупени	42,218	4,294	1,611	48,123
Погасени активи	(14,051)	(1,758)	(7,324)	(23,133)
Трансфери до Фаза 1	8,125	(3,932)	(4,193)	-
Трансфери до Фаза 2	(5,687)	6,083	(396)	-
Трансфери до Фаза 3	(3,156)	(2,006)	5,162	-
Обезценка по кредити с непроменена фаза	(9,077)	(3,008)	2,080	(10,005)
Събиране на вземания	-	-	(8,674)	(8,674)
Отписани кредити	-	-	(992)	(992)

Брутна стойност на кредитните експозиции към 31.12.2018 г.	79,297	11,355	28,995	119,647
---	---------------	---------------	---------------	----------------

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Провизии за загуби от обезценка към 01.01.2018 г.	498	172	4,689	5,359
Нови активи – възникнали или закупени	691	267	505	1,463
Погасени активи	(28)	(43)	(771)	(842)
Трансфери до Фаза 1	44	(17)	(27)	-
Трансфери до Фаза 2	(29)	29	0	-
Трансфери до Фаза 3	(52)	(28)	80	-
Обезценка по кредити с непроменена фаза	(218)	273	817	872
Събиране на вземания от Фаза 3	-	-	(364)	(364)
Отписани кредити	-	-	(543)	(543)
Курсови разлики	(112)	(228)	88	(252)
Провизии за загуби от обезценка към 31.12.2018 г.	794	425	4,474	5,693

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисков (продължение)****a Кредитен рисков (продължение)**

Следващите таблици показват движението между фазите на предоставени кредити на физически лица:

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Брутна стойност на кредитните експозиции към 01.01.2019 г., съгласно МСФО 9	346,280	31,049	61,498	438,827
Нови кредити – възникнали или закупени	357,068	20,393	25,229	402,690
Погасени кредити	(182,748)	(8,310)	(3,027)	(194,086)
Трансфери до Фаза 1	7,178	(5,630)	(1,547)	-
Трансфери до Фаза 2	(13,043)	13,176	(133)	-
Трансфери до Фаза 3	(18,543)	(11,877)	5,277	(25,143)
Обезценка по кредити с непроменена фаза	(88,096)	(10,293)	15,669	(82,720)
Събиране на вземания от Фаза 3	-	-	(2,369)	(2,369)
Отписани кредити	-	-	(25,144)	(25,144)
Курсови разлики	(104)	(12)	(17)	(134)
Брутна стойност на кредитните експозиции към 31.12.2019 г.	407,992	28,495	75,435	511,922

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Провизии за загуби от обезценка към 01.01.2019 г.	13,381	7,447	38,292	59,121
Нови кредити – възникнали или закупени	11,085	4,780	16,139	32,003
Погасени кредити	(5,852)	(1,281)	(1,849)	(8,982)
Трансфери до Фаза 1	2,452	(1,393)	(1,059)	-
Трансфери до Фаза 2	(737)	823	(86)	-
Трансфери до Фаза 3	(1,114)	(3,200)	4,314	-
Обезценка по кредити с непроменена фаза	(6,501)	(704)	16,698	9,492
Събиране на вземания от Фаза 3	-	-	(1,620)	(1,620)
Отписани кредити	-	-	(25,144)	(25,144)
Курсови разлики	(4)	(5)	(1,057)	(1,066)
Провизии за загуби от обезценка към 31.12.2019 г.	12,709	6,467	44,627	63,803

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисков (продължение)****a Кредитен рисков (продължение)**

Следващите таблици показват движението между фазите на предоставени кредити на физически лица:

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Брутна стойност на кредитните експозиции към 01.01.2018 г., съгласно МСФО 9	295,743	21,691	31,939	349,373
Нови кредити – възникнали или закупени	278,445	19,761	18,738	316,944
Погасени кредити	(158,868)	(9,246)	(11,914)	(180,028)
Трансфери до Фаза 1	11,061	(4,515)	(6,546)	-
Трансфери до Фаза 2	(13,732)	14,633	(901)	-
Трансфери до Фаза 3	(25,489)	(6,465)	31,954	-
Обезценка по кредити с непроменена фаза	(40,879)	(4,811)	17,028	(28,662)
Събиране на вземания от Фаза 3	-	-	(5,064)	(5,064)
Отписани кредити	-	-	(13,736)	(13,736)
Брутна стойност на кредитните експозиции към 31.12.2018 г.	346,281	31,048	61,498	438,827

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Провизии за загуби от обезценка към 01.01.2018 г.	9,457	5,046	14,654	29,157
Нови кредити – възникнали или закупени	9,733	4,302	11,979	26,014
Погасени кредити	(11,751)	(907)	(6,425)	(19,083)
Трансфери до Фаза 1	856	(237)	(619)	-
Трансфери до Фаза 2	(552)	633	(81)	-
Трансфери до Фаза 3	(3,599)	(467)	4,066	-
Обезценка по кредити с непроменена фаза	9,238	(923)	30,069	38,384
Събиране на вземания от Фаза 3	-	-	(1,614)	(1,614)
Отписани кредити	-	-	(13,736)	(13,736)
Курсови разлики	-	-	-	-
Провизии за загуби от обезценка към 31.12.2018 г.	13,382	7,447	38,293	59,122

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансния рисък (продължение)****a Кредитен рисък (продължение)**

Концентрация на рисък по географски сектори на финансови активи с експозиция към кредитен рисък

Географски сектори

Финансови активи	2019 г.	2018 г.
България	355,732	324,111
Румъния	395,974	337,070
Люксембург	14,203	10,716
Хърватия	11,601	-
Гърция	9,755	-
Сърбия	7,566	-
Полша	5,458	-
Норвегия	4,433	11,226
Други страни	7,257	10,055
Общо финансови активи	811,979	693,178

Експозиции към кредитен рисък, свързани с условни пасиви и неотменими ангажименти:

България	9,640	11,640
Румъния	4,947	2,248
Други страни	36	1
Общо финансови активи и условни пасиви и неотменими ангажименти	826,602	707,067

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия рисък (продължение)****a Кредитен рисък (продължение)**

Следващата таблица представя анализ на финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и предоставените средства на други банки към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. по критерии, заложени от рейтинг агенция на базата на кредитни оценки на призната външна кредитна агенция.

		31 декември 2019 г.			31 декември 2018 г.
Рейтинг	Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Предоставени средства на други банки	Рейтинг	Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Предоставени средства на други банки
A2 (Moody's)	9,755		- A2 (Moody's)		-
Baa1 (Moody's)	-	3,157	Baa1 (Moody's)		3,079
BBB (Fitch)	-	120	BBB (Fitch)		2,090
Baa3 (Moody's)	63,975		30 Baa3 (Moody's)	39,016	22
BBB- (Fitch)	-		- BBB- (Fitch)		-
BBB- (BCRA)	-	7,850	BBB- (BCRA)		6,007
BB+ (BCRA)	-		1 BB+ (BCRA)		4,268
BB- (Fitch)	-		- BB- (Fitch)		27
Ba2 (Moody's)	11,601		- Ba2 (Moody's)	1,827	-
Ba3 (Moody's)	7,566		- Ba3 (Moody's)	3,500	-
B2 (Moody's)	10,539		- B2 (Moody's)	10,716	-
Без рейтинг	8,189		- Без рейтинг	11,318	-
Общо	111,625	11,158	Общо	66 377	15 493

Представените средства на други банки са класифицирани във Фаза 1 към 31 декември 2019 г. Начислените провизии за общи кредитни загуби към 31 декември 2019 г. са както следва:

- представени средства на други банки – 2 хил. лева, отчетени в намаление на общия дълг;
- финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход – 220 хил. лева, отчетени в друг всеобхватен доход.

Представените средства на други банки и други финансови институции без рейтинг се категоризират вътрешно на база на анализ на количествени и качествени фактори.

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., другите вземания са нито просрочени, нито обезценени. Другите вземания се уреждат в рамките на 30-дневен период след датата на тяхното възникване и по тази причина се считат за непросрочени. Към датата на публикуване на финансовите отчети, другите вземания са изцяло погасени.

Към 31 декември 2019 г., рейтингът на паричните средства по сметки в централни банки е BBB (2018 г.: BBB-).

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисков (продължение)****a Кредитен рисков (продължение)**

Следващите таблици представят обобщена информация за преструктурираните експозиции на Банката:

Към 31 декември 2019 г.	Брутна стойност	Инструменти с изменения в условията Фаза 2	Инструменти с изменения в условията Фаза 3	Обща сума на предоставени заеми на клиенти с мерки на преструктуриране	Съотношение спрямо общият брутен кредитен портфейл в сегмента
----------------------------	--------------------	---	---	--	---

Предоставени заеми на
клиенти:

Корпоративни клиенти	146,088	3,046	17,798	20,844	14.27%
Физически лица	511,923	38	-	38	0.01%
Обща сума	658,011	3,084	17,798	20,882	3.17%

Към 31 декември 2019 г.	Фаза 2	Фаза 3	Обща сума
Обезценка по преструктурирани заеми на клиенти			
Корпоративни клиенти	40	3,123	3,163
Физически лица	11	-	11
Обща сума	51	3,123	3,174

Към 31 декември 2018 г.	Брутна стойност	Обслужвани експозиции с изменения в условията	Необслужвани експозиции с изменения в условията	Обща сума на предоставени заеми на клиенти с мерки на преструктуриране	Съотношение спрямо общият брутен кредитен портфейл в сегмента
Предоставени заеми на клиенти					
Корпоративни клиенти	119,647	577	18,271	18,848	15.75%
Физически лица	438,827	53	-	53	0.01%
Обща сума	558,474	630	18,271	18,901	3.38%

Към 31 декември 2018 г.	Обслужвани експозиции	Необслужвани експозиции	Обща сума
Обезценка по преструктурирани заеми на клиенти			
Корпоративни клиенти	1	2,111	2,112
Физически лица	-	-	-
Обща сума	1	2,111	2,112

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия риск (продължение)****6 Пазарен риск**

Банката е изложена на пазарен риск. Пазарен риск е рискът от промяна на справедливата стойност или бъдещите парични потоци по финансов актив, породена от промени в пазарните цени. Пазарният риск възниква от открити лихвени, валутни и капиталови позиции, които са изложени на влиянието на общи и специфични изменения в пазарни проценти и цени като лихвени проценти, кредитен обхват, обменни курсове и цени на ценни книжа. Компонентите на пазарен риск са валутен риск и лихвен риск.

Лихвен риск е рискът от потенциална загуба в следствие на неблагоприятни промени в лихвените проценти. Той включва риск от промяна в кривата на доходност, базисен риск, спред риск и други.

Валутен риск е рискът от потенциална загуба в следствие на неблагоприятни промени във валутните курсове спрямо основната валута. Той включва цялостен риск (или глобален валутен риск засягащ цялостната дейност на Банката – приходи, разходи, динамика на паричните потоци, независимо от това към кой пазар са ориентирани операциите), променлив риск и конвертируем риск.

Рискът, свързан с промяна в справедливата стойност на цените на ценните книжа е рискът от потенциална загуба вследствие на промени в тези цени.

Политиката за пазарен риск на Банката се изработва от звената, отговорни за управление на риска на Банката и се одобрява от Управлятелния съвет на Банката. Политиката за пазарен риск се преразглежда периодично и съответните промени се предоставят на Управлятелния съвет. Политиката за пазарен риск се прилага по отношение на контрола на този риск, произтичащ от всички активи, пасиви и условни пасиви и неотменими ангажименти на Банката, съответно покрива финансови и нефинансови операции, които са обект на пазарен риск.

Целите на контрола и надзора на пазарния риск са:

- предпазване на Банката срещу непредвидени пазарни загуби;
- допринасяне за по-стабилни и планирани печалби;
- разработване на ясна, обективна и последователна информация за пазарния риск, която да служи за база за вземане на адекватни решения.

Техники за оценка на пазарния риск

Рисковите фактори, които генерираят пазарен риск и следва да бъдат включени в системата за оценка на пазарния риск се състоят, но не се ограничават до следните:

- валутни курсове;
- лихвени проценти;
- справедлива цена на финансови активи държани за търгуване. Банката определя риска като несъществен.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия рисик (продължение)****6 Пазарен рисик (продължение)**

Експозицията на Банката по отношение на деривативи се наблюдава като част от общото управление на пазарния рисик.

При тяхното възникване, деривативите често включват единствено взаимно обещание за размяна при заплащане при минимална или никаква първоначална стойност. Въпреки това, тези инструменти често водят до високи нива на задължнялост и са много променливи. Сравнително малка промяна в стойността на активите, равнищата на лихвените проценти или други индекси, заложени в основата на деривативите, може да окаже значителен ефект върху печалбата и загубата на Банката.

Суаповете са договорни взаимоотношения между две страни за размяна на плащания на фиксирани периоди от време и на база определени номинални стойности, във връзка със съответен договорен индекс като лихвен процент, валутен курс или капиталов индекс.

При валутните суапове, Банката заплаща определена сума в дадена валута и получава определена сума в друга валута.

Банката използва икономически хедж за промяна във валутните курсове.

Номиналните стойности в следващата таблица показват обема на неуредените транзакции по деривативи към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.

	Активи 2019 г.	Пасиви 2019 г.	Номинална стойност 2019 г.
Деривативи за хеджиране на промяна в лихвените проценти/валутен рисик			
Валутни суапове	745	1,321	299,024
	Активи 2018 г.	Пасиви 2018 г.	Номинална стойност 2018 г.
Деривативи за хеджиране на промяна в лихвените проценти/валутен рисик			
Валутни суапове	306	136	119,835

Към 31 декември 2019 г., Банката има склучени деривативи със следните контрагенти: Банка ДСК (България), Банка Трансилвания (Румъния) и 4Финанс (Люксембург). Ефектът от склучените договори в печалбата и загубата за отчетния период е загуба в размер на 1,132 хил. лева (2018 г.: загуба от 237 хил. лева).

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансовия риск (продължение)****6 Пазарен риск (продължение)****Валутен риск**

Промените във валутния курс оказват съответно въздействие върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката и водят до излагането ѝ на валутен риск. Управителният съвет определя лимити за контрол на риска по откритите валутни позиции, които се наблюдават ежедневно. Като правило, Банката не поддържа съществени открити позиции във валути, различни от лева, евро и румънски леи. Банката не изчислява чувствителността към валутния риск за български лева и евро, тъй като към 31 декември 2019 г. левът е фиксиран към еврото. Откритата валутна позиция към 31 декември 2019 г. е в размер на 164,114 хил. лева (2018 г.: 122,634 хил. лева), и е хеджирана с валутни форуърди и суапове с номинална стойност 299,024 хил. лева (2018 г.: валутен форуърд в размер на 119,835 хил. лева), като Банката извършва хеджиращите операции за цялата група, т.е. икономическият хедж е на консолидирано ниво.

Чувствителността към промени във валутните курсове е изчислена директно на база на общата нетна открита валутна позиция на Банката във всички валути (с изключение на евро) като 10% промяна в стойността на местната валута спрямо всички чуждестранни валути (без евро). Валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борд:

Към 31 декември 2019 г.**Валутни курсове**

- 10 % изменение за местна валута
- +10 % изменение за местна валута

**Пряк ефект върху
печалбата/загубата**

(16,359)	16,359
----------	--------

Към 31 декември 2018 г.**Валутни курсове**

- 10 % изменение за местна валута
- +10 % изменение за местна валута

**Пряк ефект върху
печалбата/загубата**

(7,618)	7,618
---------	-------

Банката не счита че има чувствителност и съществен ефект върху капитала, доколкото откритата позиция се следи и управлява на ниво група с деривативи.

Лихвен риск

Лихвеният риск е рисъкът, че бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще се променят поради промени в пазарните лихвени равнища и рисъкът, че справедливата стойност на финансов инструмент ще се промени поради промени в пазарните лихвени равнища.

Банката поема рискове, свързани с ефекта от промени на пазарни лихвени равнища, както по отношение на собствените си финансови активи, така и по отношение на паричните потоци. В резултат от тези промени, лихвените маржове могат да се увеличат, но могат и да намалеят и да възникнат загуби в случай на неочаквани спадове. Ръководството определя лимити за поддържане на приемливо ниво на лихвения дисбаланс, като тези лимити се следят регулярно.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия риск (продължение)****6 Пазарен риск (продължение)****Лихвен риск (продължение)**

Следващият анализ на чувствителността илюстрира потенциалното отражение върху отчета за всеобхватния доход на позициите с приложим плаващ лихвен процент. В следващата таблица, Банката представя вероятни приемливи отклонения, подбрани на база на пазарната и икономическата среда, наблюдавана през отчетния период.

Към 31 декември 2019 г.

<u>Лихвени проценти</u>	<u>Ефект от промяна на лихвените проценти върху печалбата/загубата</u>
+100 bp изменение	2,524
-100 bp изменение	(2,524)

Към 31 декември 2018 г.

<u>Лихвени проценти</u>	<u>Ефект от промяна на лихвените проценти върху печалбата/загубата</u>
+100 bp изменение	1,537
-100 bp изменение	(1,537)

Банката не счита, че има съществен ефект върху капитала, тъй като промяната на лихвените нива не оказва съществено влияние върху преоценката на ценните книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

Пазарен риск за капиталови инструменти

Пазарният риск за капиталови инструменти е рискът, че справедливата стойност на капиталовите инструменти ще намалее в резултат на промени в нивата на пазарни индекси и цените на индивидуални акции. За Банката, този риск възниква във връзка с капиталовите инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Намаление от 10% в справедливата стойност на тези инструменти към 31 декември 2019 г. би довело до намаление от 443 хил. лева на стойността на собствения капитал на Банката (2018 г.: 1,123 хил. лева). Аналогично увеличение в справедливата стойност би довело до аналогично увеличение на собствения капитал.

В Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност е цената, която би била получена от продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Оценяването по справедлива стойност се базира на предположението, че сделката за продажба на актив или прехвърляне на пасив се осъществява:

- на основния пазар за съответния актив или пасив; или
- при отсъствие на основен пазар, на най-изгодния пазар за съответния актив или пасив.

Основният или най-изгодният пазар трябва да бъде достъпен за Банката. Оценяването на справедливата стойност на нефинансов актив взема предвид способността на пазарен участник да генерира икономически изгоди от използването на актива според най-ефективната и най-добрата му употреба или от продажбата на актива на друг пазарен участник, който ще използва актива според най-ефективната и най-добрата му употреба. Справедливата стойност на актив или пасив се оценява като се правят предположения, които пазарни участници биха направили при определяне на цената на актива или пасива, като се приема, че те действат в своя най-добър икономически интерес.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисък (продължение)****в Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)**

Банката използва оценителски методи, уместни при обстоятелствата, за които има достатъчно данни за оценяване на справедливата стойност, като се максимизира използването на подходящи наблюдавани входящи данни и се свежда до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни. Обикновено, за оценяването на справедливата стойност на съществените активи и на съществените пасиви се ангажират външни оценители, като необходимостта от тях се преценява всяка година от ръководството на Банката. Външните оценители се избират на база на техния професионален опит, качества и репутация. След обсъждане със специалистите-оценители, ръководството решава кои оценителски методи и входящи данни са най-уместни да бъдат използвани при всеки конкретен случай.

Към всяка отчетна дата ръководството прави анализ на изменението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на преоценяване съгласно счетоводните политики на Банката. Това включва преглед на ключовите входящи данни, използвани в последната оценка и сравняването им с подходяща историческа информация като сключени договори и други подходящи документи. Също така, ръководството, съвместно със специалистите-оценители, сравнява промените в справедливата стойност на всеки актив или пасив с подходящи външни източници, за да прецени дали промените са разумни.

	Балансова стойност 2019 г.	Справедлива стойност 2018 г.	Балансова стойност 2019 г.	Справедлива стойност 2018 г.
Финансови активи				
Парични средства в каса и по сметки в централни банки	97,657	120,560	97,657	120,560
Предоставени средства на други банки	11,158	15,493	11,158	15,493
Деривативи	745	306	745	306
Предоставени заеми на клиенти:				
Корпоративни клиенти	138,247	113,954	138,137	114,047
Физически лица	448,119	379,705	448,195	379,310
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	111,625	66,377	111,625	66,377
Други вземания	15,474	6,741	15,474	6,741
Финансови пасиви				
Привлечени средства от банки	25,507	5,033	25,507	5,033
Деривативи	1,321	136	1,321	136
Привлечени средства от клиенти	615,536	532,829	616,129	533,119
Други привлечени средства	3,749	112	3,749	112
Други задължения	21,790	16,927	21,790	16,927

(a) Финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност

Финансовите активи и пасиви се отчитат по справедлива стойност, като се използват котирани пазарни цени на активен пазар към датата на отчетния период. В случай на неналични котирани цени, използваните справедливи стойности са историческите стойности намалени със загубата от обезценка, при наличие на такава.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия рисик (продължение)****В Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви****(б) Финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност****Представени средства на други банки**

Представените средства на други банки включват междубанкови депозити и текущи сметки. Справедливата стойност на депозитите с плаваща лихва и овърнайт депозитите е близка до тяхната балансова стойност. Оценената справедлива стойност на депозитите с фиксирана доходност се основава на дисконтираните парични потоци, използвайки осреднени пазарни лихвени проценти за задължения с подобен кредитен риск и остатъчен матуритет.

Представените заеми на клиенти се водят по амортизирана стойност, намалена с провизиите за обезценка. Справедливата стойност на представените заеми на клиенти с фиксирана лихва представлява дисконтираната сума на очакваните бъдещи входящи парични потоци прилагайки статистически данни за лихвени проценти, публикувани от съответните централни банки. През 2019 г. и 2018 г. Банката отпуска потребителски кредити предимно с фиксиран лихвен процент.

Привлечени средства от банки и клиенти

Справедливата стойност на привлечените средства от банки е приблизително равна на балансовата им стойност, поради тяхната краткосрочност. Справедливата стойност на привлечените средства от клиенти с фиксирана лихва представлява дисконтираната сума на очакваните бъдещи изходящи парични потоци, прилагайки пазарна лихва.

Други привлечени средства

Оценката на справедливата стойност на другите привлечени средства без котирана пазарна цена се основава на дисконтирани парични потоци, прилагайки лихвени проценти по нови задължения със сходен остатъчен матуритет. Справедливата стойност на другите привлечени средства е близка до тяхната балансова стойност поради факта, че към 31 декември 2019 г. и 2018 г. по-голямата част от тях са с приложим плаващ лихвен процент.

Всички активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност или за които се изисква оповестяване на справедлива стойност във финансовия отчет, са групирани в категории според йерархията на справедливата стойност, както е описано по-долу, въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло:

- Ниво 1 – използват се котирани (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – прилагат се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са наблюдавани или пряко, или косвено;
- Ниво 3 – използват се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са ненаблюдавани.

За активите и пасивите, които се оценяват регулярно по справедлива стойност, Банката преразглежда категоризирането им на съответното ниво от йерархията на справедливата стойност (въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло) към края на отчетния период и определя дали има необходимост от извършване на трансфер(и) от едно ниво в друго.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансовия рисък (продължение)****в Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви**

За целите на оповестяването на справедливата стойност, Банката определя различни класове активи и пасиви в зависимост от тяхното естество, характеристики и рисък и от съответното ниво от йерархията на справедливата стойност, описана по-горе.

Йерархия на справедливата стойност

В таблиците по-долу е представена йерархията на справедливите стойности на активите и пасивите на Банката, оценени съответно към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.

Количествени оповестявания на йерархията на справедлива стойност към 31 декември 2019 г.

	Общо	Котирани цени на активни пазари (Ниво 1)	Значителни наблюдавани входящи данни (Ниво 2)	Значителни ненаблюдаващи входящи данни (Ниво 3)
Активи, оценявани по справедлива стойност				
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	111,625	83,142	23,958	4,525
Предоставени заеми на клиенти:				
Физически лица	5,439	-	-	5,439
Деривативи	745	-	745	-
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност				
Предоставени заеми на клиенти:				
Корпоративни клиенти	138,137	-	-	138,137
Физически лица	442,756	-	-	442,756
Предоставени средства на други банки	11,158	-	11,158	-
Пасиви, които се оценяват по справедлива стойност				
Деривативи	1,321	-	1,321	-
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност				
Привлечени средства от клиенти	616,129	-	-	616,129
Привлечени средства от банки	25,507	-	-	25,507
Други привлечени средства	3,749	-	-	3,749

Поради краткосрочния характер на другите активи, предоставените средства на други банки, привлечените средства от други банки и другите пасиви, ръководството на Банката счита, че справедливата им стойност е близка до тяхната балансова стойност към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.

Към 31 декември 2019 г. и 2018 г. ръководството счита, че няма съществена промяна в условията на пазара, на който са възникнали активите, и параметрите на сделката по възникването им отразяват приемливите нива на доходност за съответния тип финансов инструмент и рисък за Банката.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия рисик (продължение)****в Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)****Йерархия на справедливата стойност (продължение)**

При оценката на потребителските кредити, класифицирани в Ниво 3, ръководството прави корекции на пазарно наблюдавана доходност за съответния тип финансов инструмент, за който смята, че отразяват рисковия профил на цедираните вземания.

Равнение на Ниво 3 оценка по справедлива стойност

Баланс към 1 януари 2019 г.	11,318
Трансфери към Ниво 3	-
Общо печалба/(загуба) за годината, включена в отчета за всеобхватния доход (през печалбата или загубата)	-
Общо печалба/(загуба) за годината, включена в отчета за всеобхватния доход (през друг всеобхватен доход)	(6,793)
Печалба/загуба от изписани активи	-
Новопридобити активи/(продажби) на активи	5,439
Баланс към 31 декември 2019 г.	9,964

Справедливата стойност на некотирани капиталови инструменти в ДВД се изчислява лицензиран независим оценител, който стъпва върху: 1) метода на публично търгуваните сравними активи и 2) метода на свръхпечаталбата на собствения капитал.

През 2019 г. не е имало трансфери между нивата на йерархията на справедливата стойност, както и не са правени промени в използвани техники за оценка през периода.

Описание на техниките за оценка и значителни входящи данни за определяне на справедлива стойност към 31 декември 2019 г.:

Оценителски метод	Значителни наблюдавани входящи данни	Интервал (средно-претеглено)	Анализ на чувствителността
Предоставени заеми на клиенти	Метод на дисконтираните парични потоци	Статистически данни от централни банки за лихвени проценти по нов бизнес по кредити на сектори нефинансови предприятия и ипотечни кредити по оригинален матуритет	2.45% - 13.75% (8.74 %) Увеличение (намаление) на лихвените проценти с 5% би довело до промяна в справедливата стойност
Привлечени средства от клиенти	Метод на дисконтираните парични потоци	Статистически данни от централни банки за лихвени проценти по нов бизнес по срочни депозити на сектори нефинансови предприятия и домакинства	0.1% - 5% (2.55 %) Увеличение (намаление) на лихвените проценти с 2% би довело до промяна в справедливата стойност
Други привлечени средства	Метод на дисконтираните парични потоци	Текущ лихвен процент на привличане на заеми	0%

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансовия рисков (продължение)****в Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)****Йерархия на справедливата стойност (продължение)****Количествени оповестявания на йерархията на справедлива стойност към 31 декември 2018 г.**

	Общо	Котирани цени на активни пазари (Ниво 1)	Значителни наблюдавани входящи данни (Ниво 2)	Значителни ненаблюдаван и входящи данни (Ниво 3)
Активи, оценявани по справедлива стойност				
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	66,377	44,343	10,716	11,318
Деривативи	306	-	306	-
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност				
Предоставени заеми на клиенти:				
Корпоративни клиенти	114,047	-	-	114,047
Физически лица	379,310	-	-	379,310
Предоставени средства на други банки	15,493	-	15,493	-
Пасиви, които се оценяват по справедлива стойност				
Деривативи	136	-	136	-
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност				
Привлечени средства от клиенти	533,119	-	-	533,119
Привлечени средства от банки	5,033	-	-	5,033
Други привлечени средства	112	-	-	112
Поради краткосрочния характер на други активи, предоставени средства на други банки, привлечени средства от други банки и други пасиви, ръководството на Банката счита, че справедливата им стойност е близка до тяхната балансова стойност към 31 декември 2019 и 2018 г.				
Равнение на Ниво 3 оценка по справедлива стойност				
Баланс към 1 януари 2018 г.				89
Трансфери към Ниво 3				-
Общо печалба/(загуба) за годината, включена в отчета за всеобхватния доход (през печалбата или загубата)				-
Общо печалба/(загуба) за годината, включена в отчета за всеобхватния доход (през други всеобхватен доход)				23
Печалба/загуба от изписани активи				(20)
Новопридобити активи/(продажби) на активи				11,226
Баланс към 31 декември 2018 г.				11,318

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия риск (продължение)****в Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)****Йерархия на справедливата стойност (продължение)**

През 2018 г., не е имало трансфери между нивата на йерархията на справедливата стойност, както и не са правени промени в използваните техники за оценка през периода.

Описание на техниките за оценка и значителни входящи данни за определяне на справедлива стойност към 31 декември 2018 г.:

Оценителски метод	Значителни наблюдавани входящи данни	Интервал (средно-претеглено)	Анализ на чувствителността
Предоставени заеми на клиенти	Метод на дисконтираните парични потоци Статистически данни от централни банки за лихвени проценти по нов бизнес по кредити на сектори нефинансови предприятия и ипотечни кредити по оригинален матуритет	3.35% - 18.5% (10.93 %)	Увеличение (намаление) на лихвените проценти с 5% би довело до промяна в справедливата стойност
Привлечени средства от клиенти	Метод на дисконтираните парични потоци Статистически данни от централни банки за лихвени проценти по нов бизнес по срочни депозити на сектори нефинансови предприятия и домакинства	0.1% - 2.40% (1.25 %)	Увеличение (намаление) на лихвените проценти с 2% би довело до промяна в справедливата стойност
Други привлечени средства	Метод на дисконтираните парични потоци Текущ лихвен процент на привличане на заеми	2%	

г Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът от невъзможността наличните парични ресурси да покрият тегленията по финансови задължения в момента, в който те станат дължими, а също и невъзможността за възстановяване на разполагаеми средства при тяхното изтегляне. Последствията могат да доведат до невъзможност за посрещане на задължения по плащания към депозанти и изпълнение на ангажименти по заеми.

Процес на управление на ликвидния риск

Банката приема подходящи политики за управление на ликвидния риск, които следва да осигуряват:

- поддържането на достатъчни ликвидни активи за посрещане на задължения при тяхното възникване;
- осъществяване на финансиране на средносрочни активи със средства по средносрочни задължения в добре подбрана пропорция;
- мониторинг на ликвидната позиция на ежедневна база и в процеса на осъществяване на сделките.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисков (продължение)****г Ликвиден рисков (продължение)**

Управителният съвет на Банката възлага на Комитета за управление на активите и пасивите, като първостепенно отговорно звено, да съветва ръководството за стратегията за управление на ликвидността.

Комитетът за управление на активите и пасивите управлява:

- активите и пасивите на Банката за осигуряване на редовно и навременно покриване на настоящи и бъдещи задължения;
- паричните входящи и изходящи потоци на Банката (ликвидни източници) и показателите между активи и пасиви;
- нивата на ликвидност, съобразно заложени показатели; и
- нивата на ликвидност, предписани от съответния регулаторен орган.

Оперативното управление на активите и пасивите на Банката и изпълнението на взетите решения от Комитета за управление на активите и пасивите се възлагат на ръководителя на отдел Финансови пазари и ликвидност.

Следващата таблица представя финансовите пасиви на Банката, задълженията към персонала и за данъци различни от данък върху доходите, в съответните падежни групи на базата на оставащия период от датата на баланса към падежната дата на договора. Оповестените в таблицата суми са договорните недисконтираны парични потоци.

Към 31 декември 2019 г.

	Брутен изходящ поток	По-малко от 1 месец	1 - 3 месеца	3 - 12 месеца	1-5 години
Деривативи	1,321	182	32	1,107	-
Привлечени средства от банки	25,507	25,507	-	-	-
Привлечени средства от клиенти	621,988	64,224	236,790	189,375	131,599
Други привлечени средства	3,815	117	239	1,043	2,416
от които: Лизингови задължения	3,805	117	229	1,043	2,416
Други пасиви	27,669	8,140	17,037	933	1,559
Общо пасиви (договорни дати на падеж)	680,300	98,170	254,098	192,458	135,574

Към 31 декември 2018 г.

	Брутен изходящ поток	По-малко от 1 месец	1 - 3 месеца	3 - 12 месеца	1-5 години
Деривативи	136	98	38	-	-
Привлечени средства от банки	5,033	5,033	-	-	-
Привлечени средства от клиенти	536,896	129,655	84,427	253,605	69,209
Други привлечени средства	112	7	-	62	43
Други пасиви	21,164	9,096	11,014	1041	13
Общо пасиви (договорни дати на падеж)	563,341	143,889	95,479	254,708	69,265

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансия рисък (продължение)****г Ликвиден рисък (продължение)****Условни пасиви и неотменими ангажименти**

Сроковете на договорените суми по условни пасиви и неотменими ангажименти, с които Банката се обвързва за удължаване на кредити на клиенти и други условия, са представени в следващата таблица.

Финансовите гаранции са представени в следващата таблица въз основа на най-ранната договорена дата на падеж.

Към 31 декември 2019 г.

	Не по-късно от 1 година	1-5 години	Общо
Гаранции:			
- финансови	166	-	166
- за добро изпълнение	520	27	547
Ангажименти:			
- неусвоени кредитни ангажименти	7,395	6,515	13,910
Общо условни пасиви и неотменими ангажименти	8,081	6,542	14,623

Към 31 декември 2018 г.

	Не по-късно от 1 година	1-5 години	Общо
Гаранции:			
- финансови	106	60	166
- за добро изпълнение	765	7	772
Ангажименти:			
- неусвоени кредитни ангажименти	9,303	3,648	12,951
Общо условни пасиви и неотменими ангажименти	10,174	3,715	13,889

Следващата таблица представя анализ на активите и пасивите на Банката по падежна структура към датата на баланса въз основа на остатъчния срок до настъпване на договорените дати на падеж. Предоставените заеми на клиенти с остатъчен падеж над пет години са посочени в колоната „неопределен падеж“.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисков (продължение)****г Ликвиден рисков (продължение)**

Към 31 декември 2019 г.	На виждане /до 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопределен	Общо
Активи							
Парични средства в каса и по сметки в централни банки	97,657	-	-	-	-	-	97,657
Предоставени средства на други банки	3,337	-	7,821	-	-	-	11,158
Деривативи	167	-	578	-	-	-	745
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	203	7,716	11,688	63,908	23,585	4,525	111,625
Предоставени заеми на клиенти	41,625	50,767	168,973	324,024	977	-	586,366
Други активи	16,336	592	631	816	-	-	18,375
Текущи данъчни активи	223	-	-	-	-	-	223
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	16,401	16,401
Нематериални активи	-	-	-	-	-	9,444	9,444
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	16,644	16,644
Отсрочени данъчни активи	468	-	-	-	-	-	468
Придобити активи от обезпечения	-	-	-	-	-	6,929	6,929
Общо активи	160,016	59,075	189,691	388,748	24,562	53,943	876,035
Пасиви							
Деривативи	182	32	1,107	-	-	-	1,321
Привлечени средства от банки	25,507	-	-	-	-	-	25,507
Привлечени средства от клиенти	64,173	235,706	188,086	127,571	-	-	615,536
Други привлечени средства	113	235	1,014	2,387	-	-	3,749
Други пасиви	8,055	17,037	933	1,559	-	-	27,584
Общо пасиви	98,030	253,010	191,140	131,517	-	-	673,697
Нетна разлика в ликвидността	61,986	(193,935)	(1,449)	257,231	24,562	53,943	202,338
Кумулативни парични потоци	61,986	(131,949)	(133,398)	123,833	148,395	202,338	N/A

На дневна база, Банката наблюдава ликвидните активи и пасиви по тип валута, стойност и лихвени проценти. По отношение на голяма част от задълженията, представляващи срочни депозити от физически и юридически лица, се предприемат съответни мерки за мотивиране на клиентите за подновяване на депозитите. Депозитите на юридически лица са предимно в големи размери и историческия опит показва, че обикновено условията се преразглеждат и договарят отново непосредствено преди техния падеж.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисков (продължение)****г Ликвиден рисков (продължение)**

Към 31 декември 2018 г.	На виждане /до 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопределен	Общо
Активи							
Парични средства в каса и по сметки в централни банки							
Предоставени средства на други банки	120,560	-	-	-	-	-	120,560
Деривативи	7,554	7,939	-	-	-	-	15,493
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	6	300	-	-	-	-	306
Предоставени заеми на клиенти	40,593	62,986	170,958	219,122	-	-	493,659
Други активи	2032	-	-	-	-	-	2032
Текущи данъчни активи	2032	-	-	-	-	-	2032
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	11,148	11,148
Нематериални активи	-	-	-	-	-	5,794	5,794
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	11,023	11,023
Отсрочени данъчни активи	367	-	-	-	-	-	367
Придобити активи от обезпечения	-	-	-	-	-	8,532	8,532
Общо активи	187,639	71,463	172,174	253,293	12,688	47,815	745,072
Пасиви							
Деривативи	98	38	-	-	-	-	136
Привлечени средства от банки	5,033	-	-	-	-	-	5,033
Привлечени средства от клиенти	129,564	84,402	251,558	67,305	-	-	532,829
Други привлечени средства	7	-	62	43	-	-	112
Други пасиви	9,096	11,014	1,041	13	-	-	21,164
Общо пасиви	143,798	95,454	252,661	67,361	-	-	559,274
Нетна разлика в ликвидността	43,841	(23,991)	(80,487)	185,932	12,688	47,815	185,798
Кумулативни парични потоци	43,841	19,850	(60,637)	125,295	137,983	185,798	N/A

Доверени активи на отговорно пазене

Банката е регистрирана като инвестиционен посредник и извършва операции за клиенти в съответствие с изискванията на Комисията за финансов надзор. Банката има одобрени правила и политики, в които са регламентирани действията ѝ във връзка с доверителните операции за клиенти.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)

2 Управление на финансия рисък (продължение)

д Управление на капитала

Целите на ръководството на Банката при управление на капитала, като разширено понятие в сравнение с отражението на „капитала” в баланса, се свеждат до:

- придвижане към капиталовите изисквания, установени чрез регуляторните органи на банковия пазар, където Банката извършва дейност;
- гарантиране на възможността Банката да продължи дейността си като действащо предприятие, така че да осигури възвращаемост на акционерите; и
- поддържане на стабилна капиталова база, която да стои в основата на развитието на дейността на Банката.

Капиталовата адекватност и използването на собствения капитал се наблюдават от ръководството на Банката посредством прилагане на техники, базирани на насоки, разработени от Базелския комитет, както и на Директивите на ЕС, възприети от Българска Народна Банка (Регулаторен орган) за надзорни цели. Изискваната информация се представя пред Регулаторния орган на регулярна база.

Регулаторният орган изиска всяка банка или група от банки да: (а) поддържа минимално ниво на собствен капитал от 10,000 хил. лева и (б) поддържа съотношение на общата сума на регуляторния капитал към рисково претеглените активи от 14.75%, формирана на база изискване за обща капиталова адекватност от 8%, предпазен капиталов буфер от 2.5%, буфер за системен риск от 3% и антицикличен буфер от 0.5%, както и индивидуално капиталово изискване за банката от 0.75%.

Съгласно определенията и изискванията на Регламент № 575 от 26 юни 2013 г. на Европейския парламент и съвет, собственият капитал на банките се разделя на две нива:

(а) Капитал от първи ред, който се образува от следните елементи:

- внесен и регистриран капитал, с изключение на привилегированите акции;
- фонд Резервен;
  - други резерви с общо предназначение, заделени от печалбата след облагането и;
  - неразпределена печалба от минали години;
  - печалбата от текущата година, намалена с дължимите данъци, очакваните плащания по дивиденти и други отчисления.

(б) Капитал от втори ред – Банката не разполага с капитал от втори ред.

Банката включва неразпределената печалба от минали години в капитала след като одитираният индивидуален финансов отчет е приет от едноличния собственик на капитала и са приспаднати сумите за изплащане на дивиденти и другите отчисления.

Веднъж включена като елемент на капитала от първи ред, неразпределената печалба от минали години може да се използва за дивиденти само с одобрение на регулаторния орган.

Печалбата от текущата година може да се включи в размера на капитала само ако са изпълнени следните условия:

- определен е максималния размер на очакваните плащания по дивиденти и други отчисления;
- печалбите и дължимите данъци са потвърдени от специализираното одиторско предприятие на Банката;
- изпратено е уведомление до регулаторния орган с приложени документи за обстоятелствата по задължителните условия и регулаторният орган не е възразил и/или е дал своето одобрение.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисък (продължение)****д Управление на капитала (продължение)**

Сумата на капитала от първи ред се намалява с:

- загубата за текущата и минали години;
- балансовата стойност на притежаваните от Банката собствени акции;
- стойността на нематериалните активи;
- нереализираната загуба от финансовите активи на разположение за продажба.

Банката не включва в собствения капитал:

- резерви от хеджиране на парични потоци от позиции, оценявани преди това по амортизирана стойност, и хеджиране на парични потоци, свързано с прогнозни транзакции;
- печалби и загуби от пасиви, оценявани по справедлива стойност, дължащи се на промени в оценката на кредитното качество на Групата;
- нереализираната печалба от инвестиционни имоти и от финансови активи на разположение за продажба.

Собственият капитал се намалява с балансовата стойност на инвестициите в акции или друга форма на дялово участие, когато представляват над 10% от внесения капитал на банка или кредитна институция по Закона за кредитните институции, както и инвестициите в дългосрочни дългови (хибридни) инструменти и подчинен срочен дълг в такива институции, в които Банката има участие над 10% от внесения капитал, за всеки отделен случай, когато те не са консолидирани в баланса и.

Рисковопретеглените активи се измерват посредством пет класификации на рискови тегла съобразно характера на/и отразявайки оценката на кредитния, пазарния и други свързани рискове – всеки актив и контрагент и взимайки предвид всяко, отговарящо на условията обезпечение или гаранция.

Подобно третиране се прилага и по отношение на условните пасиви и неотменими ангажименти, с някои различия за осигуряване на по-голяма условност на потенциалните загуби.

Следващата таблица структурира собствения капитал и показателите на Банката към 31 декември на съответните отчетни години. През тези две години, Банката отговаря на капиталовите изисквания за кредитните институции.

	2019 г.	2018 г.
Капитал от първи ред		
Акционерен капитал	81,600	81,600
Резерви и натрупана печалба/загуба от минали години	66,613	55,411
Намаления:		
<i>Нематериални активи</i>	(9,444)	(5,794)
Други намаления	<u>(18,501)</u>	<u>(8,596)</u>
Общо капитал от първи ред	<u>120,268</u>	<u>122,621</u>
Капитал от втори ред		
Подчинен срочен дълг	-	-
Общо капитал от втори ред	-	-
Общо рисковопретеглени активи	700,020	582,654
Коефициент на капиталова адекватност	17.18%	21.05%

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**2 Управление на финансения рисък (продължение)****e Операционен рисък**

По отношение на операционния рисък при отчитане на капитала, Банката използва стандартизиран подход за изчисляване на минимално изискан капитал за регулаторни цели по Първи стълб, който осреднява нетния лихвен приход за последните три одитирани, годишни, счетоводни периода.

Нетен приход <u>2016</u>	Нетен приход <u>2017</u>	Нетен приход <u>2018</u>	Капиталови изисквания	Обща сума на експозицията към операционен рисък (x12.5) към 31 декември 2019 г.
67,603	92,374	138,013	12,075	150,938

Стойността на действителните операционни загуби възникнали през януари – декември 2019 г. за Банката Ти Би Ай е 132,441 лева, от които са възстановени 28,089 лева, което представлява 21% от операционните щети възникнали през 2019 г.

3 Счетоводни приближителни и оценки и преценки от съществено значение при прилагането на счетоводната политика

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приближителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви и оповестяването на условни пасиви към отчетната дата, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приближителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Преценки

Банката прави приближителни оценки и предположения, които се отразяват върху отчетените суми на активите и пасивите в рамките на следващата финансова година. Приближителните оценки и преценки се прилагат последователно и се базират върху историческия опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, за които се счита, че са разумни предвид обстоятелствата.

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Банката е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

Обезценка на финансови активи

Банката прави преглед на своите кредитни портфели, за да прецени необходимостта от начисляване на загуби за обезценка, минимум на месечна база. Банката разделя кредитния портфейл на две основни категории според типовете на клиента, т.е. корпоративни клиенти и клиенти физически лица. След това, Банката определя допълнителни подкатегории във всяка една основна, според вида на продукта като по този начин се формират подпортфели със сходни кредитни характеристики. Банката включва тези подпортфели в модела за колективна обезценка. Всички кредити, които не могат да бъдат включени в тези подпортфели се анализират за обезценка на индивидуална база. Така извършената сегментация води до изчисляване на колективна и индивидуална обезценка за корпоративните клиенти и колективна за физическите лица. Когато определя дали загубата от обезценка следва да се отрази в отчета за всеобхватния доход, тя прави анализ дали съществуват обективни данни, сочещи че е налице съществено намаление на очакваните бъдещи парични потоци от портфейл с кредити, преди намалението да може да бъде свързано с отделен кредит от този

3 Счетоводни приблизителни и оценки и преценки от съществено значение при прилагането на счетоводната политика (продължение)

портфейл. Тези доказателства могат да включват обективни данни, сочещи че е налице неблагоприятна промяна в способността на кредитополучателите за покриване на задълженията по кредитите в съответния портфейл, или на националните или местните икономически условия, които имат връзка с неизпълнението на погасяванията по кредитите в Банката. При планирането на паричните потоци ръководството използва приблизителни оценки на базата на исторически опит за реализиране на загуби от активи с характеристики на кредитния риск и обективни доказателства за обезценка, аналогични на тези в портфейла. Методологията и предположенията, използвани за оценката на сумата и на времето на възникване на бъдещите парични потоци, се преглеждат периодично, за да се намалят всякакви разлики между приблизителните оценки за загубата и действителния опит по отношение на загубите.

Стойността на обезпеченията, представляващи недвижими имоти се определя от независими експерти-оценители, които използват общоприети оценителски техники. Тези техники включват метода на приходите и метода на дисконтираните парични потоци. В някои случаи, справедливите стойности се определят на база неотдавнашни сделки с недвижими имоти, имащи сходни характеристики и местоположение, както обезпеченията. Определянето на справедливата стойност на обезпеченията изисква използването на приблизителни оценки, като например бъдещите парични потоци от активите и нормите на дисконтиране, приложими към тези активи. Тези приблизителни оценки се базират на условията на местния пазар, съществуващи към датата на оценката. Продължаващата променливост и непостоянство на световната финансова система се отразява в несигурността на пазарите на недвижими имоти. Следователно, при определянето на приблизителните оценки на стойностите на обезпеченията през 2019 г. и 2018 г., оценителите са използвали познанията си за пазара и професионалната си преценка, а не просто са разчитали на историческите сравнителни данни за сделките. При тези обстоятелства в приблизителната оценка на стойности на обезпеченията съществува по-голяма несигурност, отколкото съществуващата в условията на по-активен пазар.

Придобитите активи, служещи като обезпечения по кредити, са класифицирани като придобити активи от обезпечения. Банката оценява придобитите обезпечения по необслужвани кредити по по-ниската от стойността при придобиване и справедливата стойност намалена с разходи по продажбата. Определянето на справедливата стойност на обезпеченията изисква използването на приблизителни оценки като например бъдещите парични потоци от активите и нормите на дисконтиране, приложими към тези активи. Тези приблизителни оценки се базират на условията на местния пазар, съществуващи към датата на оценката. Ръководството на Банката е ангажирано с конкретни действия за реализация на придобитите активи от обезпечения чрез организиране и финансиране на тяхната продажба.

Обезценка на активи придобити от обезпечения

Определянето на справедливата стойност на финансовите активи изисква използването на приблизителни оценки като например бъдещите парични потоци от активите и нормите на дисконтиране, приложими към тези активи. Тези приблизителни оценки се базират на условията на местния пазар, съществуващи към датата на оценката. Същото се отнася и за определянето на разходите по продажбата.

Определяне на срока на лизинга за договори с опции за подновяване и прекратяване – Банката като лизингополучател

Банката определя срока на лизинга като неотменимия срок на лизинга, заедно с каквото и да било периоди, обхванати от опция за удължаването му, ако е сигурно в разумна степен, че опцията ще бъде упражнена, или каквото и да било периоди, обхванати от опция за прекратяването на лизинга, ако е сигурно в разумна степен, че опцията няма да бъде упражнена.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**3 Счетоводни приблизители и оценки и преценки от съществено значение при прилагането на счетоводната политика (продължение)**

Банката има няколко лизингови договора, които включват опции за удължаване и прекратяване. Банката използва преценка, за да оцени дали е сигурно в разумна степен дали опцията за подновяване или прекратяване на лизинга ще бъде упражнена или не, т.е. Банката разглежда всички съществени фактори, които създават икономически стимул за упражняването или на опцията за подновяване, или на опцията за прекратяване. След датата на влизане в сила на договора, Банката преоценява срока на лизинга, ако е налице съществено събитие или промяна в обстоятелствата, което е в неговия контрол и засяга способността му да упражни или да не упражни опцията за подновяване или прекратяване (например изграждане на съществени подобрения в наст имот или съществена преработка по спецификации на лизинговия актив).

Инвестиции в акции

Основната част от инвестициите на Банката в акции на други дружества се състои от 24,826,567 акции на БРАБанк ACA (Норвегия), ISIN NO0010752231. Тези акции са деноминирани в норвежки крони (NOK) и се търгуват на фондова борса в Осло, но ръководството на Банката е преценило, че търговията им не отговаря на изискванията за активен пазар по критериите на Международните стандарти за финансово отчитане и не използва пазарните им котировки за оценка на инвестициите си. Вместо тях, Банката сътвърди на модели за оценка, които се базират на публикуваната финансова информация на БРАБанк ACA. В отчета за финансовото състояние, инвестициията е представена по стойност от приблизително NOK 0.9 за една акция (обща стойност от 4,434 хил. лв.), при пазарна котировка към 31.12.2019 г. от NOK 0.46 за една акция. Преоценката на инвестициите в БРАБанк ACA се отчита в преоценъчен резерв, в друг всеобхватен доход в отчета за финансовото състояние и не се включва в печалбата за годината.

	2019 г.	2018 г.
4 Нетен лихвен доход		
Приходи от лихви по ЕЛП метод		
Предоставени заеми на клиенти	151,714	125,511
в т.ч. <i>Обезценени заеми на клиенти</i>	6,592	7,728
Предоставени средства на други банки и финансови институции	225	197
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	<u>2,762</u>	<u>1,376</u>
Общо приходи от лихви по ЕЛП метод	<u>154,701</u>	<u>127,084</u>
Разходи за лихви по ЕЛП метод		
Привлечени средства от банки и финансови институции	858	633
Привлечени средства от клиенти	6,300	5,178
Други привлечени средства	<u>56</u>	<u>4</u>
Общо разходи за лихви по ЕЛП метод	<u>7,214</u>	<u>5,815</u>
Нетен лихвен доход	<u>147,487</u>	<u>121,269</u>

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)

5 Нетен доход от такси и комисионни	2019 г.	2018 г.
Приходи от такси и комисионни		
Агентски комисионни	24,293	21,103
Преводи и операции	2,772	1,458
Гаранции и акредитиви	48	39
Общо приходи от такси и комисионни по договори с клиенти	27,113	22,600
Други приходи от такси	297	1,241
Общо приходи от такси и комисионни	27,410	23,841
Разходи за такси и комисионни		
Банкови операции	1,313	1,195
Агентски комисионни	4,310	2,736
Други	29	69
Общо разходи за такси и комисионни	5,652	4,000
Нетен доход от такси и комисионни	21,758	19,841

Приходите от агентски комисионни са въз основа на сключен договор за застрахователно агентство.
Разходите за агентски комисионни са съгласно договор за кредитно посредничество.

6 Нетни загуби от търговски операции

Нетните загуби от търговски операции включват резултати от суапи, форуърди и спот сделки и са в размер на (1,403) хил. лева (2018 г.: (1,622) хил. лева).

7 Други оперативни приходи/ (разходи), нетно	2019 г.	2018 г.
Нетна загуба от валутна преоценка	(1,686)	(217)
Нетна загуба от деривативи	(1,136)	(237)
Нетна загуба от отписване на кредити	(18)	(45)
Нетна печалба от продажба на финансови по справедлива стойност в ДВД	-	(20)
Нетна печалба от сделки с активи, държани за продажба	-	495
Провизии, свързани със съдебни дела	(54)	-
Други провизии ^(*)	(893)	-
Нетна загуба от отписване на други активи	(1,263)	-
Нетна печалба от продажба на придобити обезпечения	98	-
Нетна печалба от други финансови активи	234	214
Други оперативни приходи	(4,718)	190

^(*) В позиция Други провизии са включени суми, които Банката дължи по възстановяване при случайните на предсрочно прекратяване на застрахователните политики, сключени чрез посредничеството на Банката.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)

8 Разходи за персонала	2019 г.	2018 г.
Разходи за заплати	32,966	28,234
Разходи за социални осигуровки вкл. Пенсионен фонд	3,614 <hr/> 2,024	2,982 <hr/> 1,662
Общо разходи за персонала	36,580	31,216

Броят на служителите на Банката към края на 2019 г. е 1,022 (2018 г.: 993 служители).

9 Административни и други разходи	2019 г.	2018 г.
Разходи за външни услуги	32,770	16,690
Разходи за ИТ услуги	4,165	3,393
Консултантски, правни и други професионални услуги	4,067	5,569
Разходи за реклама	3,445	3,570
Годишна вноска към ФГВБ и ФПБ	2,032	1,610
Материали	1,359	768
Разходи за други данъци	1,031	429
Наеми по оперативен лизинг	298	3,065
Други	4,342	3,772
Общо административни и други разходи	53,509	38,866

В позиция Консултантски, правни и други професионални услуги се отчитат начислените за годината суми за услуги, извършени от регистрираните съвместни одитори на Банката, както следва: независим финансов одит в размер на 251 хил. лева (2018 г.: 184 хил. лева), консултации – в размер на 23 хил. лева (2018 г.: 52 хил. лева), други услуги, несвързани с одита в размер на 32 хил. лева (2018 г.: 28 хил. лева).

10 Разходи за данъци	2019 г.	2018 г.
Разход за текущ данък върху доходите (печалбата)	4,601	2,752
Приход по отсрочени данъци, свързан с възникването и възстановяването на временни разлики	(101)	(41)
Разход за данък, отчетен в печалбата или загубата	4,500	2,711

Приложимата ставка на данъка върху доходите е 10% за 2019 г. и 2018 г.

Движението на вземанията за текущ данък върху доходите е както следва:

	2019 г.	2018 г.
Вземане/(задължение) на 1 януари	2,032	1,616
Текущ данък, отчетен в печалбата или загубата	(4,601)	(2,875)
Текущ данък, отчетен в другия всеобхватен доход	194	123
Възстановен данък през годината	(1,724)	(1,377)
Платени суми през годината	4,322	4,545
Вземане на 31 декември	223	2,032

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**10 Разходи за данъци (продължение)**

Равнението между разхода за данък върху доходите (печалбата) и счетоводната печалба, умножена по приложимата данъчна ставка за годините, приключващи на 31 декември 2019 г. и 2018 г., е представено по-долу:

	2019 г.	2018 г.
Печалба преди данъци	42,300	28,218
<i>Номинална данъчна ставка</i>	<i>10%</i>	<i>10%</i>
Данък на база номинална данъчна ставка	4,230	2,822
Данъчен ефект от суми, нетно, непризнати за данъчни цели	270	(111)
 Разходи за данъци	4,500	2,711
Ефективна данъчна ставка	10.64%	9.61%

Изменението на отсрочените данъци е свързано със следните временни разлики:

	2019 г.	2018 г.
Увеличение на провизията за неизползвани отпуски	(8)	(7)
Увеличение на задължения за обезщетения при пенсиониране	(40)	(20)
Увеличение на провизиите по други задължения	(95)	-
Намаление/(Увеличение) на провизията за бонуси	42	(14)
 Икономия по отсрочени данъци, отчетени в печалбата или загубата	(101)	(41)

Изменението на данъците, отчетени в друг всеобхватен доход е свързано със следните временни разлики:

	2019 г.	2018 г.
<i>Отсрочени данъчни активи</i>		
Провизия за неизползвани отпуски	78	70
Обезщетения при пенсиониране	60	20
Провизии по други задължения	95	-
Начисления за бонуси	235	277
 Общо отсрочени данъчни активи	468	367
 Общо отсрочени данъчни активи, нетно	468	367

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**11 Парични средства в брой и по сметки в централни банки**

	2019 г.	2018 г.
Парични средства в брой	11,046	9,958
Парични средства по сметки в централни банки, различни от МЗР	28,505	58,960
Парични средства и парични еквиваленти за целите на паричните потоци (Бел. 31)	39,551	68,918
Минимален задължителен резерв	58,106	51,642
Общо парични средства в брой и по сметки в централни банки	97,657	120,560

Към 31 декември 2019 г. нормативно определеният размер на задължителните минимални резерви в Българска народна банка („БНБ“) е 10 % (2018 г.: 10%) от депозитната база, с изключение на: 5% върху привлечени средства от чужбина и 0% върху привлечени средства от други местни банки, чрез клонове на местна банка в чужбина и чрез дългово/капиталови (хиbridни) инструменти, като подчинен срочен дълг. Към 31 декември 2019 г. нормативно определеният размер на задължителните минимални резерви в Националната банка на Румъния („НБР“) е 8% за привлечени средства в нови румънски леи и 8% за привлечени средства в различни от нови румънски леи валути, с изключение на привлечените средства от други местни банки и привлечените средства с остатъчен падеж не по-малък от две години, без клауза за предсрочно прекратяване. Задължителните минимални резерви не са на разположение за ползване в ежедневната дейност на Банката. БНБ може да начислява лихва в левове върху задължителните минимални резерви и свръхрезервите, като лихвата върху тях може да бъде отрицателна величина, а тези в НБР са лихвоносни с положителна величина.

12 Предоставени средства на други банки

	2019 г.	2018 г.
Депозити в чуждестранни банки с оригинален матуритет до три месеца	-	1,956
Депозити в местни банки с оригинален матуритет до три месеца	-	10,256
Депозити в местни банки с оригинален матуритет от един до шест месеца	7,824	-
Разплащателни сметки при чуждестранни банки	3,276	3,239
Разплащателни сметки при местни банки	61	47
Провизии за обезценка по очаквани кредитни загуби	(3)	(5)
Включени в паричните средства и паричните еквиваленти за целите на паричните потоци (Бел. 31)	3,337	7,554
Общо предоставени средства на други банки	11,158	15,493

Към 31 декември 2019 г. в позиция Депозити в местни банки с оригинален матуритет от един до шест месеца са включени депозити, които служат за обезпечение по деривативи, както е оповестено в Пояснителна бележка 27.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**13 Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход**

	2019 г.	2018 г.
Държавни дългови ценни книжа, търгувани на официален пазар		
ДЦК Румъния	63,975	39,016
ДЦК Република Сърбия	7,566	3,500
ДЦК Хърватия	11,601	1,827
Общо държавни ценни книжа, търгувани на официален пазар	83,142	44,343
Други дългови ценни книжа, търгувани на официален пазар		
Финансови институции	23,958	10,716
Общо други дългови ценни книжа, търгувани на официален пазар	23,958	10,716
Капиталови ценни книжа, нетъргувани на официален пазар	92	92
Капиталови ценни книжа, търгувани на официален пазар	4,433	11,226
Общо капиталови ценни книжа	4,525	11,318
Общо финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	111,625	66,377

На 25 март 2019 г. Банката купува корпоративни облигации от Мого Финанс на пазарна цена от 98 EUR/100 облигации, а на 27 март 2019 г. купува корпоративни облигации от Черноморската банка за търговия и развитие на пазарна цена от 103.01 USD/100 облигации, отчетени като други дългови ценни книжа, търгувани на официален пазар.

Към 31 декември 2019 г. дълговите ценни книжа се състоят от корпоративни и държавни облигации. Държавните дългови ценни книжа представляват шест вида облигации на Република Румъния, една облигация на Република Сърбия и една облигация на Република Хърватска. Облигациите на Република Румъния са емитирани в евро: с падеж 8 декември 2026 г. и с купон 2.00%, с падеж 26 февруари 2021 г. и с купон 1.25%, с падеж 28 октомври 2024 г. и купон 2.88%, с падеж 29 октомври 2025 г. и купон 2.75%, с падеж 13 декември 2023 г. и с купон 1.00% и с падеж 19 април 2027 г. и с купон 2.38%. Натрупаната купонна лихва по тях към 31 декември 2019 г. е в размер на 150 хил. лева. Облигациите на Република Сърбия и Република Хърватска са емитирани в долари, съответно с падеж 25 февруари 2020 г. и годишен купон 4.88% и с падеж 14 юли 2020 г. и годишен купон 6.63%. Натрупаната купонна лихва по тези облигации към 31 декември 2019 г. е в размер съответно 57 хил. лв. и 25 хил. лв. Други дългови ценни книжа представляват два вида корпоративни облигации, емитирани от 4Финанс, една облигация емитирана от Мого Финанс и една облигация от Черноморската банка за търговия и развитие. Корпоративните облигации на 4Финанс са съответно части от емисии в щатски долари, с падеж 1 май 2022 г. и годишен купон 10.75%, и в евро с падеж 23 май 2021 г. и годишен купон 11.25%. Натрупаната купонна лихва по тях към 31 декември 2019 г. е в размер на 149 хил. лева. Корпоративната облигация на Мого Финанс е емитирана в евро с падеж 10 юли 2022 г., с купон 9.50%, с натрупана купонна лихва в размер на 178 хил. лв. Корпоративната облигация емитирана от Черноморската банка за търговия и развитие е емитирана в долари с падеж 06 май 2021 г. с купонна лихва 4.88%. Дълговите ценни книжа са отчетени по справедлива стойност на базата на котирани пазарни цени към датата на отчета.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**14 Предоставени заеми на клиенти**

	2019 г.	2018 г.
<i>Кредити, предоставени от Банката на:</i>		
Корпоративни клиенти	146,088	119,647
Физически лица	510,372	437,078
Служители	1,551	1,749
Общо предоставени заеми на клиенти	658,011	558,474
Провизии за обезценка по очаквани кредитни загуби (Бел. 15)	(71,645)	(64,815)
Общо нетни предоставени заеми на клиенти	586,366	493,659

Предоставените заеми на клиенти се отчитат по амортизирана стойност, с изключение на сумата от 6,191 хил. лева към 31 декември 2019 г. (2018 г.: няма) предоставени заеми на физически лица, които се отчитат по справедлива стойност през печалбата и загубата. Преоценката до справедлива стойност по последните към 31 декември 2019 г. възлиза на 752 хил. лева (2018 г.: няма).

Предоставените заеми на клиенти включват начисленi лихви в размер на 15,663 хил. лева (2018 г.: 13,588 хил. лева). Предоставените заеми на клиенти с плаващи лихвени проценти са на стойност 123,167 хил. лева (2018 г.: 99,392 хил. лева), а тези с фиксиранi лихвени проценти – на стойност 534,844 хил. лева (2018 г.: 459,082 хил. лева).

Позицията Предоставени заеми на клиенти, в частта за корпоративни клиенти включва и вземания по договори за финансов лизинг с отчетна стойност 15 хил. лева към 31 декември 2019 г. (2018 г.: 32 хил. лева).

	2019 г.	2018 г.
До 1 година	16	13
От 1 до 5 години	-	20
Брутна инвестиция в лизингови договори	16	33
Нереализиран финанс доход	(1)	(1)
Брутна стойност преди провизии	15	32
Намалена с: провизии за обезценка по очаквани кредитни загуби	(15)	(32)
Нетна стойност на лизингови плащания	-	-

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**15 Провизии за загуби от обезценка**

В таблицата по-долу провизиите за загуби от обезценка на заеми на клиенти към 31 декември 2019 г. са представени по фази и тип на клиента:

Провизии за загуби от обезценка (по очаквани кредитни загуби) на заеми на клиенти	Сaldo към 01.01.2019 г.	Промени в начислената кредитна обезценка	Кредити, отписани срещу провизия	Курсови разлики	Сaldo към 31.12.2019 г.
Фаза 1	(14,175)	439	-	293	(13,443)
Корпоративни клиенти	(794)	(228)	-	288	(734)
Физически лица	(13,381)	667	-	5	(12,709)
Колективно оценени	(14,114)	446	-	293	(13,375)
Индивидуално оценени	(61)	(7)	-	-	(68)
Фаза 2	(7,872)	129	-	695	(7,048)
Корпоративни клиенти	(425)	(847)	-	691	(581)
Физически лица	(7,447)	976	-	4	(6,467)
Колективно оценени	(7,808)	139	-	689	(6,980)
Индивидуално оценени	(64)	(10)	-	6	(68)
Фаза 3	(42,767)	(33,765)	25,144	234	(51,154)
Корпоративни клиенти	(4,475)	(1,230)	-	(821)	(6,526)
Физически лица	(38,292)	(32,535)	25,144	1,055	(44,628)
Колективно оценени	(39,249)	(33,051)	25,144	250	(46,906)
Индивидуално оценени	(3,518)	(714)	-	(16)	(4,248)
Общо провизии за загуби от обезценка на предоставени кредити	(64,814)	(33,197)	25,144	1,222	(71,645)

Загуби от обезценка на финансови активи	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(89)	-	-	(89)
Предоставени средства на други банки	3	-	-	3
Предоставени заеми на клиенти, от които: <i>приходи от продажба на кредити</i>	439	129	(26,656)	(26,088)
Общо загуби от обезценка на финансови активи	353	129	(26,656)	(26,174)

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**15 Провизии за загуби от обезценка (продължение)**

Провизии за загуби от обезценка (по очаквани кредитни загуби) на заеми на клиенти	Сaldo към 01.01.2018 г.	Промени в начислената кредитна обезценка	Кредити, отписани срещу курсови разлики	Сaldo към 31.12.2018 г.
Фаза 1	(9,955)	(4,332)	-	111 (14,175)
Корпоративни клиенти	(497)	(408)	-	111 (794)
Физически лица	(9,457)	(3,924)	-	- (13,381)
Колективно оценени	(9,841)	(4,415)	-	141 (14,115)
Индивидуално оценени	(114)	83	-	(30) (61)
Фаза 2	(5,218)	(2,883)	-	228 (7,872)
Корпоративни клиенти	(172)	(481)	-	228 (425)
Физически лица	(5,046)	(2,402)	-	- (7,447)
Колективно оценени	(5,158)	(2,759)	-	108 (7,808)
Индивидуално оценени	(60)	(124)	-	119 (64)
Фаза 3	(19,342)	(37,615)	14,279 (89)	(42,766)
Корпоративни клиенти	(4,689)	(240)	543 (89)	(4,474)
Физически лица	(14,654)	(37,375)	13,736 -	(38,292)
Колективно оценени	(15,045)	(38,011)	13,736 69	(39,251)
Индивидуално оценени	(4,298)	397	543 (158)	(3,516)
Общо провизии за загуби от обезценка на предоставени кредити	(34,515)	(44,829)	14,279 250	(64,814)
Загуби от обезценка на финансови активи		Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход		(52)	-	-
Предоставени средства на други банки		(5)	-	-
Предоставени заеми на клиенти, от които: <i>приходи от продажба на кредити</i>		(4,332) -	(2,883) -	(32,308) 5,307
Общо загуби от обезценка на финансови активи	(4,389)	(2,883)	(32,308)	(39,579)

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**16 Структура на кредитния портфейл по отрасли на икономиката**

Структурата на кредитния портфейл по отрасли на икономиката е, както следва:

	2019 г.	2019 г.	2018 г.	2018 г.
Търговия	16,222	2.47%	14,804	2.65%
Селско стопанство	10,356	1.57%	12,559	2.25%
Строителство и недвижими имоти	65,630	9.97%	29,008	5.19%
Услуги	23,287	3.54%	41,299	7.39%
Производство	8,889	1.35%	5,996	1.07%
Туризъм	19,474	2.96%	15,822	2.83%
Други финансови институции	2,230	0.34%	159	0.03%
Физически лица	510,372	77.56%	437,078	78.26%
Служители	1,551	0.24%	1,749	0.31%
Общо предоставени кредити на клиенти	658,011	100.00 %	558,474	100.00 %

Към 31 декември 2019 г. десетте най-големи кредити на клиенти представляват 6.38 % от портфейла на Банката нетно от провизии (2018 г.: 6.75 %).

17 Придобити активи от обезпечения

	2019 г.	2018 г.
Придобити активи от дълъгници, вкл.:		
<i>Отчетна стойност</i>	7,650	8,663
<i>Натрупана обезценка</i>	(721)	(131)
Общо придобити активи от обезпечения	6,929	8,532

Към 31 декември 2019 г. придобитите от Банката активи от обезпечения активи по прекратени или просрочени договори за кредити са в размер на 6,929 хил. лева, нетно от обезценка (2018 г.: 8,532 хил. лева). Банката е начислила обезценка в размер на 721 хил. лева към 31 декември 2019 г. (2018 г.: 131 хил. лева).

През 2019 г. чрез продажба Банката е реализирала активи, отчитани в тази категория на стойност 920 хил. лева (2018 г.: 5,272 хил. лева).

През 2019 г. и 2018 г. Банката не е придобивала активи от обезпечения.

Банката има намерение да реализира придобитите активи от обезпечение чрез продажба в рамките на следващи отчетени периоди, в зависимост от възможностите на пазара и при постигане на най-добра цена.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**17 Придобити активи от обезпечения (продължение)**

Движението в обезценката на придобити активи от обезпечения е, както следва:

	Общо
Към 1 януари 2018 г.	66
Начислена обезценка	65
Отписана обезценка	-
Към 31 декември 2018 г.	131
Начислена обезценка	598
Отписана обезценка	-
Курсова разлика	(8)
Към 31 декември 2019 г.	721

18 Нематериални активи

	Софтуер	Други	Общо
Сaldo на 1 януари 2018 г.			
Отчетна стойност	5,743	363	6,106
Натрупана амортизация	(3,044)	-	(3,044)
Балансова стойност в началото на годината	2,699	363	3,062
Година, завършваща на 31 декември 2018 г.			
Балансова стойност в началото на годината	2,699	363	3,062
Рекласификация към активи с право на ползване			
Новопридобити активи	575	2,999	3,574
Трансфери	(121)	121	-
Курсови разлики	-	-	-
Разходи за амортизация	(842)	-	(842)
Балансова стойност в края на годината	2,311	3,483	5,794
Към 31 декември 2018 г.			
Отчетна стойност	6,197	3,483	9,680
Натрупана амортизация	(3,886)	-	(3,886)
Балансова стойност в края на годината	2,311	3,483	5,794
Година, завършваща на 31 декември 2019 г.			
Балансова стойност в началото на годината	2,311	3,483	5,794
Новопридобити активи	1,453	3,249	4,702
Отписани активи	-	-	-
Трансфери	20	(20)	-
Курсови разлики	(11)	-	(11)
Разходи за амортизация	(1,041)	-	(1,041)
Балансова стойност в края на годината	2,732	6,712	9,444
Към 31 декември 2019 г.			
Отчетна стойност	7,641	6,712	14,353
Натрупана амортизация	(4,909)	-	(4,909)
Балансова стойност в края на годината	2,732	6,712	9,444

Към края на 2019 г., отчетната стойност на нематериалните активи, които са напълно амортизириани, но все още са в експлоатация е 2,736 хил. лева (2018 г.: 2,331 хил. лева).

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)

19	Имоти и оборудване	Сгради	Оборудване	Подобрени я на настии активи	Активи с право на ползване		Общо имоти и оборудване	Инвести- ционни имоти
					Сгради	Оборудване		
Към 1 януари 2018 г.								
Отчетна стойност	8,436	4,714	579	-	-	-	13,729	2,224
Натрупана амортизация	(1,116)	(3,077)	(432)	-	-	-	(4,625)	(328)
Балансова стойност в началото на годината	7,320	1,637	147	-	-	-	9,104	1,896
Година, завършваща на 31 декември 2018 г.								
Балансова стойност в началото на годината	7,320	1,637	147	-	-	-	9,104	1,896
Новопридобити активи	13	788	281	-	-	-	1,082	-
Курсови разлики	(3)	-	-	-	-	-	(3)	(3)
Разходи за амортизация	(257)	(639)	(87)	-	-	-	(983)	(71)
Балансова стойност в края на годината	7,073	1,786	341	-	-	-	9,200	1,822
Към 31 декември 2018 г.								
Отчетна стойност	8,395	5,493	861	-	-	-	14,749	2,221
Натрупана амортизация	(1,322)	(3,707)	(519)	-	-	-	(5,548)	(399)
Балансова стойност в края на годината	7,073	1,786	342	-	-	-	9,201	1,822
Година, завършваща на 31 декември 2019 г.								
Балансова стойност в началото на годината	7,073	1,786	342	-	-	-	9,201	1,822
Първоначално прилагане на МСФО 16	-	-	-	4,740	806	5,546	-	-
Новопридобити активи	151	2,652	308	66	-	3,177	-	-
Отписани активи	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфери	108	-	(108)	-	-	-	-	-
Обезценка	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсови разлики	(135)	-	(11)	12	-	(134)	(45)	(45)
Разходи за амортизация	(223)	(625)	(68)	(1,638)	(299)	(2,852)	(70)	(70)
Балансова стойност в края на годината	6,974	3,813	463	3,180	507	14,937	1,707	
Към 31 декември 2019 г.								
Отчетна стойност	8,527	8,131	1,055	7,336	1,313	26,362	2,166	
Натрупана амортизация	(1,553)	(4,318)	(592)	(4,156)	(806)	(11,425)	(459)	
Балансова стойност в края на годината	6,974	3,813	463	3,180	507	14,937	1,707	

През 2019 г. няма отписано оборудване (2018 г.: няма).

Към края на 2019 г., отчетната стойност на имотите и съоръженията, които са напълно амортизири, но все още са в експлоатация е 3,501 хил. лева (2018 г.: 2,150 хил. лева).

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**19 Имоти, оборудване и инвестиционни имоти (продължение)*****Инвестиционни имоти***

Клонът на Банката в Румъния предоставя част от сградата на централата си за възмездно ползване на две от дъщерните си дружества при условията на оперативен лизинг. Този инвестиционен имот се отчита по историческа цена и се амортизира линейно с годишна амортизационна норма от 4%.

Приходите от лизинг на имота за 2019 г. възлизат на 133 хил. лева (2018 г.: 148 хил. лева), като те са изцяло фиксирали. Разходите, включително за ремонт и поддръжка, свързани с имота за 2019 г. възлизат на нула (2018 г.: нула).

Банката управлява риска, свързан с правата по тези активи, като следи текущо финансовото състояние на дъщерните си дружества и участва активно в управлението и контрола им. Имотът не е обект на наложени тежести и няма пречки за реализирането му на пазара.

Справедливата стойност на имота към 31 декември 2019 г. възлиза на 1,786 хил. лева (2018 г. 1,904 хил. лева), по оценка от специализирана независима оценителска компания на базата на пазарен подход и са класифицирани в Ниво 2 на юерархията на справедливата стойност.

Оценките са извършени от независими външни оценители със съответната квалификация и опит за оценка на недвижими имоти. Оценките, отговарящи на Международните оценителски стандарти са получени при използване на определените в стандартите оценителски методи и референции за пазарни свидетелства от сделки или оферти цени на сходни имоти.

Използваните за оценките оценителски методи са методът на сравнителните продажби и методът на амортизираната възстановителна стойност.

20 Инвестиции в дъщерни дружества

	2019	2018
Инвестиции в дъщерни дружества:		
Отчетна стойност	<u>16,401</u>	<u>11,148</u>
Общо инвестиции в дъщерни дружества	<u>16,401</u>	<u>11,148</u>

През 2019 г. управителният съвет на Банката е взел решение за закупуване на всички дружествени дялове в капитала на 4Финанс ЕООД, а именно 8,100,000.00 (осем милиона и сто хиляди) дружествени дялове, представляващи 100% (сто процента) от капитала на 4Финанс ЕООД. Пазарната стойност се определя чрез външен независим оценител. Съгласно оценката справедливата пазарна стойност на дружествените дялове е в размер на 2,686,000 (два милиона шестстотин осемдесет и шест хиляди) евро.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**21 Други активи**

	2019 г.	2018 г.
Вземания по цесии	13,207	4,018
Вземания от доставчици	1,999	1,855
Други вземания	1,579	2,048
Разходи за бъдещи периоди	902	1,184
Обезпечение MasterCard	688	676
Общо други активи	18,375	9,781

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., другите вземания не са просрочени, нито са обезценени, като са класифицирани във Фаза 1. Другите финансови активи включват месечни вземания по договори за цесии на финансови активи по амортизирана стойност.

22 Привлечени средства от банки

	2019 г.	2018 г.
Получени депозити от банки	25,507	5,033
Общо привлечени средства от банки	25,507	5,033

Привлечените средства от банки към 31 декември 2019 г. включват срочни депозити на междубанков паричен пазар с остатъчен матуритет до 1 месец.

23 Привлечени средства от клиенти

	2019 г.	2018 г.
Корпоративни клиенти		
- текущи/разплащателни сметки	39,874	37,273
- срочни депозити	26,430	57,274
Физически лица		
- текущи/разплащателни сметки	52,364	41,734
- срочни депозити	496,868	396,548
Общо привлечени средства от клиенти	615,536	532,829

Към края на 2019 г. привлечените средства от клиенти включват начислени задължения по лихви за 3,616 хил. лева (2018 г.: 2,313 хил. лева)) със среден лихвен процент 1.54% (2018 : 1.8%).

24 Други привлечени средства

	2019 г.	2018 г.
ДФ „Земеделие“	10	112
Лизингови задължения	3,739	-
Общо други привлечени средства	3,749	112

Към 31 декември 2019 г. в други привлечени средства е включен ефекта от приемането на МСФО 16 в размер на 3,739 хил.лева и ДФ „Земеделие“ в размер на 10 хил. лева. Начислените лихви по ДФ „Земеделие“ за 0,01 хил. лева (2018 г.: 0,07 хил. лева).

Привлечените средства от ДФ „Земеделие“ са с 0 % приложим фиксиран лихвен процент.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**24 Други привлечени средства (продължение)**

Ефект от приемането на МСФО 16 към 1 януари 2019 г.	5,629
Новопридобити активи	66
Натрупани лихви	57
Плащания	(1,957)
Курсови разлики	(56)
Към 31 декември 2019 г.	3,739

Към 31 декември 2019 г. разходите за лихви свързани с лизинговите задължения са в размер на 57 хил. лв.

25 Други пасиви

	2019 г.	2018 г.
Задължения към търговци и доставчици	11,991	8,613
Предплатени погасителни вноски по кредити, отпуснати на физически лица	8,503	7,196
Задължения към персонал	3,959	3,111
Други провизии (Бел. 7)	893	-
Провизии за неизползвани отпуски	784	874
Провизии за дефинирани доходи на персонала	714	196
Други задължения	403	232
Задължения за данъци, различни от данък върху доходите	199	303
Преводи за изпълнение	137	639
Общо други пасиви	27,584	21,164

Предплатените погасителни вноски по кредити, отпуснати на физически лица, представляват вноски, за които не е настъпил падеж.

При поискване от клиента, Банката е длъжна да върне сумите на съответните кредитополучатели. Към 31 декември 2019 г., начислените провизии по съдебни искове са в размер на 54 хил. лева (2018 г.: няма).

26 Условни пасиви и неотменими ангажименти

Условните пасиви на Банката са свързани с поети от нея ангажименти по кредити, кредитни линии, акредитиви и гаранции, предназначени да посрещнат изискванията на банковите клиенти.

Условните пасиви по предоставяне на кредити и кредитни линии от Банката са договорени задължения в определен срок определена сума да се предоставя безотказно на клиента, съгласно уговорките в частта за усвояване на договора за кредит, както и задължение непрекъснато да поддържа наличности до размери уговорени в договорите за кредитни линии. С изтичането на фиксираната крайна дата на задължението, независимо от това дали те са усвоени или не, отпада и условният ангажимент на Банката.

Гаранциите и акредитивите задължават Банката при необходимост да направи плащане от името на клиента – в случай на невъзможност от негова страна да изпълни задълженията си в срока на договора. Тогава, Банката признава провизията във финансовите си отчети за периода, през който е настъпила промяната.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)

26 Условни пасиви и неотменими ангажименти

Условните пасиви и неотменими ангажименти на Банката към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. са както следва:

	2019 г.	2018 г.
Гаранции		
Корпоративни клиенти	713	938
Неусвоени кредитни ангажименти		
Корпоративни клиенти	7,608	6,428
Физически лица	6,302	6,523
Общо условни пасиви и неотменими ангажименти	14,623	13,899

27 Заложени активи

	2019 г.	2018 г.
Предоставени средства в чуждестранни банки	-	1,956
Предоставени средства в местни банки	7,821	5,983
Други активи	688	675
Общо заложени активи	8,509	8,614

Към 31 декември 2019 г. Банката е заложила като обезпечение предоставени депозити в чужди банки в размер на 7,821 хил. лева (2018 г.: 7,939 хил. лева) срещу сключените деривативи (валутни суапове) представляващи сделки за икономически хедж на открития валутен рисков. Банката не може да се разпорежда с предоставените като обезпечение депозити преди изтичане на срока на договорите. Резултатът от икономическия хедж на валутения рисков към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. е показан в Пояснителна бележка 2. Другите активи представляват гаранционен депозит в полза на Мастеркард в размер на 688 хил. лева (2018 г.: 675 хил. лева).

28 Собствен капитал

Към 31 декември 2019 г. общият регистриран брой обикновени безналични акции е 81,600,000 (2018 г.: 81,600,000), всяка от които с номинална стойност от 1 лев. Всички акции са изцяло платени и с равни права на глас.

Ръководството на Банката не е променяло своята методология за управление на капитала спрямо 2018 г.

Основен акционерен капитал

Следващата таблица представя основните акционери в Банката към края на 2019 г. и 2018 г.:

	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.		
	лв.	(%)	лв.	(%)
ТИ БИ АЙ ЕФ Файненшъл				
Сървисиз Б.В.	81,600,000	100.00%	81,600,000	100.00%
Общо	81,600,000	100.00%	81,600,000	100.00%

През 2019 г. и 2018 г. няма промяна в броя на регистрирания капитал и броя акции.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**28 Собствен капитал (продължение)***Резерв от преизчисление на отчети на чуждестранни дейности*

Резервът от преизчисление на отчети на чуждестранни дейности към 31 декември 2019 г. е на стойност – 362 хил. лева (2018 г.: 98 хил. лева). Този резерв съдържа преоценката на дейността на клона на Банката в Румъния от функционалната му валута – нова румънска лея до валутата на представяне на Банката – български лева.

Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв от финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход включва нереализираните печалби и загуби от изменението на справедливата стойност на инструментите, като годишното изменение се включва в отчета за всеобхватния доход. Към 31 декември 2019 г., натрупаният преоценъчен резерв е на стойност – 6,549 хил. лева (2018 г.: 715 хил. лева).

Законови резерви

Съгласно Търговския закон, Банката е длъжна да образува фонд Резервен в размер не по-малък от 1/10 от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда стигнат 1/10 или по-голяма част от капитала, определена от устава.

В случай, че сумата във фонд Резервен спадне под минимума, Банката трябва да попълни разликата така, че да възстанови минималното ниво в рамките на две години. Съгласно разпоредбите на банковото законодателство, банките не могат да изплащат дивиденти преди да направят необходимите вноски. Към 31 декември 2019 г., фонд Резервен е в размер на 8,350 хил. лева (2018 г.: 8,350 хил. лева).

29 Парични средства и парични еквиваленти

	2019 г.	2018 г.
Парични средства по сметки в централни банки, различни от МЗР (Бел. 11)	39,551	68,918
Предоставени средства на други банки (Бел. 12)	3,337	7,554
Общо парични средства и парични еквиваленти	42,888	76,472

Предоставените депозити в чуждестранни банки, които банката е предоставила като обезщетение не са включени в парични средства и парични еквиваленти, както е оповестено в Пояснителна бележка 27.

Следващата таблица обобщава промените в пасивите, произтичащи от финансова дейност, в това число както промени, свързани с парични потоци, така и непарични промени, като съдържа равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност за годината, приключваща на 31 декември 2019 г.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**29 Парични средства и парични еквиваленти (продължение)**

	1 януари 2019 г.	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	Ефект от промените във валутни курсове	Начисления по метода на ефективен лихвен процент	Нови лизингови договори	Други	31 декември 2019 г.
Текущи лихвоносни заеми и привлечени средства	112	-	102	-	-	-	-	10
Лизингови задължения	5,573	-	1,957	-	57	66	-	3,739
Платени дивиденти	-	-	15,647	-	-	-	-	-
Общо пасиви от финансова дейност	5,685	-	17,706	-	57	66	-	3,749
<hr/>								
	1 януари 2018 г.	Входящ и парични потоци	Изходящи парични потоци	Ефект от промените във валутни курсове	Начисления по метода на ефективен лихвен процент	Нови лизингови договори	Други	31 декември 2018 г.
Текущи лихвоносни заеми и привлечени средства	502	-	390	-	-	-	-	112
Общо пасиви от финансова дейност	502	-	390	-	-	-	-	112

30 Сделки със свързани лица

Сделките и операциите със свързани лица се извършват в нормалния ход на бизнес дейността на Банката на принципа на равнопоставеност и независимост на страните и се извършват по договорени цени. Те включват основно кредити и депозити, както и закупуване на вземания с цел инвестиране на свободните средства на Банката. Към 31 декември 2019 г. Банката не е заделяла провизии за просрочени вземания свързани със суми, предоставени на свързани лица (2018 г.: няма). Такава оценка се извършва всяка година, чрез анализ на финансовото състояние и пазара, на който оперират свързаните лица. През 2019 г. Банката закупува портфели потребителски кредити на физически лица от дъщерното си дружество ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А. в размер на 152,781 хил. лева (2018 г.: 129,269 хил. лева) и от Запло ИНФ С. А. (Полша) в размер на 1,916 хил. лева, ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А. и Запло ИНФ С. А. (Полша) събират дължимите вноски в полза на Банката по портфейлите с фиксиран лихвен процент. Закупените портфели от Банката се класифицират като потребителски кредити и към 31 декември 2019 г. са в размер на 154,697 хил. лева (2018 г.: 149,657 хил. лева).

Компания-майка

Към 31 декември 2019 г. Банката се контролира от ТИ БИ АЙ ЕФ Файненшъл Сървисиз Б.В. (регистрирано в Холандия), което притежава 100% от обикновените безналични акции на Банката.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**30 Сделки със свързани лица (продължение)*****Крайна компания-майка***

Крайната компания майка е Тирона Лимитед, Кипър.

Дъщерни дружества

Към 31 декември 2018 г., Банката притежава 99.99999863% от капитала на ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А., 99.9989% от капитала на ТИ БИ АЙ ЛИЗИНГ ИНФ С.А. и 100% от капитала на 4Финанс ЕООД. Дружествата се третират като дъщерни дружества на Банката.

Други свързани лица

Други свързани лица на Банката са 4finance Oy, Finland , AS 4Finance, Latvia, Credit Service UA, Sia Vivus, Sia Ondo, 4Finance Spain Financial Services SA, 4Finance Holding S.A., Luxembourg; 4Finance Group S.A., Luxembourg, 4Finance S A, 4финанс Некст ЕООД, 4Finance AB, Sweden и Zaplo SP Z O O, Poland, тъй като са под общ контрол на крайната компания-майка.

Отворените салда и сделките със свързаните лица от Групата ТИ БИ АЙ ЕФ, както и свързаните приходи и разходи са, както следва:

31 декември 2019 г.	Дружество майка	Дъщерни дружества	Други свързани лица	Общо
Дългови ценни книжа	-	-	10,539	10,539
Предоставени кредити	-	1,604	5	1,609
Други активи	-	13,307	-	13,307
Привлечени средства	981	6,589	9,311	16,881
Други пасиви	-	2,724	-	2,724
Покупка на дружество	5253	-	-	5,253
Покупка на вземания	-	152,781	7,550	160,331
Приходи от лихви	-	103	1,181	1,284
Приходи от такси и комисионни	4	79	1,055	1,138
Други оперативни приходи	-	806	-	806
Други оперативни разходи	-	29,880	11	29,891
31 Декември 2018 г.	Дружество майка	Дъщерни дружества	Други свързани лица	Общо
Дългови ценни книжа	-	-	10,716	10,716
Предоставени кредити	-	48	49	97
Други активи	-	5,044	-	5,044
Привлечени средства	60	2,896	1,798	4,754
Други пасиви	-	1,870	-	1,870
Покупка на вземания	-	152,781	7,550	160,331
Приходи от лихви	-	6	1,048	1,054
Приходи от такси и комисионни	1	53	610	664
Други оперативни приходи	-	152	-	152
Други оперативни разходи	-	17,146	-	17,146

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**30 Сделки със свързани лица (продължение)**

За 2019 г. общата сума изплатена като възнаграждение на ключовия управленски персонал е 1,566 хил. лева (2018 г.: 1,893 хил. лева). Ключовият управленски персонал включва членовете на управителен и надзорен съвет. Към 31 декември 2019 г. начислени, но неизплатени възнаграждения на ключовия управленски персонал възлизат на 1,858 хил. лева (2018 г.: 1,369 хил. лева) и са краткосрочни по своя характер. Не са изплащани други придобивки на ръководството вкл. пенсионни планове, плащания базирани на акции и други.

31 Оповестяване по чл. 70 от ЗКИ

Предоставените данни са към 31 декември 2019 г. и не включват консолидационни елиминации:

Наименование:	Описание на дейността:	Седалище:	Размер на оборота:	Брой служители:	Печалба преди данъци:	Начислен данък:	Доходност на активите:
България:							
ТИ БИ АЙ Банк ЕАД България	Корпоративно и потребителско кредитиране, публично привличане на влогове и други възстановими средства, посредник по инвестиционна дейност, платежни услуги, търгуване за собствена сметка или за сметка на клиенти с чуждестранна валута и благородни метали, гаранционни сделки, други подобни дейности, определени с наредба на Българската Народна Банка	София	166,357	977	44,335	4,500	5%
4 ФИНАНС ЕООД България	Потребителско кредитиране	София	11,986	62	1,341	133	17%
Румъния:							
ТИ БИ АЙ Банк - клон Румъния	Корпоративно и потребителско кредитиране, публично привличане на влогове и други възстановими средства, платежни услуги, търгуване за собствена сметка или за сметка на клиенти с чуждестранна валута и благородни метали, гаранционни сделки, други подобни дейности, определени с наредба на Национална Банка на Румъния	Букурещ	15,262	135	(1,975)	0	(1%)
ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А. Румъния	Потребителско кредитиране	Букурещ	52,545	526	3,710	1,623	4%
ТИ БИ АЙ Лизинг ИФН С.А. Румъния	Представяне на активи на финансов лизинг	Букурещ	2,613	73	1,044	212	10%

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**31 Оповестяване по чл. 70 от ЗКИ (продължение)**

Предоставените данни са към 31 декември 2018 г. и не включват консолидационни елиминации:

Наименование:	Описание на дейността:	Седалище:	Размер на оборота:	Брой служител и:	Печалба преди данъци:	Начислен данък:	Доходност на активите:
България:							
ТИ БИ АЙ Банк ЕАД България	Корпоративно и потребителско кредитиране, публично привличане на влогове и други възстановими средства, посредник по инвестиционна дейност, платежни услуги, търгуване за собствена сметка или за сметка на клиенти с чуждестранна валута и благородни метали, гаранционни сделки, други подобни дейности, определени с наредба на Българската Народна Банка	София	139,333	859	32,178	2,711	5%
Румъния:							
ТИ БИ АЙ Банк - клон Румъния	Корпоративно и потребителско кредитиране, публично привличане на влогове и други възстановими средства, платежни услуги, търгуване за собствена сметка или за сметка на клиенти с чуждестранна валута и благородни метали, гаранционни сделки, други подобни дейности, определени с наредба на Национална Банка на Румъния	Букурещ	13,463	134	(4,032)	0	(2%)
ТИ БИ АЙ Кредит ИФН С.А. Румъния	Потребителско кредитиране	Букурещ	44,800	616	(3,552)	1,583	(14%)
ТИ БИ АЙ Лизинг ИФН С.А. Румъния	Представяне на активи на финансов лизинг	Букурещ	2,240	72	791	125	9%

32 Събития след датата на отчета за финансовото състояние**Коронавирус (COVID-19) пандемия**

Пандемията от коронавирус (COVID-19) беше потвърдена от Световната здравна организация в началото на 2020 г. и се разпростирали от Китай из целия свят, причинявайки нарушения на обичайната дейност на бизнеса. На 8 март 2020 г. бяха оповестени първите положителни проби на COVID-19 в България. На 13 март 2020 г. Народното събрание на Република България обяви извънредно положение в страната заради коронавируса и бяха въведени засилени противоепидемични мерки и ограничения.

В съответствие с мерките, предприети от правителството на страната и насоките на управителния съвет на Българската народна банка, ръководството на Банката е започнало и вече е осъществило редица действия за наблюдение и установяване на възникнали рискове, както и за ограничаване на потенциалните бъдещи негативни последици и ефекти, като основните от тях са:

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет (продължение)**32 Събития след датата на отчета за финансовото състояние (продължение)**

- активиран е план за работа в извънредни условия;
- определени са критичните функции и обхвата на служителите по тях за осигуряване на тяхната непрекъсваемост;
- осигурена е защитена среда и дистанционен режим на работа;
- провежда се активно наблюдение и управление на входящите и изходящите потоци, като приоритетно се осъществява дистанционна ежедневна комуникация с кредитополучатели;
- извършва се извънреден мониторинг и оценка на евентуалните затруднения в хоризонт 3 до 6 месеца на всички кредитополучатели със значими експозиции;
- предприети са редица превантивни мерки за защита на персонала – Банката е закупила и предоставила на служителите си средства за лична хигиена и превенция;
- разпространени са до всички служители указания за поведение, относно организиране и участие в служебни срещи, командировки, посещения на масови събития, пътувания в чужбина, ползване на отпуск;
- изготвен е и се прилага специфичен план за организация на работата с клиенти.

Ръководството поддържа готовност за разработване на мерки за ограничение на ефекти от рискове, породени от пандемията, върху нейните активи и операции.

Разпространението на COVID-19 вече се оценява като събитие със значително влияние върху глобалното търсене и предлагане на стопански и финансови ресурси, като съществува значителна несигурност в икономическата активност на множество бизнеси и стопански субекти. За целите на индивидуалния финансов отчет за 2019 г., ръководството го оценява като некоригиращо събитие, настъпило след датата на баланса. На този етап на разпространение на коронавируса и динамиката, с която се развива, практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на възможните ефекти на пандемията върху дейността, в частност върху нейната кредитна дейност и върху качеството на нейния кредитен портфейл., активите и икономическото развитие на Банката и нейните дъщерни дружества.

С изключение на гореописаното, няма съществени събития след датата на баланса, които да изискват корекции или оповестяване във финансовия отчет към 31 декември 2019 г.